



KORRUPCIÓELLENES MUNKACSOPORT 2023. ÉVRE VONATKOZÓ JELENTÉSE

Budapest, 2024. március

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	5
2. Almunkacsoporti javaslatok	7
2.1 Konszenzusos javaslatok	7
2.2 Konszenzussal nem bíró javaslatok.....	11
3. A Korrupcióellenes Munkacsoport jelentése	26
3.1. Korrupciós kockázatok és korrupciós gyakorlatok kockázatainak és tendenciáinak elemzése a közbeszerzési almunkacsoport részanyaga alapján.....	26
3.1.1. A tavalyi jelentésben meghatározott javaslatok végrehajtásának értékelése	26
3.1.2. A 2022-es munkaterv alapján lefolytatott vizsgálatok eredménye és értékelése	27
3.1.3. Azon 2022-es intézkedések gyakorlati hatásainak értékelése, amelyekre a tavalyi jelentés utalt, de a végrehajtás gyakorlata még nem került értékelésre, mivel a jogszabályok elfogadása óta kevés idő telt el.....	31
3.1.4. Integritás Hatóság ajánlásaival kapcsolatos jogszabály módosítások	33
3.1.5. A közbeszerzésekben a verseny szintjének növelését célzó intézkedésekről (2023–2026) szóló cselekvési tervről szóló 1118/2023. (III. 31.) Korm. határozat által kihirdetett cselekvési terv 2023. év során már teljesült intézkedései	33
3.1.6. A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény módosításáról szóló 2023. évi XVI. törvény módosításai	36
3.1.7. Az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény módosításai.....	37
3.1.8. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény és a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény módosításáról szóló 2023. évi CXVII. törvény módosításai.	38
3.1.9. A Korrupcióellenes Munkacsoport 2024. évi munkatervére vonatkozó közbeszerzési almunkacsoporti javaslatok.....	39
3.1.10. A tavalyi javaslatok nyomomonkövetése (táblázat).....	42
3.2. Közérdekű adatok átláthatósága és transzparencia témában	61
3.2.1. A közérdekű adatok nyilvánossága: közzététel és közérdekűadat-igénylés.	61
3.2.1.1. Bevezetés	61
3.2.1.2. A közérdekűadat-igénylések és közérdekű adat kiadása iránti perek	62
3.2.1.2.1. Tárcákra vonatkozó adatok	62
3.2.1.2.2. Az OBH összefoglaló adatszolgáltatásának megállapításai	64
A közérdekű adat megismerésére irányuló igényvel összefüggő perekben eljáró bírák és tanácsok száma	64

A közérdekű adat megismerésére irányuló igénnyel összefüggő perek számának alakulása.....	64
A határidők tartásának vizsgálata	67
3.2.1.2.3. Összegzés	67
3.2.1.3. A közérdekűadat-igénylések teljesítésének hazai gyakorlatával kapcsolatos további vizsgálatok.....	68
3.2.1.3.1. Az átláthatósági hatósági eljárások tapasztalatai	69
3.2.1.4. A Közadatok nyilvánossága és transzparencia almunkacsoport 2024. évi vizsgálatai	70
3.3. Büntetőjog és büntetőeljárások esetében	71
3.3.1. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény CV/A. Fejezetében szabályozott külön eljárás gyakorlati érvényesülése	71
3.3.2. A Nemzeti Védelmi Szolgálat feladatai.....	72
3.3.2.1. Előzmény.....	72
3.3.2.2. 2023. évi tevékenység	73
3.3.2.3. Stratégia-alkotás	74
3.3.2.4. A korrupció és a hálapénz elleni társadalmi szemléletformálás	75
3.3.2.5. „Célkeresztben a korrupció, célra tart a „Z” generáció”	76
3.3.2.6. Sport konferencia.....	76
3.3.2.7. Konferencia kis-és középvállalkozások képviselőinek.....	76
3.3.2.8. Módszerek, lehetőségek a korrupció megelőzési küzdelem hatékonyságának növelése	77
3.3.2.9. Az NVSZ által végzett titkos információgyűjtések / előkészítő eljárások	77
3.3.3. Az almunkacsoport 2023. évre megfogalmazott javaslatai:	77
3.3.4. Nemzeti Korrupcióellenes stratégia szerinti kapcsolódó feladatok	78
3.4. Uniós és nemzeti támogatási programok esetében.....	79
3.4.1. Az európai uniós- és a hazai forrásokból nyújtott támogatások szabályrendszerének közelítési lehetőségei és a hazai támogatási rendszer szervezeti struktúráinak egyszerűsítése.....	79
3.4.1.1. Bevezetés	79
3.4.1.2. A korrupciós kockázatok felmérése érdekében hatékony adatgyűjtést biztosító informatikai rendszerek	80
Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Informatikai Rendszer	80
Országos Támogatási Rendszer	81
3.4.1.3. Az európai uniós és a hazai forrásokból nyújtott támogatásokra vonatkozó jogszabályi rendelkezések közelítési lehetőségeinek vizsgálata	82
Általános megállapítások.....	82

Összeférhetetlenség.....	83
Titoktartás, etikai kódex	85
A támogatások elszámolására vonatkozó szabályok és az elszámolásokkal kapcsolatos dokumentumok	86
A támogatások felhasználásának ellenőrzésére, szabálytalanságra vonatkozó szabályok	86
A hazai szabályozási környezetbe az alábbiak beépítése merülhet fel.....	87
Belső ellenőrzések lehetséges kiterjesztése	87
A hazai támogatások végrehajtásának nyomonkövetése	88
Az európai uniós és a hazai forrásokból nyújtott támogatási jogviszonyokra vonatkozó alapvető rendelkezések, a jogviszonyok létrejöttére vonatkozó szabályok	89
3.4.1.4. A támogatások lebonyolításában, kezelésében segédkező szervezetek többszintűségének felülvizsgálata.....	91
A többszintűséggel összefüggő jogalkalmazási problémák bemutatása.....	91
A támogatások lebonyolításában, kezelésében segédkező szervezetek szakmai akkreditációja	92
A többszintűség vizsgálata	94
Lehetséges fejlesztési irányok	96
A többszintűség vizsgálatának összegzése.....	97
3.4.1.5. Az eljárási szabályok lehetséges egyszerűsítésének vizsgálata a hazai támogatások körében	98
3.4.1.6. A 2022. évi jelentésben megfogalmazott konszenzusos javaslatok, civil oldali javaslatok nyomonkövetése	99
3.4.1.7. Az eddig elért eredmények értékelése.....	100
3.4.1.8. Az almunkacsoport általános javaslatai	103

1. Bevezetés

2022. október 11-én hatályba lépett az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvény (a továbbiakban: Eufetv.), amely az európai uniós költségvetési források felhasználásának még hatékonyabb ellenőrzését ellátó intézményrendszer létrehozása, valamint az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti eljárás keretében javasolt intézkedéseknek való megfelelés céljából létrehozta az Integritás Hatóságot (Hatóság), valamint a Hatóság mellett működő Korrupcióellenes Munkacsoportot (a továbbiakban: Munkacsoport).

A Munkacsoport a Hatóságtól független elemző, javaslattevő, véleményező és döntéselőkészítő feladatokat ellátó testületi szerv. A Munkacsoport határozatlan ideig működik. A Munkacsoport nem avatkozhat be a Hatóság tevékenységébe. [Eufetv. 48. § (1) bekezdés].

A Munkacsoport feladata a meglévő korrupcióellenes intézkedések vizsgálata, és javaslatok kidolgozása az Eufetv. 50. § (1) bekezdésében megjelölt:

- korrupciós gyakorlatok,
- bűncselekmények,
- egyéb gyakorlatok felderítésével,
- kivizsgálásával,
- üldözésével és szankcionálásával kapcsolatban,
- továbbá javaslatok előterjesztése a korrupció megelőzésének és felderítésének javítását célzó intézkedésekre,
- továbbá az állami közigazgatási és ellenőrző hatóságok és a nyomozó hatóságok közötti információáramlás javítását célzó intézkedésekre.

Ezen feladatok alapján pedig éves jelentést készít a Munkacsoport, amely elemzi a korrupció és a korrupciós gyakorlatok kockázatait és tendenciáit, hatékony ellenintézkedéseket és bevált gyakorlatokat javasol a korrupciós kockázatok és korrupciós típusok megelőzésére, felderítésére és szankcionálására, és felméri a hatékony végrehajtásukat, valamint azt, hogy a korábbi javaslatait hogyan követték nyomon és hajtották végre a vonatkozó jogalkotási és nem jogalkotási kezdeményezések és kormányprogramok.

A Munkacsoport összetétele paritásos, a 21 fős tagságot a nem kormányzati szereplőket képviselő tíz tag, az állami szerveket képviselő tíz tag, valamint a Hatóság elnöke adja.

A Munkacsoport a legutóbbi – a 2022. évre vonatkozó – jelentés elfogadását követően 2023. április 27-én, 2023. június 13-án, 2023. október 3-án, 2023. november 20-án, 2024. január 18-án és 2024. február 20-án ülésezett. Az utóbbi két ülés elsősorban az éves jelentés előkészítéséről szólt, ahol az egyes almunkacsoportok társelnökei beszámoltak a 2023. évi jelentés előkészítéséhez kapcsolódóan elvégzett munkáról, továbbá megvitatták az ügyrendi és monitoring almunkacsoport ügyrend- és törvénymódosító javaslatait, valamint tájékoztattak a következő ülések ütemezéséről.

A munkacsoport – a korábbi struktúrájának megfelelően – a 2023. évi jelentés előkészítése érdekében az alábbi öt almunkacsoportban alakították ki a jelentés tartalmát:

- közbeszerzési almunkacsoport,
- uniós és nemzeti támogatási programok almunkacsoport,
- közérdekű adatok nyilvánossága és transzparencia almunkacsoport,
- büntetőjogi, büntetőeljárás almunkacsoport,
- ügyrendi és monitoring almunkacsoport.

Az Eufetv. szerint a Munkacsoport állandó feladata az éves jelentés készítése az előző éves tevékenységéről.

A jelentés elkészítésénél azt az elvet követtük, hogy az almunkacsoportok által elkészített és véglegesített részanyagot változatlan formában szerepeltetjük a jelentésben. Tekintettel arra, hogy a korábbi jelentés tartalmazott javaslatokat is a következő évre vonatkozóan, a jelentés kitér azok végrehajtására is.

A Munkacsoport előző éves tevékenységének pozitív eredményeként tekinthető az, hogy a 2022. évre vonatkozó jelentés és a Munkacsoport 2023. évre vonatkozó munkaterve hatással volt a Kormány korrupcióellenes tevékenységére. A Kormány 2024. februárjában elfogadta a 2024–2025 közötti időszakra szóló közzéptávú Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia, valamint az annak végrehajtására vonatkozó intézkedési terv elfogadásáról szóló 1025/2024. (II. 14.) Korm. határozatot (a továbbiakban: NKS), amelyben egyértelműen azonosítható, hogy a Kormány figyelembe vette a Munkacsoportnak az NKS tervezetével kapcsolatban elfogadott kiegészítő jelentését.

2. Almunkacsoporti javaslatok

2.1 Konszenzusos javaslatok

Almunkacsoport	Javaslat tartalma
Közbeszerzési almun- csoport	Szakmai munkacsoport az egészségügyi ágazat- ban A Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium, a Belügyminisztérium, az egyajánlatos közbeszerzésekben leginkább, illetve legkevésbé érintett ajánlatkérők és a gazdasági szereplőket tömörítő releváns szakmai érdekképviselői szervezetek bevonásával munkacsoport létrehozása, az egyajánlatos közbeszerzések magas száma okainak feltárása és az egyes tárgykörökben alkalmazott beszerzési gyakorlatok megvitatása érdekében.
Közbeszerzési almun- csoport	Gazdasági Versenyhivatal általi ágazati vizsgálat A Gazdasági Versenyhivatal felkérése ágazati vizsgálat lefolytatására és jelentés készítésére az egyajánlatos közbeszerzésekkel leginkább érintett gazdasági szektorokban.
Közbeszerzési almun- csoport	A Kbt. 115. § szerinti eljárásfajtnál kötelező ro- táció vizsgálata A Kbt. 115. § szerinti eljárásfajtnál a Kbt. 115. § (1)–(2) bekezdése szerint az ajánlatkérő akkor alkalmazhatja, ha a tisztességes verseny biztosításához a Kbt. által megkövetelt, megfelelő számú teljesítésre képes gazdasági szereplőről van tudomása; és az ajánlatkérő a különböző eljárásokban ajánlattételre felhívni kívánt gazdasági szereplők személyét lehetőség szerint változtatni köteles. Javasolt, hogy a közbeszerzésekért felelős miniszter vizsgálja meg az ajánlattételre felhívott gazdasági szereplők kiválasztásának, illetve változtatásának (kötelező rotáció) gyakorlati tapasztalatait, és szükség esetén tegyen javaslatot a szabályozás és/vagy a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács vonatkozó útmutatójának felülvizsgálatára. A Tanács

	<p>tagja a közbeszerzésekért felelős miniszter, a közbeszerzési tanácsadók szakmai testülete, és az Integritás Hatóság által kijelölt személy is, valamint több szakmai kamara és ellenőrző/vizsgálati szerv (ÁSZ, KEHI, NAV, GVH) is képviselteti magát, amely kiemelten széleskörű szakmai egyeztetésre ad lehetőséget.</p>
<p>Közbeszerzési almun- kacsoport</p>	<p>Növeljék a kkv-k számát a központosított közbeszerzésekben</p> <p>A közbeszerzési almun- kacsoport civil tagjai szerint a nyertes kkv-k aránya a központosított közbeszerzések adott részében nagyon alacsony. A központi beszerzések lefolytatására, versenytorzító hatására kiemelt figyelmet kell fordítani.</p> <p>Javasolt, hogy a közbeszerzésekért felelős miniszter keresse meg a központi beszerző szerveket felügyelő minisztereket annak érdekében, hogy – a központi beszerző szervek bevonásával – alakítsanak ki intézkedéseket a központi közbeszerzési rendszerekben résztvevő kkv gazdasági szereplők számának növelése érdekében.</p>
<p>Közbeszerzési almun- kacsoport</p>	<p>Közbeszerzési Döntőbizottság előtti képviselet ellátása FAKSZ által</p> <p>Az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény 80. § (7) bekezdés d) pontja 2023. november 8-ától úgy módosította a Kbt. 145. § (7) bekezdését, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság előtti jogorvoslati eljárásban az állami közbeszerzési szaktanácsadói, kamarai jogtanácsosi vagy ügyvédi képviselet kötelező, felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó (FAKSZ) általi képviseletre már nincs lehetőség. A 2023. évi LXIX. törvény 80. § (4) bekezdése értelmében 2026. június 30. napjáig – meghatározott feltételekkel – a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó a közbeszerzésre kötelezett szerv árubeszerzés vagy szolgáltatás megrendelése esetén a Kbt. módosított rendelkezéseinek hatályba lépését megelőző napon hatályos rendelkezései alapján végzi felelős</p>

	<p>akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó tevékenységét.</p> <p>Jelenleg 136 ÁKSZ és 720 FAKSZ rendelkezik érvényes jogosultsággal, ezért javasolt a szabályozás felülvizsgálata abból a célból, hogy az ajánlatkérők és gazdasági szereplők jogorvoslati jogának hatékonyabb gyakorlásának elősegítésére FAKSZ jogosultsággal rendelkező személy is elláthassa az ügyfél képviselőt a Közbeszerzési Döntőbizottság előtt.</p>
Közbeszerzési almunka-csoport	<p>Előzetes piaci konzultációk ellenőrzése a Közbeszerzési Hatóság hirdetményellenőrzési tevékenysége keretében</p> <p>A 63/2022 (II. 28.) Korm. rendelet 2023. szeptember 1-jén hatályba lépett módosítása a kötelező előzetes piaci konzultációk hatékonyabbá tétele érdekében a korábbiakhoz képest meghosszabbította a konzultáció minimális időtartamát, előírta a konzultáció kiterjesztését a tervezett értékelési szempontokra és alkalmassági feltételekre, valamint az ajánlatkérőt szakmai indokolás közzétételére kötelezte, amennyiben a konzultáción beérkezett véleményt figyelmen kívül hagyja.</p> <p>Javasolt, hogy a Közbeszerzési Hatóság az eljárást megindító felhívásra vonatkozó hirdetményellenőrzési tevékenysége keretében ellenőrizze az előzetes piaci konzultáció eredményére és annak közzétételére vonatkozó ajánlatkérői kötelezettségek betartását.</p>
Uniós és nemzeti támogatási programok almunka-csoport	A hazai forrásból nyújtott támogatások körében a kedvezményezett összeférhetlenségi nyilatkozatok benyújtása legalább a támogatási szerződés megkötésekor.
Uniós és nemzeti támogatási programok almunka-csoport	A hazai forrásból nyújtott támogatások körében a biztosítékok körének esetleges kötelezővé tételének vizsgálata.
Uniós és nemzeti támogatási programok almunka-csoport	A 2024. évben történjen adatgyűjtés arra vonatkozóan, hogy hány esetben és az összes ellenőrzések

	hány százalékában történt külső szakértő (pl. könyvvizsgáló) bevonása.
Uniós és nemzeti támogatási programok almunkacsoport	Az Országos Támogatási Rendszer továbbfejlesztésének vizsgálata, ami alapján a hazai támogatások mindegyike e rendszerből legyen elérhető.
Uniós és nemzeti támogatási programok almunkacsoport	Az almunkacsoport jövő évi munkatervébe való felvételre szánt javaslat: vagy, a korrupciós kockázatok elemzéséhez a mesterséges intelligencia (MI) használata, az MI-alapú gépi megoldások hátterének megteremtése.
Uniós és nemzeti támogatási programok almunkacsoport	Az almunkacsoport jövő évi munkatervébe való felvételre szánt javaslat: vagy, a pályázatíró szervezetek a pályázati adatlapokon való megjelenítésének vizsgálata.
Uniós és nemzeti támogatási programok almunkacsoport	Az almunkacsoport jövő évi munkatervébe való felvételre szánt javaslat: vagy, az ellenőrzések számáról készített statisztikák idősoros összehasonlítása a korábbi évek adataival (2024-től ténylegesen nő az ellenőrzések száma és hatékonysága).
Uniós és nemzeti támogatási programok almunkacsoport	Az almunkacsoport jövő évi munkatervébe való felvételre szánt javaslat: vagy, a hazai támogatásokkal kapcsolatos monitor bizottságok lehetőségének vizsgálata és a bevezetés előkészítése.
Büntetőjog, büntetőeljárások	Az almunkacsoport civil kezdeményezésre meg kívánja vizsgálni, hogy a köznyelvben elterjedt, ún. „magas szintű korrupció” fogalmának meghatározása mennyiben szükséges.
Büntetőjog, büntetőeljárások	Az almunkacsoport – civil kezdeményezésre – megfontolásra javasolja az OLAF igazságügyi ajánlást tartalmazó jelentéseinek nyilvánosságra hozatalát abból a célból, hogy megvizsgálható legyen annak (illetve egyes részeinek) alkalmassága a korrupcióellenes (jog)gyakorlatba való átültetésre.
Büntetőjog, büntetőeljárások	Az almunkacsoport javasolja a gazdasági (üzleti, civil) korrupció körében kutatások, vizsgálatok elvégzését és annak megállapításaira figyelemmel javaslatok megfogalmazását.
Büntetőjog, büntetőeljárások	Javaslat annak áttekintésére, hogy jelenleg milyen feltételrendszer, szabályozási keretrendszer érvényesül a

	nemzeti vagyonnal, illetve a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványok által kezelt vagyonnal való gazdálkodásra, és mindezek ismeretében javaslatok kidolgozása a célszerűnek vélt, a minél felelősebbteljesebb vagyongazdálkodás támogatására.
--	--

2.2 Konszenzussal nem bíró javaslatok

Almunkacsoport	Javaslattevő	Javaslat tartalma
Közbeszerzési almun- csoport	civil	<p>Keretmegállapodást ne köthesse- nek a központi beszerző szervek egyetlen ajánlattevővel</p> <p>Megvizsgálásra került, hogy a központi beszerző szervek milyen arányban kötnek egy-egy gazdasági szereplővel keretmegállapodást. Ezekben az esetekben a szerződés megkötésére nem a verseny újraindításával, hanem közvetlen megrendeléssel vagy írásbeli konzultációval kerül sor. A közbeszerzési almun- csoport civil tagjai szerint ezek a gazdasági szereplők olyan referenciára tesznek szert, mellyel hosszú évekre versenyelőnyhöz jutnak, ezzel torzítják a piacot.</p> <p>A központi beszerzések lefolytatására, versenytorzító hatására kiemelt figyelmet kell fordítani.</p> <p>A kapcsolódó garanciális részletszabályokat az alapelvek effektív érvényesülése érdekében a tagállamok határozzák meg.</p> <p><u>A Korrupcióellenes Munkacsoport állami szerveket képviselő tagjai a javaslatot nem támogatják az alábbi indokokra tekintettel:</u></p>

	<p>A 2014/24/EU irányelv 33. cikk (1), (3) bekezdése szerint az ajánlatkérő szervek keretmegállapodásokat köthetnek, amennyiben alkalmazzák az ezen irányelvben előírt eljárásokat. Az irányelv szerint a keretmegállapodás egy vagy több ajánlatkérő szerv és egy vagy több gazdasági szereplő között létrejött megállapodást jelent. Amennyiben a keretmegállapodás megkötésére egyetlen gazdasági szereplővel kerül sor, a megállapodáson alapuló szerződéseket a keretmegállapodásban megállapított feltételek keretein belül kell odaítélni. A 2014/24/EU irányelv 37. cikk (1) bekezdése szerint a tagállamok rendelkezhetnek úgy is, hogy az ajánlatkérő szervek beszerezhetnek építési beruházásokat, árukat és szolgáltatásokat a központi beszerző szervek által odaítélt szerződések, valamely központi beszerző szerv által működtetett dinamikus beszerzési rendszerek vagy valamely, központosított beszerzési tevékenységet végző központi beszerző szerv által megkötött keretmegállapodás felhasználásával is.</p> <p>A fentiek alapján az uniós közbeszerzési irányelv kifejezetten megengedi a központi beszerző szervek számára, hogy olyan típusú keretmegállapodást alkalmazzanak, amely egy gazdasági szereplővel kerül megkötésre. Az egy gazdasági szereplővel megköthető keretmegállapodás intézménye tehát összhangban van az ugyanabban az irányelvben rögzített közbeszerzési alapelvekkel. Az, hogy a központi beszerző szerv melyik típusú keretmegállapodás alkalmazását választja, esetről esetre dönthető el annak függvényében, hogy mi a konkrét beszerzés tárgya, ezért a központi be-</p>
--	---

		<p>szerező szerv számára továbbra is biztosítani szükséges a döntési lehetőséget. Természetesen az ajánlatkérő a gyakorlati jogalkalmazás során minden esetben köteles úgy eljárni, hogy a döntése ne eredményezze a közbeszerzési alapelvek sérelmét. Jogalkotási eszközzel nem lehetséges a kérdést kezelni, mivel nem adható minden esetben egyformán alkalmazható szabály, hanem fenn kell tartani a választási lehetőséget a keretmegállapodás típusok között.</p> <p>Az Integritás Hatóság 2022. évre vonatkozó éves elemző integritásjelentésében foglalt ajánlásai alapján a közbeszerzésekért felelős miniszter már megkereste a központi beszerző szerveket felügyelő minisztereket annak érdekében, hogy – a központi beszerző szervek bevonásával – végezzék el a központi közbeszerzési rendszerekben alkalmazott keretmegállapodásos keretszámok alkalmazási gyakorlatának vizsgálatát.</p>
Közbeszerzési almun- csoport	civil	<p>Összeférhetetlenségre vonatkozó közbeszerzési jogszabályi háttér további konkretizálásának megvizsgálása</p> <p>A közbeszerzési almun- csoport civil tagjai szerint az összeférhetetlenség új szabálya kapcsán egyfajta bizonytalanság jellemzi a gyakorlatot. Meg kellene vizsgálni, hogy a szabályozás kiterjesztett volta kellőképpen és egységesen alkalmazható-e a gyakorlatban, vagy további jogbizonytalanságot teremt. Szükség van-e a jogalkalmazás kiszámíthatósága érdekében a jogszabályi háttér további konkretizálására.</p> <p><u>A Korrupcióellenes Munkacsoport állami szerveket képviselő tagjai a javaslatot</u></p>

		<p><u>nem támogatják az alábbi indokokra tekintettel:</u></p> <p>A jogalkotó 2022. októberében egészében újraszabályozta a Kbt. összeférhetlenségi szabályait az Európai Unió jogával való jobb összhang megteremtése érdekében. A kodifikáció során az Európai Bizottság által igényelt, az irányelven felüli részletszabályok is beépítésre kerültek. A Kbt. 25. § (4) bekezdése szerint összeférhetlenség áll fenn akkor, ha az ajánlatkérő részéről az eljárással vagy annak előkészítésével kapcsolatos tevékenységbe bevont vagy az eljárás eredményét befolyásolni képes személy – ide értve a közbeszerzési szolgáltatót, valamint az általa foglalkoztatottakat is – közvetve vagy közvetlenül olyan pénzügyi, gazdasági vagy egyéb személyes érdekkel rendelkezik, amely úgy tekinthető, hogy befolyásolja funkcióinak pártatlan és tárgyilagos gyakorlását. A Kbt. 25. §-a – konkrét ajánlatkérői feladatok meghatározása mellett – általánosan is előírja, hogy az ajánlatkérő köteles minden szükséges intézkedést megtenni annak érdekében, hogy megelőzze, feltárja és szükség esetén orvosolja az összeférhetlenséget és a verseny tisztaságának sérelmét eredményező helyzeteket. A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács elfogadta, és a Közbeszerzési Hatóság honlapján közzétette az összeférhetlenségre vonatkozó útmutatót, amelynek kiegészítése az Integritás Hatóság Éves elemző integritásjelentésében tett ajánlása alapján folyamatban van az Integritás Hatóság képviselőjének részvételével a Tanácsban.</p>
--	--	--

		<p>A fentiek alapján a jelenlegi átfogó törvényi szabályozás kazuisztikus konkretizálása a gyakorlati jogalkalmazásban az összeférhetetlenség fogalmának vagy az ajánlatkérői kötelezettségeknek leszűkített alkalmazásához vezethetne, amely a Korruptióellenes Munkacsoport céljával ellentétes hatást érne el. A kérdés nem kezelhető jogalkotási eszközzel.</p>
<p>Közbeszerzési almun- csoport</p>	<p>civil</p>	<p>A jogorvoslati igazgatási szolgáltatási díj csökkentése</p> <p>Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény és a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény módosításáról szóló 2023. évi CXVII. törvény 2024. február 1-jétől csökkentette a jogorvoslati díjakat. A közbeszerzési almun- csoport civil tagjai szerint a díj csökkentésére tett intézkedés jelentős változást nem fog eredményezni, ezért tényleges díjcsökkentést javasolnak, amely az alsó küszöböt a becsült érték 0,5%-a helyett 0,25%-ban határozza meg, vagy olyan fix összeget határoz meg, ami még a jogorvoslati visszaéléseket korlátok közé szorítja.</p> <p><u>A Korruptióellenes Munkacsoport állami szerveket képviselő tagjai a javaslatot nem támogatják az alábbi indokokra tekintettel:</u></p> <p>A jogorvoslati díjak mértékének meghatározása során a jogalkotó figyelembe vette egyrészt, hogy azok mértéke hivatott garantálni, hogy csak indokolt esetben kezdeményezzen valaki jogorvoslati eljárást, másrészt az arra vonatkozó általános elvárást, hogy minél szélesebb körben fontos biztosítani a jogellenes ajánlatkérői magatartásokkal szembeni fellépést. A fentiek nyomán a jogorvoslati</p>

		<p>díjakat a módosítás újraszabályozta oly módon, hogy összességében azok csökkentése valósul meg, azonban a díjak mértéke továbbra sem biztosít teret a jogorvoslat intézményének visszaélés-szerű alkalmazására. A csökkentés egyik fontos eleme, hogy a szabályozás az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívás, a közbeszerzési dokumentumok, illetve ezek módosításának jogsértő volta miatt indult jogorvoslati eljárásban a díjakat 50%-kal alacsonyabban határozta meg (a minimális díj fenntartása mellett), ösztönözve ezzel különösen a felhívásban és az egyéb közbeszerzési dokumentumokban foglalt versenykorlátozó feltételekkel szembeni fellépést a gazdasági szereplők részéről. Továbbá a nagyon magas jogorvoslati díjak kiküszöbölése érdekében csökkentek a százalékos mértékben megállapított díjak maximális összegei is.</p> <p>Figyelemmel arra, hogy a csökkentett jogorvoslati díjak 2024. február 1-jén léptek hatályba, jelenleg a jogorvoslatok alakulásának nyomon követése indokolt, a díjak esetleges újabb felülvizsgálata jelenleg nem aktuális.</p>
Közbeszerzési almunka-csoport	civil	<p>Jogorvoslati eljárásban tárgyalás tartását kérhessék az ügyfelek</p> <p>A közbeszerzési almunka-csoport civil tagjai szerint bizalomnövelő hatása volna, ha tárgyalás tartását kérhetnék a felek, mert a személyes jelenlét növelné az eljárásban való közvetlen megnyilvánulás lehetőségét, ezáltal az eljárás pártatlanságának elvét erősítené.</p> <p><u>A Korrupcióellenes Munkacsoport állami szerveket képviselő tagjai a javaslatot</u></p>

		<p><u>nem támogatják az alábbi indokokra tekintettel:</u></p> <p>A közigazgatási jog az általános eljárási szabályok között sem korábban, sem a jelenleg hatályos eljárási törvényekben nem biztosított az ügyfelek számára olyan jogot, amelyben az ügyfelek kérelmére kötelező lenne a tárgyalás tartása. Mind a Kbt., mind az Ákr. a Közbeszerzési Döntőbizottság mérlegelési (döntési) jogkörébe utalja a tárgyalás tartás szükségességének megítélését, azonban kötelezően figyelembe veendő körülmények előírásával. Az ügyfél kérelmére kötelezően tartandó tárgyalás ezzel szemben veszélyeztetné a gyors és hatékony jogorvoslati ügyintézését (a Közbeszerzési Döntőbizottságnál az utóbbi öt évben az egy jogorvoslati eljárásra jutó ügyintézési határidő átlagos mértéke 28 nap volt), ami indokolatlanul tovább késleltetné a közbeszerzési szerződések megkötését, illetve növelné a jogviták indokolatlan elhúzódására irányuló visszaélészerű joggyakorlás lehetőségét az ügyfelek részéről. Ezért a tárgyalás kérelmezhetőségének bevezetése nem indokolt. Az eljárás pártatlanságának az elvét az Ákr. 2. § (2) bekezdés b) pontja rögzíti, miszerint a közigazgatási hatóság a hatásköre gyakorlása során a törvény előtti egyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményét megtartva, indokolatlan megkülönböztetés és részrehajlás nélkül jár el.</p>
Közbeszerzési almunka-csoport	civil	<p>Eredménytelenné nyilvánítás kötelezővé tétele, ha az ár alapján a szerződéskötés a hatékony és felelős gazdálkodás alapelveinek súlyos sérelmét valósítaná meg</p>

	<p>A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény módosításáról szóló 2023. évi XVI. törvény a Kbt. 75. § (2) bekezdését azzal egészítette ki, hogy az ajánlatkérő eredménytelenné nyilváníthatja az eljárást, ha az értékelés alapján legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevő ajánlatában megadott ár vagy annak egyes összetevői alapján megállapítható, hogy a szerződéskötés a 2. § (4) bekezdésében foglalt alapelv (a közpénzek felhasználásakor a hatékony és felelős gazdálkodás) súlyos sérelmét valósítaná meg. A közbeszerzési almunckacsoport civil tagjai szerint javasolt ennek a kötelezővé tétele, tekintve, hogy az alapelvek sérelme önmagában érvénytelenséget kell, hogy eredményezzen.</p> <p><u>A Korruptióellenes Munkacsoport állami szerveket képviselő tagjai a javaslatot nem támogatják az alábbi indokokra tekintettel:</u></p> <p><i>Tisztázandó, hogy az ajánlatok érvénytelensége és az eljárás eredménytelensége (amikor nem hirdethető ki nyertes ajánlattevő), két külön jogintézmény. Ha az ajánlat nem felel meg a közbeszerzési dokumentumban vagy a jogszabályokban meghatározott feltételeknek, akkor a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelenné kell nyilvánítani, aminek következtében ezzel az ajánlattevővel fogalmilag kizárt a szerződéskötés.</i></p> <p><i>A Kbt. 75. § (2) bekezdés h) pontja szerinti eredménytelenségi eset ezzel szemben arra vonatkozik, amikor az ajánlat önmagában nem érvénytelen, azonban az ajánlatkérő a túlzottan magas árú, vagy manipulatív módon árazott, de az</i></p>
--	--

	<p>értékelés során legkedvezőbbként kikérülő ajánlat esetén a szerződéskötést vissza akarja utasítani. Az ajánlatkérőnek ugyan lehetősége van előre megjelölni egy olyan árat, amelynél kedvezőtlenebb megajánlás az eljárásban érvényesen nem tehető, az ajánlatkérők azonban jellemzően nem tudnak előre ilyet meghatározni, és előfordulhat olyan, az egységárakat érintő manipulatív árazás is, ahol az ajánlatkérő csak utólag tudja kezelni a helyzetet. Az ajánlatkérő, amennyiben él az eredménytelenné nyilvánítási lehetőséggel, köteles megfelelő bizonyítékokkal alátámasztani, hogy a nyertes ajánlattevővel történő szerződés esetén bekövetkezne az eredménytelenségre okot adó érdeksérelem. Ennek az alátámasztásnak az alapvető követelményeknek megfelelően átláthatónak és objektíven ellenőrizhetőnek kell lennie (pl. árszakértő véleménye, a piaci árakat alátámasztó, megfelelő módszertanon alapuló dokumentáció), az érdeksérelem alátámasztásához nem elegendő pusztán az ajánlatkérő szubjektív véleményére támaszkodni. Az ajánlatkérő azonban csak abban az esetben élhet az eljárás eredménytelenné nyilvánításának jogával, ha ezt megelőzően biztosította az ajánlattevő részére annak lehetőségét, hogy bemutassa az általa ajánlott ár arányosságát.</p> <p>Mivel az eljárás fenti okból történő eredménytelenné nyilvánítása nem automatikus következménye a tényeknek, hanem az ajánlatkérő – objektíven ellenőrizhető bizonyítékokon alapuló – mérlegelésén múlik, ezért fogalmaz úgy a Kbt., hogy az ajánlatkérő eredménytelenné nyilváníthatja az eljárást, azonban emlékeztetni kell arra, hogy a Kbt. 2. § (7) bekezdése</p>
--	--

		<p>minden esetben előírja az ajánlatkérőnek, hogy a Kbt. rendelkezéseinek alkalmazásakor a közbeszerzés alapelveinek tiszteletben tartásával járjon el, beleértve a közpénzek felhasználásakor a hatékony és felelős gazdálkodás elvét is, azaz az ajánlatkérőre vonatkozó kötelezettség már szerepel a Kbt. 2. § (4) bekezdésében, a Kbt. 75. § (2) bekezdés h) pontja csupán az ebből a kötelezettségből fakadó konkrét döntési lehetőséget rögzíti.</p>
<p>Közbeszerzési almunka-csoport</p>	<p>civil</p>	<p>Kbt. 115. § szerinti eljárásfajta átalakítása vagy megszüntetése</p> <p>A közbeszerzési almunka-csoport civil tagjai szerint megfontolandó lehet a regionális mikro- és kisvállalkozások preferálása, az adott ajánlatkérőnél a nyertesek rotációjának megkövetelése, esetleg a 300 millió forintos határérték leszállítása. Amennyiben nem sikerül ezt megoldani, akkor felvethető a Kbt. 115. § megszüntetése is. Esetleg a Kbt. 115. § eltörlésével egyidejűleg lehetne értékhatárt emelni.</p> <p><u>A Korrupcióellenes Munkacsoport állami szerveket képviselő tagjai a javaslatot nem támogatják az alábbi indokokra tekintettel:</u></p> <p>A „regionális mikro- és kisvállalkozások preferálása” uniós jogba ütközne, mivel a 2014/24/EU irányelv 18. cikk (1) bekezdése alapján az ajánlatkérő szervek kötelesek a gazdasági szereplőket egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmódban részesíteni, az irányelvek által nem szabályozott közbeszerzésekben – többek között – ugyanezt az elvet kell betartani az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés alapján. A Kbt. 2. §</p>

		<p>(2), (5) bekezdése alapján az ajánlatkérőknek esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot kell biztosítani a gazdasági szereplők számára, tovább az Európai Unióban (és Európai Gazdasági Térségben) letelepedett gazdasági szereplők és a közösségi származású áruk számára a közbeszerzési eljárásban nemzeti elbánást kell nyújtani. Az Európai Unió (Európai Gazdasági Térségen) kívül letelepedett gazdasági szereplők és a nem közösségi származású áruk számára a közbeszerzési eljárásban nemzeti elbánást Magyarországnak és az Európai Uniónak a közbeszerzések terén fennálló nemzetközi kötelezettségeivel összhangban kell nyújtani.</p> <p>A „nyertesek” javasolt rotációja nem követelhető meg, mivel az eljárás nyertese a gazdaságilag legelőnyösebb, érvényes ajánlatot benyújtó ajánlattevő kell legyen. Az ajánlattételre felhívott gazdasági szereplők rotációjára vonatkozó javaslat a konszenzusos javaslatok között szerepel.</p> <p>Az Integritás Hatóság 2023. június 29-én közzétett Éves Elemző Integritásjelentésére adott kormányzati válasz szerint a Kbt. 115. § szerinti eljárásfajta fenntartása az adminisztratív terhek növelésének elkerülése érdekében célszerű; uniós forrás felhasználása esetén az eljárásfajta jelenleg sem alkalmazható; értékben csupán a teljes közbeszerzési piac 2%-át képviselik ezek az eljárások.</p>
Közbeszerzési almun-kacsoport	civil	<p>A központi beszerző szervek konzorciumi tagokra lebontva adják meg a szerződés teljesítésére vonatkozó adatokat</p> <p>A közbeszerzési almun-kacsoport civil tagjai szerint az EKR-ben megjelenő</p>

		<p>statisztikai táblázatok a keretmegá- lapodásokban résztvevő konzorciumokról csak, mint egységes szereplőkről jelenítenek meg adatokat. Azaz arról nincsen adat, hogy a konzorciumot alkotó gazdasági szereplők közül ténylegesen ki volt az adott intézmény megrendelésekor a szállító. Ez pedig erősen rontja az átláthatóságot, hiszen nem lehet pontosan megválaszolni azt, hogy egy adott gazdasági szereplő mekkora értékű közbeszerzéseknek volt a szállítója. Javasolt, hogy a közbeszerző szervezetek konzorciumi tagokra lebontva adják meg a forgalmi adatokra vonatkozó jelentéseiket az EKR felé.</p> <p><u>A Korruptióellenes Munkacsoport állami szerveket képviselő tagjai a javaslatot nem támogatják az alábbi indokokra tekintettel:</u></p> <p>A 2014/24/EU irányelv 2. cikk (1) bekezdés 10. pontja értelmében gazdasági szereplő bármely természetes vagy jogi személy, vagy közjogi intézmény, illetve ilyen személyek és/vagy szervek csoportja. Ennek megfelelően a közbeszerzési jogban a gazdasági szereplők csoportját, azaz a konzorciumot, egy darab gazdasági szereplőnek kell tekinteni. A Kbt. 35. § (6) bekezdése, hogy a közös ajánlattevők a szerződés teljesítéséért az ajánlatkérő felé egyetemlegesen felelnek.</p>
Közbeszerzési almunkacsoport	civil	<p>Kötelező legyen az ajánlathoz csatolni a Magyar Nemzeti Bank által kiadott dokumentumot a magántőkealap tényleges tulajdonosáról</p> <p>A közbeszerzési almunkacsoport civil tagjai szerint a hazai magántőkealapok tényleges tulajdonosi viszonyai</p>

		<p>nem átláthatók, az információt nem tartalmazzák a publikus cégnyilván- tartások. Javasolt, hogy azon vállalko- zások, amelyek tulajdonosi szerkezet- ében közvetlenül, vagy közvetve hazai magántőkealap található, csak abban az esetben vehessenek részt bármi- lyen közbeszerzési eljárásban, ha a pályázatukhoz csatolják a Magyar Nemzeti Bank által kiadott publikus dokumentumot, amely nevesíti az érintett magántőkealap tényleges tu- lajdonosait. Javasoljuk továbbá, hogy ezt a dokumentumot a pályázó/tá- mogatót a honlapján kötelezően te- gye elérhetővé.</p> <p><u>A Korruptióellenes Munkacsoport állami szerveket képviselő tagjai a javaslatot nem támogatják az alábbi indokokra te- kintettel:</u></p> <p>A Kbt. 62. § (1) bekezdés k) pont szerint az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, és nem vehet részt alkalmasság igazolásá- ban olyan gazdasági szereplő, aki</p> <ul style="list-style-type: none"> – kb) alpont: olyan társaság, amely a pénzmosás és a terrorizmus fi- nanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény 3. § 38. pont) –b) vagy d) alpontja szerinti tényleges tulajdonosát nem képes megne- vezni; – kc) alpont: gazdasági szereplőben közvetetten vagy közvetlenül több, mint 25%-os tulajdoni rés- szel vagy szavazati joggal rendel- kezik olyan jogi személy vagy sze-
--	--	--

		<p>mélyes joga szerint jogképes szervezet, amelynek tekintetében a kb) alpont szerinti feltétel fennáll.</p> <p>A Kbt. 62. § (6) bekezdése és 114. § (1) bekezdése, valamint 117. § (4) bekezdése szerint a fenti kizáró ok alkalmazása mind nemzeti eljárásrendben, mind uniós eljárásrendben kötelező. A 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 8. § i) pont ib)–ic) alpontja, 10. § (1) bekezdés g) pont gb)–gc) alpontja, 17. § (1) bekezdése szerint az ajánlatban, illetve részvételi jelentkezésben a fenti kizáró ok fenn nem állását az ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező nyilatkozatával kell igazolni,</p> <ul style="list-style-type: none"> – amely a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény 3. § 38. pont a)–b) vagy d) alpontja szerint definiált valamennyi tényleges tulajdonosa személyazonosító adatainak, adóazonosító adatainak, külső nyilvántartás szerinti személy-, illetve adóazonosító adatainak, valamint érdekeltségének a pénzmosásról szóló törvény 3. § 38. pont a)–b) vagy d) alpontja szerinti jellege és mértéke bemutatását tartalmazza; ha a gazdasági szereplőnek nincs a pénzmosásról szóló törvény 3. § 38. pont a)–b) vagy d) alpontja szerinti tényleges tulajdonosa, úgy erre vonatkozó nyilatkozatot szükséges csatolni; – továbbá arról, hogy van-e olyan jogi személy vagy személyes joga szerint jogképes szervezet, amely
--	--	---

		<p>az ajánlattevőben, illetve részvételre jelentkezőben közvetetten vagy közvetlenül több, mint 25%-os tulajdoni résssel vagy szavazati joggal rendelkezik; ha van ilyen szervezet, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező azt nyilatkozatban megnevezi (cégnév, székhely), továbbá nyilatkozik, hogy annak vonatkozásában a Kbt. 62. § (1) bekezdés k) pont kc) alpontjában hivatkozott kizáró feltétel nem áll fenn.</p> <p><i>Fentiekre tekintettel további igazolás benyújtása nem szükséges.</i></p>
Uniós és nemzeti támogatási programok Almunkacsoport	civil	A hazai és uniós forrásból nyújtott támogatások végső kedvezményezettjeire (támogatási jogviszonyon kívüli személyekre) vonatkozó adatok megismerése.
Uniós és nemzeti támogatási programok Almunkacsoport	civil	Átláthatósági nyilatkozatok kedvezményezetti honlapokon való nyilvános közzététele.

3. A Korrupcióellenes Munkacsoport jelentése

3.1. Korrupciós kockázatok és korrupciós gyakorlatok kockázatainak és tendenciáinak elemzése a közbeszerzési al-munkacsoport részanyaga alapján

3.1.1. A tavalyi jelentésben meghatározott javaslatok végrehajtásának értékelése

A tavalyi javaslatok részletes nyomonkövetése a 3.1.10. pont alatt külön táblázatban szerepel.

Összefoglalóan megállapítható, hogy

- a közbeszerzési területre vonatkozóan a Munkacsoport 6 db konszenzusos, és 8 db nem konszenzusos javaslatot tett;
- az összes konszenzusos javaslatra vonatkozóan, továbbá egy nem konszenzusos javaslatra vonatkozóan kormányzati intézkedés történt 2023. december 31-ig, illetve részben 2024. február 29-ig;
- a konszenzusos javaslatok közül a 8. (igazgatási szolgáltatási díjak mértékének csökkentése, melynek célja a kérelemre induló jogorvoslati eljárások számának emelkedése, különös tekintettel az eljárást megindító közbeszerzési dokumentumok körében) és a nem konszenzusos javaslatok közül az 1. (előzetes piaci konzultáció szabályainak módosítása az esetleges visszaélések elkerülése érdekében) tekintetében az intézkedés lezárult, a jogszabály módosítások hatásai a későbbiekben fognak jelentkezni;
- a konszenzusos javaslatok közül néhány esetben a már megtett intézkedések mellett későbbi tevékenységek kerültek határidővel beütemezésre;
- a konszenzusos javaslatok közül a 4. és 5. esetén a végrehajtás folyamatos jellegű;
- a Munkacsoport javaslatok figyelembe vételével különösen az alábbi jogalkotási és egyéb eredmények készültek el:
 - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény és a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény módosításáról szóló **2023. évi CXVII. törvény**;
 - közbeszerzési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló **411/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet**;
 - egyes közbeszerzési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló **53/2024. (III. 4.) Korm. rendelet**;
 - a közbeszerzésekben a verseny szintjének növelését célzó intézkedésekről (2023–2026) szóló cselekvési tervről szóló **1118/2023. (III. 31.) Korm. határozat**;

- 2024–2025 közötti időszakra szóló középtávú Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia, valamint az annak végrehajtására vonatkozó intézkedési terv elfogadásáról szóló **1025/2024. (II. 14.) Korm. határozat**;
- Közbeszerzési Hatóság keretében működő **Tanács útmutatója** az összeférhetetlenségről;
- **Közbeszerzési Hatóság és Gazdasági Versenyhivatal közös szakmai iránymutatása** a közbeszerzési verseny tisztaságát érintő korrupciós kockázatokkal és kartellmegállapodásokkal kapcsolatban;
- mikro-, kis- és középvállalkozások számára ingyenesen elérhető **közbeszerzési képzési rendszer** (2024. március 5. napjáig 2576 db kkv kezdte meg az online képzés valamely modulját, amelyből 269 db kkv legalább egy modult teljesített);
- **Közbeszerzési Hatóság közleménye** az ellenőrzési tevékenység fokozásáról, a Közbeszerzési Hatóság módosított **Elnöki tájékoztatója** az öntisztázásról, az **európai uniós fejlesztésekért felelős államtitkár által kiadmányozott felkérő levél** az ellenőrzés fokozott figyelemmel történő elvégzéséről;
- **Nemzeti Közzolgálati Egyetem** által közzétett, a szervezeti integritás elősegítését célzó, valamint a korrupciós kockázatokkal és az összeférhetetlenséggel kapcsolatos konferenciák, tájékoztató rendezvények **szakmai programja**.

3.1.2. A 2022-es munkaterv alapján lefolytatott vizsgálatok eredménye és értékelése

A Közbeszerzési al munkacsoport 2023. évre vonatkozó munkaterve alapján elért eredmények az alábbiak.

Munkaterv 1. pont: „Korrupciós indikátorrendszer kialakítása a 2022. évi Munkacsoport jelentés 3. pontjában részletezett korrupciós kockázatok és „red flag”-eket taglaló táblázat, valamint a Közbeszerzési Teljesítménymérési Keretrendszer eredményeinek felhasználásával. Az indikátorrendszer kialakítása érdekében az al munkacsoport negyedéves periodicitással kér statisztikai adatokat az illetékes hatóságoktól. Utóbbiak pontosabb megjelölését a közbeszerzési al munkacsoport 2023 augusztusáig állapítja meg.”

Eredmény: A közbeszerzési korrupcióellenes indikátorokhoz kapcsolódó adatok a Közbeszerzési Teljesítménymérési Keretrendszer eredményei közül, valamint ezen kívüli adatszolgáltatásokból kerültek összegyűjtésre.

A Korrupcióellenes Munkacsoport a korrupciós és összeférhetetlenségi tendenciák vizsgálata céljából a jelentés 1. függelékében lévő indikátorokhoz tartozó adatokat tartotta relevánsnak.

(A Közbeszerzési Teljesítménymérési Keretrendszerből átvett adatok esetén az adatok értelmezéséhez szükséges módszertani információkat a Keretrendszer

külön közzétett dokumentumai tartalmazzák, amely az alábbi linken érhető el: <https://ekr.gov.hu/portal/hirek/8798812927320>

Az adatok értelmezését, elemzését tartalmazó szövegrészek szintén a Közbeszerzési Teljesítménymérési Keretrendszerből kerültek átvételre.)

Munkaterv 2. pont: „2. A 2022. évi Munkacsoport jelentésből áthozott 1. ponthoz kapcsolódó kiemelt feladatok:

- a Kbt. 115. §-a szerinti eljárások korrupciós kockázatának vizsgálata,
- az összeférhetetlenségi helyzetek elkerülésével kapcsolatos további lépések megfontolása, valamint
- Közbeszerzési Döntőbizottság munkájával összefüggésben az almunkacsoport vizsgálja meg, hogy milyen okból jeleznek egyes piaci szereplők a Teljesítménymérési keretrendszer felmérésében bizalmatlanságot a jogorvoslati fórummal szemben, továbbá növelné-e a bizalmat, például az igazgatási szolgáltatási díjak csökkentése, a joggyakorlat további egységesítése, kiszámíthatóbbá tétele. Erre tekintettel szükséges a Teljesítménymérési keretrendszer jelentésében ismertetett és a jövőben feltárt észrevételek szerinti adatoknak, információknak a Munkacsoport részére történő rendelkezésre bocsátása.”

Eredmény: Mivel a feladatok az 1. ponthoz kapcsolódóan kerültek kiemelésre, az eredmény az 1. pont szerinti, azaz a fenti szempontokra vonatkozóan adatokat az indikátorok tartalmazzák.

Munkaterv 3. pont: „A Gazdasági Versenyhivataltól éves, illetve évközi tájékoztatás kérése a közbeszerzéssel kapcsolatban indított bármilyen kezdeményezés vonatkozásában.”

Eredmény: A Közbeszerzési almunkacsoport által megfogalmazott, vizsgálandó indikátor: „07 Versenysérelemmel összefüggő (definiálandó) magatartások száma összesen és a KH, IH, GVH előtt indult ügyek száma esetkörökre lebontva és kimenetelük.” Közbeszerzési Teljesítménymérési Keretrendszer 2023. év vonatkozásában közzétett vonatkozó eredményei fent, a Munkaterv 1. pontjához kapcsolódóan kerültek rögzítésre.

Munkaterv 4. pont: „A Munkacsoport vizsgálja meg azokat a hiányosságokat, amelyeket az Integritás Hatóság 2023. március 31-én közzétett »A magyar közbeszerzési rendszer integritáskockázat-értékelési jelentése« integritás kockázatként azonosított.”

Eredmény: Az Integritás-kockázat értékelési jelentés közbeszerzési rendszerre vonatkozó javaslatai tekintetében az alábbi fejlemények rögzíthetőek:

1. Az Integritás Hatóság 2023. június 29-én közzétett Éves Elemző Integritásjelentésére adott kormányzati válasz (a továbbiakban: Kormányzati

Válasz) szerint a Kbt. 115. § szerinti eljárásfajta fenntartása az adminisztratív terhek növelésének elkerülése érdekében célszerű; uniós forrás felhasználása esetén az eljárásfajta jelenleg sem alkalmazható; értékben csupán a teljes közbeszerzési piac 2%-át képviselik ezek az eljárások.

2. A közbeszerzési adatbázisokra vonatkozó Kormányzati Válasz szerint a közbeszerzési eljárások lefolytatására szolgáló általános informatikai rendszer az EKR, ezért ennek továbbfejlesztése indokolt, amelynek soron következő lépéseit az 1118/2023. (III. 31.) Korm. határozat 5–8. pontjai tartalmazzák.
3. A központosított beszerzésekről elérhető adatokkal kapcsolatban a Kormányzati Válasz ismertetése a Munkaterv fenti 4. pontjánál részletezésre került.
4. A közbeszerzési eljárások civil monitorozása kapcsán:
 - a) Az EKR felületén került kialakításra a gépi eszközökkel történő feldolgozásra alkalmas (különösen a strukturált keresést és a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos adatok tömeges exportálását lehetővé tevő) adatbázis, amely rendezett formában tartalmazza az összes, EKR-ben megindított közbeszerzési eljárásból származó, szerződés odaítéléséről szóló hirdetményre vonatkozó információt. <https://ekr.gov.hu/portal/kozbeszerzes/eredmeny-tajekoztato-hirdetmenyek>
 - b) Az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet 8. §-a értelmében a közbeszerzésekért felelős miniszter az egyajánlatos közbeszerzések arányára vonatkozó adatokat folyamatosan figyelemmel kíséri, amelyek alapján évente elemzést készít. A 2019–2023. évekre vonatkozó elemzés 2024. február 15-én került közzétételre, az alábbi helyen elérhető: <https://ekr.gov.hu/portal/hirek/8798812861784>
 - c) Az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről a 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet 2023. február 28. napján módosult 5. § (4) bekezdése értelmében az intézkedési terv közzétételére kötelezett ajánlatkérők listáját – megjelölve az egyajánlatos közbeszerzések arányát és a lefolytatott közbeszerzések darabszámát – a közbeszerzésekért felelős miniszter itt tette közzé: <https://ekr.gov.hu/portal/hirek/8798124733784>
 - d) Magyarország Kormánya 2022-ben fogadta el a 1425/2022. (IX. 5.) Korm. határozatot, amely a közbeszerzések hatékonyságát és költséghatékonyságát értékelő teljesítménymérési keretrendszer (Keretrendszer) kidolgozását tűzte ki célul. A Keretrendszer leírása, annak elemeinek és indikátorainak ismertetése 2022. november 30-án jelent meg az EKR honlapján (<https://ekr.gov.hu/portal/hirek/8797928191320>), 2023. február 28-án pedig közzétételre került a teljesítménymérési keretrendszer eredményeit először publikáló

elemzés és annak mellékletei. (<https://ekr.gov.hu/portal/hirek/8798092096856>) A Kormány 1230/2023. (VI. 16.) Korm. határozatával elrendelte, hogy a Korm. határozatban foglaltak szerint kiválasztott, független, nem kormányzati szervezetek és közbeszerzési szakértők, valamint a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) bevonásával a közbeszerzésekért felelős miniszter gondoskodik a keretrendszer dokumentációjának továbbfejlesztéséről és a továbbfejlesztett dokumentáció közzétételéről. A továbbfejlesztett keretrendszer leírás itt érhető el: <https://ekr.gov.hu/portal/hirek/8798747522392> A keretrendszer eredményeit publikáló következő elemzés 2024. február 28-án került közzétételre, innen elérhető: <https://ekr.gov.hu/portal/hirek/8798812927320>.

5. A közbeszerzési jogorvoslati igazgatási szolgáltatási díjak mértékét a 2023. évi CXVII. törvény 14. §-a csökkentette.
6. A közbeszerzési jogorvoslati tárgyalás tartásával kapcsolatos Kormányzati Válasz szerint a közigazgatási jog az általános eljárási szabályok között sem korábban, sem a jelenleg hatályos eljárási törvényekben nem biztosított az ügyfelek számára olyan jogot, amelyben az ügyfelek kérelmére kötelező lenne a tárgyalás tartása. Mind a Kbt., mind az Ákr. a Közbeszerzési Döntőbizottság mérlegelési (döntési) jogkörébe utalja a tárgyalás tartása szükségességének megítélését, azonban kötelezően figyelembe veendő körülmények előírásával. Az ügyfél kérelmére kötelezően tartandó tárgyalás ezzel szemben veszélyeztetné a gyors és hatékony jogorvoslati ügyintézés (a Közbeszerzési Döntőbizottságnál az utóbbi öt évben az egy jogorvoslati eljárásra jutó ügyintézési határidő átlagos mértéke 28 nap volt), ami indokolatlanul tovább késleltetné a közbeszerzési szerződések megkötését, illetve növelné a jogviták indokolatlan elhúzódására irányuló visszaélészerű joggyakorlás lehetőségét az ügyfelek részéről. Ezért a tárgyalás kérelmezhetőségének bevezetése nem indokolt.
7. A kötelező jogorvoslati képviselő eltörlésével kapcsolatos Kormányzati Válasz szerint a Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság – a területfejlesztési miniszter szervezeti egységeinek megkeresésére – nyilatkozatban részletezte, hogy az ügyfelek képviselőinek jogi/közbeszerzési felkészültsége által nagyobb eséllyel valósul meg a jogviták gyors és hatékony lefolytatása, mintha az igen speciális szakmai ismereteket igénylő közbeszerzési jogorvoslati eljárásban laikus ügyfelek járnának el. Erre tekintettel a kötelező képviselő fenntartása indokolt.
8. A Kbt. 187. § (2) bekezdés h) pontja alapján a Közbeszerzési Hatóság kialakítja és működteti, valamint honlapján közzéteszi a jogorvoslati határozatok nyilvános adatbázisát, amelyben biztosítja, hogy a döntőbizottsági és a bírósági határozatok elektronikusan, ingyenesen, teljeskörűen, tárgyszavas keresési lehetőséggel bárki által elérhetőek legyenek.

9. Az előzetes vitarendezési kérelemmel kapcsolatos bírságolás szabályait a 2023. évi CXVII. törvény 22. § 12. pontja módosította.
10. Az előzetes vitarendezési kérelemre adott válasz megküldésének részlet-szabályai módosításra nem kerültek.
11. A közbeszerzés szereplői számára a szervezeti integritás elősegítését célzó, valamint a korrupciós kockázatokkal és az összeférhetlenséggel kapcsolatos konferenciák, tájékoztató rendezvények szakmai programja a Nemzeti Közzolgálati Egyetem honlapján publikálásra került.
12. Az összeférhetlenségi nyilatkozatok ellenőrzésére vonatkozó útmutatásokat a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács által elfogadott és a Közbeszerzési Hatóság honlapján közzétett útmutató tartalmazza, amelynek kiegészítése az Integritás Hatóság Éves elemző integritásjelentésében tett ajánlása alapján folyamatban van az Integritás Hatóság képviselőjének részvételével a Tanácsban.
13. Integritási rendszer működtetésére vonatkozó kötelező elvárás az ajánlattevői oldalon való részvételhez nem került előírásra.
14. Iránymutatások kerültek kidolgozása a kiszámíthatatlan piaci körülmények hatékony kezelése, valamint a nyertes ajánlattevőt terhelő üzleti kockázatok arányosabbá tétele körében a közbeszerzésekben a verseny szintjének növelését célzó intézkedésekről (2023–2026) szóló cselekvési tervről szóló 1118/2023. (III. 31.) Korm. határozat alapján. Az iránymutatásokat a Közbeszerzési Hatóság elkészítette és 2023.11.27-én közzétette a honlapján. <https://www.kozbeszerzes.hu/tevekenysegek/jogalkalmazok-tamogatas/kozbeszerzesi-hatosag-elnokenek-kozlemenyei/>

3.1.3. Azon 2022-es intézkedések gyakorlati hatásainak értékelése, amelyekre a tavalyi jelentés utalt, de a végrehajtás gyakorlata még nem került értékelésre, mivel a jogszabályok elfogadása óta kevés idő telt el

A Közbeszerzési almunckacsoport az előző évi jelentésben különösen az alábbi 2022-es intézkedésekre tért ki:

- A jogalkotó 2022. októberében egészében újraszabályozta a Kbt. összeférhetlenségi szabályait az Európai Unió jogával való jobb összhang megteremtése érdekében.

2023. évi fejlemények:

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács elfogadta, és a Közbeszerzési Hatóság honlapján közzétette az összeférhetlenségre vonatkozó útmutatót, amelynek kiegészítése az Integritás Hatóság Éves elemző integritásjelentésében tett ajánlása alapján folyamatban van az Integritás Hatóság képviselőjének részvételével a Tanácsban.

A 2023. évi CXVII. törvény 3. §-a kiegészítette a Kbt. 25. §-t a (10) bekezdéssel az ajánlatkérő összeférhetlenségi kérdésekkel összefüggő adatkezelési jogosultságának részletesebb szabályozása érdekében.

- 2022-ben megkezdte működését az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter munkaszervezetén (Miniszterelnökség) belül a 2014–2020., valamint a 2021–2027. programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásával megvalósuló fejlesztési projektek kapcsán az esetleges összeférhetlenségi helyzetek felmérésével és kezelésével kapcsolatos tevékenységek ellátására létrehozott független (az európai uniós források felhasználásával kapcsolatos feladatok tekintetében az igazgató nem utasítható) Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság.

2023. évi fejlemények: A Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóságától (BEII) kapott adatszolgáltatásban az alábbi szerepel:

2023-ban a bűnügyi szervektől 140 büntetőeljárással kapcsolatban 195 bűnügyi megkeresés érkezett a BEII-re. A bűnügyi megkereséseken kívül az együttműködő nyomozó hatóságok ún. büntetőeljárás szignalizáció formájában hozzák a BEII tudomására, hogy a fejlesztéspolitikai intézményrendszer oldaláról indokolt lehet szabálytalansági vizsgálat bevezetése. Ennek alapján, a BEII koordinációjában 108 projekt kapcsán indult szabálytalansági vizsgálat. A BEII Belső Ellenőrzési és Integritási Koordinációs Főosztályra érkezett közérdekű bejelentések száma 2023-ban összesen 33 db volt (ebből 11 nem az Anti-lop bejelentő felületen, hanem egyéb úton érkezett a BEII-re). A közérdekű bejelentésekből 3 olyan azonosítható be, amelyben a bejelentő hivatkozik közbeszerzési eljárásra.

- Az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvénnyel létrehozásra került az Integritás Hatóság, mint autonóm államigazgatási szerv.

2023. évi fejlemények: Az Integritás Hatóságtól kapott adatszolgáltatásban 2023. november 30-ai állapot szerint az alábbi szerepel:

2023-ban 164 db bejelentés/panasz érkezett, ebből 22 db esetén ítélte úgy az Integritás Hatóság, hogy hatásköre fennáll, és indított vizsgálati eljárást is (27 db esetén még folyamatban volt a további adat- és információgyűjtés); 3 db bejelentés esetében zárult le a vizsgálati eljárás. A fentiekén túl az Integritás Hatóság „saját kockázatelemzése alapján – piaci és nyílt információk elemzésével – 14 olyan esetet azonosított melyek kapcsán valószínűsíthetően fennáll olyan csalás, összeférhetlenség, korrupció és egyéb jogsértés vagy szabálytalanság kockázata, amely érinti az európai uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodását vagy az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelmét.” Az In-

tegritás Hatóság kettő esetben tett feljelentést a nyomozó hatóságnak. Az Integritás Hatóság egy esetben kezdeményezett versenyfelügyeleti eljárást a Gazdasági Versenyhivatalnál, továbbá három esetben kezdeményezett Közbeszerzési Döntőbizottsági eljárást.

4. Az almunkacsoport által vizsgált témakörben történt esetleges új intézkedések, jogszabálymódosítások 2023-ban, amelyek hozzájárulhatnak a korrupciós kockázatok csökkentéséhez (vagy a korrupciós helyzet romlásához, amelyekre a 2022. évre vonatkozó jelentés nem tért ki), esetleges újonnan felmerülő kockázatok azonosítása

3.1.4. Integritás Hatóság ajánlásaival kapcsolatos jogszabály módosítások

- 20. ajánlás: előzetes piaci konzultáció szabályozásának áttekintése 411/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet 7. §, továbbá az 53/2024. (III. 4.) Korm. rendelet 6–8. §-ai
- 22. ajánlás: részajánlattétel szabályozása (összegezés részenként) 2023. évi CXVII. törvény 9. §, valamint a 22. § 10. pontja
- 30. ajánlás: bírálat hosszának csökkentése (180 napos szabály helyett 150 napos szabály) 2023. évi CXVII. törvény 7. §, valamint a 22. § 4. pontja
- 31. ajánlás: feltételes közbeszerzés szabályozása (EKR-ben közzétenni a szerződés hatályba nem lépésének tényét) 2023. évi CXVII. törvény 5. §
- 33. ajánlás: GVH tapasztalatok megosztása (GVH értesíti a közbeszerzésekért felelős minisztert, valamint a támogatást nyújtó szervezet uniós forrást érintő ügyben hozott döntés közzétételéről) 2023. évi XVI. törvény 1. §
- 36. ajánlás: igazgatási szolgáltatási díj, bírósági illeték, bírságolás szabályai 2023. évi CXVII. törvény 1. §, 14. §, valamint a 22. § 12. pontja

3.1.5. A közbeszerzésekben a verseny szintjének növelését célzó intézkedésekről (2023–2026) szóló cselekvési tervről szóló 1118/2023. (III. 31.) Korm. határozattal kihirdetett Cselekvési terv a 2023. év során már teljesült intézkedései

2023-ban teljesült intézkedés	Határidő	Teljesülés módja és ideje
Az előzetes piaci konzultáció kötelező adattartalmának bővítése a tervezett alkalmassági követelményekkel és értékelési szempontokkal	2023.12.31.	A 63/2022 (II. 28.) Korm. rendelet módosítása 2023.09.01-jén hatályba lépett. A 63/2022 (II. 28.) Korm. rendelet 2023. szeptember 1-jén hatályba lépett módosítása a kötelező előzetes piaci konzul-

		tációk hatékonyabbá tétele érdekében a korábbiakhoz képest meghosszabbította a konzultáció minimális időtartamát, előírta a konzultáció kiterjesztését a tervezett értékelési szempontokra és alkalmassági feltételekre, valamint az ajánlatkérőt szakmai indokolás közzétételére kötelezte, amennyiben a konzultáción beérkezett véleményt figyelmen kívül hagyja.
A jogorvoslati díjakra vonatkozó szabályozás felülvizsgálata	2023.11.30. (törvényjavaslat benyújtása az Országgyűlés részére)	A jogorvoslati díjakra vonatkozó szabályozás felülvizsgálatra került, a Kormány a vonatkozó törvényjavaslatot 2023.11.14-én benyújtotta az Országgyűlésnek. Az Országgyűlés a javaslatot elfogadta és a szabályozás 2024.02.01-én lépett hatályba [2023. évi CXVII. törvény az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény és a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény módosításáról].
Az egyajánlatos közbeszerzések elkerülését segítő módszerekről és gyakorlatokról szóló útmutató frissítése és kiegészítése újabb jó gyakorlatokkal	2023.10.31.	Az aktualizált útmutató 2023.10.31-én közzétételre került a palyazat.gov.hu oldalon. https://www.palyazat.gov.hu/informacio/kozbeszerzes
Az összeférhetlenségről szóló új útmutató kiadása	2023.12.31.	Az útmutatót a Közbeszerzések Tanácsa elfogadta és az 2023.05.25-én közzétételre került a Közbeszerzési Hatóság honlapján. www.kozbeszerzes.hu/kozbeszerzesek-az/magyar-jogi-hatter/a-kozbeszerzesi-hatosag-utmutatoi/ .
A közbeszerzési verseny tisztaságát érintő korrupciós	2023.12.31.	Az iránymutatást a Közbeszerzési Hatóság a Gazdasági Versenyhivatal bevonásával elkészítette és 2023.11.15-én közzétette a Közbeszerzési Hatóság a honlapján.

kockázatokkal kapcsolatos szakmai iránymutatás kiadása		https://www.kozbeszerzes.hu/tevekenysegek/jogalkalmazok-tamogatasa/kozbeszerzesi-hatosag-el-nokenek-kozlemenyei/
Iránymutatások kiadása a kiszámíthatatlan piaci körülmények hatékony kezelése, valamint a nyertes ajánlattevőt terhelő üzleti kockázatok arányosabbá tétele körében a közbeszerzési szerződések előkészítéséhez kapcsolódóan	2023.12.31.	Az iránymutatásokat a Közbeszerzési Hatóság elkészítette és 2023.11.27-én közzétette a honlapján. https://www.kozbeszerzes.hu/tevekenysegek/jogalkalmazok-tamogatasa/kozbeszerzesi-hatosag-el-nokenek-kozlemenyei/
A közzsférában foglalkoztatottak, valamint a közbeszerzés más szereplői számára a szervezeti integritás elősegítését támogató konferenciák, tájékoztató rendezvények szakmai programjának összeállítása és a rendezvények megszervezése	2023.12.31. (a rendezvények szakmai programjának összeállítására)	A szakmai programot a Nemzeti Közzszolgálati Egyetem elkészítette és 2023.12.22-én közzétette a honlapján. https://www.uni-nke.hu/egyetem/palyazatok/kondicionalitasi-eljaras-cselekvesi-terv
Közbeszerzési képzés kkv-k számára	2023.06.30. (a képzések elindítására)	A képzések 2023.06.30-án elindultak
Támogatási program kkv-k számára	2023.03.31. (a támogatási program elindítására)	A támogatási program 2023.03.31-én elindult
A verseny szintjének értékelését, valamint a verseny intenzitásának növelését támogató elemzések és kutatások elvégzése (Keretrendszer továbbfejlesztése) a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) bevonásával	2023.03.31 (az együttműködés felállítására)	2023.03.31-én megkezdődött az együttműködés. A keretrendszer továbbfejlesztése megtörtént az OECD bevonásával. A versenyhelyzet elemzését és a verseny intenzitásának növelését támogató elemzés elkészítése folyamatban van az OECD részéről, annak első tervezete elkészült.

További, a Korrupcióellenes Munkacsoport munkája szempontjából releváns törvénymódosítások, amelyek a korábbi pontokban nem szerepeltek:

3.1.6. A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény módosításáról szóló 2023. évi XVI. törvény módosításai

- A Kbt. 75. § (2) bekezdése a következő h) ponttal egészül ki: *(Az ajánlatkérő eredménytelenné nyilváníthatja az eljárást, ha) „az értékelés alapján legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevő ajánlatában megadott ár vagy annak egyes összetevői alapján megállapítható, hogy a szerződéskötés a 2. § (4) bekezdésében foglalt alapelv súlyos sérelmét valósítaná meg.”*
- A Kbt. 79. § (4a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: *„Ha az ajánlatkérő az eredmény megküldését követően észleli, hogy az eredmény (eredménytelenség) jogszabálysértő volt, legfeljebb a jogszabálysértés orvoslásához szükséges terjedelemben a (4) bekezdésben meghatározott határidőn belül jogosult – a 2. § (1)–(3) bekezdésében foglalt alapelvek figyelembevételével – az eljárás szabályszerűségének helyreállításához szükséges, a bírálat vagy az értékelés körébe tartozó eljárási cselekményeket megtenni, ha az eljárásban történt jogszabálysértés ezen eljárási cselekmények útján orvosolható.”*
- A Kbt. 111. § q) pontja helyébe a következő rendelkezés lép: *(E törvényt nem kell alkalmazni az uniós értékhatárt el nem érő) „a külképviselet számára történő beszerzés esetén, valamint a honvédelemért felelős miniszter irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szervek által műveleti területen telephellyel rendelkező ideiglenes szervezet számára műveleti területen történő, vagy a külföldi képzéseken, tartós nem fegyveres külszolgálatban résztvevők vagy katonai képviseletek ellátásához kapcsolódó, Magyarország határain kívül történő árubeszerzés vagy szolgáltatás megrendelése esetén;”*
- A Kbt. 152. § (2) és (2a) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
„(2) A Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását az (1) bekezdés szerinti szervezet vagy személy
 - a) legkésőbb a jogsértés megtörténtétől számított három éven belül,
 - b) közbeszerzési eljárás mellőzésével történt beszerzés esetén az a) ponttól eltérően a szerződés megkötésének időpontjától, vagy ha ez nem állapítható meg, akkor a szerződés teljesítésének bármelyik fél által történt megkezdésétől számított legfeljebb öt éven belül, vagy
 - c) támogatásból megvalósuló beszerzés esetén az a) és b) ponttól eltérően az adott támogatás folyósítására és felhasználására vonatkozó jogszabályban előírt iratmegőrzési kötelezettség időtartamán belül, de legalább a jogsértés megtörténtétől számított öt éven belül kezdeményezheti.

(2a) Ha az (1) bekezdés szerinti személy vagy szervezet közbeszerzési jog-sértés feltárására vagy jogkövetkezményeinek alkalmazására irányuló, jogszabályban meghatározott ellenőrzést vagy más eljárást folytat le, ez a személy vagy szervezet a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását a (2) bekezdésben meghatározott időtartamokon belül, de legfeljebb

a) az ellenőrzés vagy eljárás eredményének az ellenőrzéssel, illetve az eljárással érintett szervezettel való közlésétől (több érintett szervezet esetén a legkorábbi közlés időpontjától); vagy

b) az a) pont szerinti közlés hiányában az ellenőrzés, illetve eljárás lezárására irányadó határidő lejártától; vagy

c) az európai uniós források felhasználásához kapcsolódó szabálytalansági eljárás esetén az a)–b) pontoktól eltérően, a szabálytalansági eljárás megindításától

számított kilencven napon belül kezdeményezheti.”

3.1.7. Az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény módosításai

- A Kbt. „Átmeneti rendelkezések” alcíme a következő 197/D. §-sal egészül ki:

„197/D. § (1) A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Beruházási törvény) hatálybalépése előtt megindult közbeszerzési eljáráshoz kapcsolódó tevékenységét a Beruházási törvény hatálybalépését követően is folytathatja. Ebben az esetben tevékenysége során a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói megnevezés használatára továbbra is jogosult.

(2) A Beruházási törvény hatálybalépése napján a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenységről szóló 257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet alapján a Közbeszerzési Hatóság által vezetett felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó névjegyzékben szereplő felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó a törvény erejénél fogva az állami közbeszerzési szaktanácsadói névjegyzékbe vételre kerül, amelyről a Közbeszerzési Hatóság 15 napon belül írásban tájékoztatja.

(3) A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó a (2) bekezdés szerinti tájékoztatás kézhezvételétől számított 30 napon belül írásban nyilatkozik arról, hogy vállalja-e tevékenységének állami közbeszerzési szaktanácsadóként való végzését.

(4) A Közbeszerzési Hatóság törli a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót a névjegyzékből, ha a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó

a) a (3) bekezdés szerinti határidőben nem nyilatkozik,

- b) nyilatkozatában nem vállalja tevékenységének állami közbeszerzési szaktanácsadóként való végzését, vagy
- c) a (3) bekezdés szerinti határidőben nem igazolja a Közbeszerzési Hatóság felé az 5. (1) bekezdés a) és b) pontja, valamint az 5. § (1) bekezdés c) pont ca) és cb) alpontja szerinti ajánlatkérő szervezettel létesített foglalkoztatási jogviszonya fennállását a munkáltató adatainak megadásával.”
- A Kbt. „Átmeneti rendelkezések” alcíme a következő 197/E. §-sal egészül ki:
„197/E. § (1) A Beruházási törvénnyel megállapított 197/D. §-t 2026. június 30. napjáig a (2) és (3) bekezdésben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
(2) Kormányrendeletben meghatározott közbeszerzésre kötelezett szerv árubeszerzés vagy szolgáltatás megrendelése esetén e törvény Beruházási törvény által módosított rendelkezéseinek hatályba lépését megelőző napon hatályos szabályai alapján a közbeszerzési eljárásaiba felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót bevonhat. Ezekben az esetekben a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó e törvény Beruházási törvény által módosított rendelkezéseinek hatályba lépését megelőző napon hatályos rendelkezései alapján jár el.
(3) Az a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, aki a 197/D. § alapján nem vállalja, hogy tevékenységét állami közbeszerzési szaktanácsadóként végezze, a továbbiakban a közbeszerzésre kötelezett szerv árubeszerzés vagy szolgáltatás megrendelése esetén a (2) bekezdésben foglaltak szerint végzi felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó tevékenységét azzal, hogy a Közbeszerzési Hatóság nem törli a névjegyzékből.”
 - A Kbt. 27. § (3) bekezdés nyitó szövegrészében az „ajánlatkérő köteles felelős akkreditált” szövegrész helyébe az „5. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti ajánlatkérő, valamint az 5. § (1) bekezdés c) pont ca) és cb) alpontja szerinti szervezet – a helyi önkormányzati költségvetési szerv és a nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv kivételével – köteles állami” szöveg lép.
 - Hatályát veszti a Kbt.
 - a) 3. § 24a. pontjában a „különösen a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó” szövegrész,
 - b) 111. § h) pontja.

3.1.8. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény és a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény módosításáról szóló 2023. évi CXVII. törvény módosításai

- A Kbt. 2. § (2) bekezdésében foglalt alapelvek kiegészültek azzal, hogy az ajánlatkérőnek „arányos módon kell eljárnia a közbeszerzési eljárás során.”

- A Kbt. 5. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki: „(3) A (2) bekezdésben foglaltak mellett a támogatásból megvalósuló beszerzés vonatkozásában közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezett az az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó szervezet, amelynek a nemzeti közbeszerzési értékhatárokat elérő vagy meghaladó becsült értékű szolgáltatásmegrendelését közvetlenül – a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kivételével – az Európai Unióból származó forrásból finanszírozzák.”
- A Kbt. 111. § d) pontjában a „tizennyolcmillió” szövegrész helyébe a „harmincmillió” szöveg: „E törvényt nem kell alkalmazni az uniós értékhatárt el nem érő, a 3. melléklet szerinti bármely szolgáltatásra, ha annak becsült értéke a harmincmillió forintot nem éri el.”
- A Kbt. 111. §-a a következő h) ponttal egészül ki: *(E törvényt nem kell alkalmazni az uniós értékhatárt el nem érő)* „szárazföldi, vízi vagy légi személyszállításához kapcsolódó menetjegyek és bérletek beszerzésére;”
- A Kbt. 111. § m) pontja helyébe a következő rendelkezés lép: *(E törvényt nem kell alkalmazni az uniós értékhatárt el nem érő)* „postai szolgáltatást vagy a postai szolgáltató által nyújtott postai szolgáltatásoktól eltérő szolgáltatást nyújtó szervezet beszerzéseire, a nemzetközi kereskedelmi repülőtér légi fuvarozók, illetve személyszállítók rendelkezésére bocsátása céljából meghatározott földrajzi terület hasznosítását végző szervezet beszerzéseire, valamint a 6. § (1) bekezdés b) pontja szerinti ajánlatkérőnek a megújuló technológiák alkalmazásával megvalósuló villamos energia termelését közvetlenül szolgáló beszerzéseire;”

3.1.9. A Korrupcióellenes Munkacsoport 2024. évi munkatervére vonatkozó közbeszerzési almunkacsoporti javaslatok

Almunkacsoport	Sorszám	Javaslat tartalma
Közbeszerzés	1.	<p>Összeférhetetlenségre vonatkozó közbeszerzési szabályozás gyakorlati tapasztalatainak vizsgálata</p> <p>A jogalkotó 2022. októberében egészében újraszabályozta a Kbt. összeférhetlenségi szabályait az Európai Unió jogával való jobb összhang megteremtése érdekében. Javasolt az új típusú összeférhetlenségi nyilatkozat hatásainak, az azzal elért eredményeknek (csökkentek-e ténylegesen az összeférhetlenségi helyzetek) folyamatos nyomon követése.</p>
Közbeszerzés	2.	<p>Gazdasági Versenyhivataltól tájékoztatás kérése</p> <p>A GVH működésével összefüggésben további vizsgálat tárgyává kell tenni, hogy az évente kartellre és egyéb versenykorlátozó magatartásra irányuló panaszok és</p>

bejelentések száma alapján miért indul elenyésző számban eljárás.

3. **A Közbeszerzési Döntőbizottság bírság kiszabására vonatkozó joggyakorlata elemzéséről készítendő dokumentum nyomon követése**

A közbeszerzési al munkacsoport civil tagjai a Közbeszerzési Döntőbizottság bírságotlasi módszertanának közzétételét javasolják, mert jogbiztonság és bizalomnövelő hatása volna, valamint a jogorvoslati kockázatelemzés szempontjából is fontos szempont lenne, ha a Közbeszerzési Döntőbizottság transzparens módon közzé tenné, hogy például uniós támogatások esetén, bizonyos értékhatárok felett, illetve alatt, vagy a jogsértés bizonyos foka, annak reparálhatósága esetén a Közbeszerzési Döntőbizottság milyen súlyú bírságot, súlyosító/ enyhítő körülményt mérlegel az egyes jogvitákban.

Az Integritás Hatóság 2022. évre vonatkozó Éves elemző integritásjelentésébe foglalt 36. számú ajánlásában az Integritás Hatóság javasolta a Döntőbizottság és a bíróságok bírság kiszabásra vonatkozó joggyakorlata elemzését, ennek függvényében a jogi szabályozás pontosítását. Kormányzati intézkedésként a közbeszerzésekért felelős miniszter felkérte a Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottságot, hogy a közbeszerzési jogorvoslati ügyekben bírság kiszabásra vonatkozó joggyakorlata elemzését készítse el. A Közbeszerzési Hatóság jelezte, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság részéről kidolgozás alatt van a jogorvoslati eljárásokban a bírság kiszabásra vonatkozó döntőbizottsági joggyakorlat elemzése. E dokumentum a 2024. évben elkészül, és – nyilvánosan hozzáférhető módon – közzétételre kerül a Közbeszerzési Hatóság honlapján.

A közbeszerzési al munkacsoport 2024. év folyamán nyomon kívánja követni a fenti elemzést.

4. **A 2023. évben kidolgozott indikátorrendszer felülvizsgálata**

A közbeszerzési al munkacsoport a 2024. évben fél éves adatokat is be kíván kérni, esetlegesen visszamenőleges adatgyűjtést is el kíván végezni annak érdekében, hogy

tudja tartani az éves jelentés határidejét, és még megalapozottabb következtetéseket vonhasson le a kidolgozott indikátorok alapján a korrupciómegelőzés érdekében.

3.1.10. A tavalyi javaslatok nyomonkövetése (táblázat)

		Javaslat	Kormányzati válasz	Előrehaladás 2023. dec. 31-ig	Várható további lépések	Egyéb (pl. az intézkedést bemutató honlap, az intézkedés eredményeként módosított jogszabály stb.)	végrehajtás
--	--	----------	--------------------	----------------------------------	-------------------------	--	-------------

<p>konszenzusos javaslat, 2022-re vonatkozó jelentés</p>	<p>1</p>	<p>Összeférhetlenségről, korrupció és kartell megelőzéséről szóló új önálló re KH útmutatók, ügyintézői tudatosság növelése. Javasolt önálló útmutatókkal segíteni a közbeszerzési ajánlatkérők és gazdasági szereplők munkáját. Javasolt, hogy az összeférhetlenség jelensége elleni fellépés elősegítésére a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács részéről új útmutató kidolgozására kerüljön sor. Javasolt, hogy a korrupciós kockázatok és kartellmagatartások felismerése és megelőzése tárgyában a Közbeszerzési Hatóság a Gazdasági Versenyhivatallal együttműködve dolgozzon ki új útmutatót. Javasolt — a vonatkozó útmutatók kidolgozásán felül — a közszféra munkatársai számára a szervezeti integritás elősegítése érdekében az esetleges korrupciós befolyásból eredő összeférhetetlen helyzetek felismerését, és annak jelentését segítő konferenciák, tájékoztató rendezvények megtartása a Nemzeti Közszerzési Hatóság közreműködésével. Szükségesnek tartjuk a közérdekű bejelentés megtételének promotálását.</p>	<p>A korrupciós kockázatok és kartellmagatartások felismerése és megelőzése tárgyában kidolgozandó új útmutatóra vonatkozó javaslattal a Kormány egyetért, támogatja annak Stratégiába történő beépítését. Ezen kívül az összeférhetlenség, a korrupció és kartell megelőzése tárgyában itt megfogalmazott javaslatban foglaltakkal a Kormány egyetért, azok szerepelnek a Stratégia tervezetében.</p>	<p>A közbeszerzésekben a verseny szintjének növelését célzó intézkedésekről (2023–2026) szóló cselekvési tervről szóló 1118/2023. (III. 31.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) 15. pontjában a Kormány felkérte a Közbeszerzési Hatóság elnökét, hogy a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útján 2023. december 31-ig gondoskodjon az összeférhetlenségről szóló új útmutató elkészítéséről és közzétételéről;</p> <p>A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács összeférhetlenséggel kapcsolatban útmutatója 2023. május 25. napján került közzétételre. Az útmutató a Közbeszerzési Hatóság honlapján elérhető.</p> <p>A Korm. határozat 16. pontjában a Kormány felkérte a Közbeszerzési Hatóság elnökét, valamint a Gazdasági Versenyhivatal elnökét, hogy 2023. december 31-ig gondoskodjanak a közbeszerzési verseny tisztaságát érintő korrupciós kockázatokkal és kartellmegállapodásokkal kapcsolatos szakmai iránymutatás elkészítéséről és közzétételéről;</p> <p>A szakmai iránymutatás a Közbeszerzési Hatóság és a Gazdasági Versenyhivatal honlapján</p>	<p>A Közbeszerzések Tanácsának összeférhetlenséggel kapcsolatos útmutatójának kiegészítése az Integritás Hatóság ajánlása alapján folyamatban van.</p> <p>A közszférában foglalkoztatottak, valamint a közbeszerzés más szereplői számára a szervezeti integritás elősegítését célzó, valamint a korrupciós kockázatokkal és az összeférhetlenséggel kapcsolatos konferenciák, tájékoztató rendezvények megszervezése a Nemzeti Közszerzési Hatóság útján, a belügyminiszterrel együttműködésben fog sor kerülni.</p>	<p>https://kozbeszerzes.hu/kozbeszerzesek-az/magyar-jogi-hatter/a-kozbeszerzesi-hatosag-utmutatoi/a-kozbeszerzesi-hatosag-kereteben-mukodo-tanacs-utmutatoja-az-osszeferhetlenséggel-kapcsolatban/</p> <p>https://kozbeszerzes.hu/media/documents/A_GVH_%C3%A9s_KH_szakmai_ir%C3%A1nymu-tat%C3%A1sa_2023.11.15..pdf</p> <p>https://gvh.hu/aktualis_hirek/szakmai-iranymutatas-jelent-meg-a-kozbeszerzesi-verseny-tisztasagat-erinto-korrupcios-kockazatokkal-es-kartellmegallapodasokkal-kapcsolatban</p> <p>https://www.unike.hu/egyetem/palyazatok/kondicionalitasi-eljaras-cselekvési-terv</p>	<p>ütemezett</p>
--	----------	---	--	---	---	---	------------------

2023. november 15-én közzétételre kerül, és folyamatosan elérhető.

A Korm. határozat 14. pontjában a Kormány felhívta a miniszterelnök politikai igazgatóját, hogy a Nemzeti Közszerológiai Egyetem útján, a belügyminiszterrel együttműködésben az a) alpont szerinti feladat tekintetében 2023. december 31-ig, a b) alpont szerinti feladat tekintetében a felmerülés ütemében

a) gondoskodjon a közszférában foglalkoztattak, valamint a közbeszerzés más szereplői számára a szervezeti integritás elősegítését célzó, valamint a korrupciós kockázatokkal és az összeférhetlenséggel kapcsolatos konferenciák, tájékoztató rendezvények szakmai programjának összeállításáról, és

b) gondoskodjon az a) alpont szerinti szakmai programban szereplő konferenciák és rendezvények megszervezéséről. A szakmai program a Nemzeti Közszerológiai Egyetem honlapján publikálásra került.

<p>konszenzusos javaslat, 2022-re vonatkozó jelentés</p>	<p>2</p>	<p>Szakmai kamarák általi tájékoztatás az előzetes piaci konzultációról. A Munkacsoport javasolja, hogy az előzetes piaci konzultáció indításának tényéről a beszerzés tárgya szerinti piac gazdasági szereplői érdekeit képviselő szakmai kamara (ahol van) folyamatosan (az előzetes piaci konzultációba való érdemi bekapcsolódás határidején belül) értesítse a tagjait, és a kamara vizsgálja meg annak lehetőségeit, hogy ezt az információt széles körben köztudomásúvá tegye például a sajtó honlapján elhelyezett figyelemfelhívó adatközléssel, az EKR előzetes piaci konzultációkat tartalmazó felületére mutató hivatkozásokkal, hírlevélben történő figyelemfelhívással (amennyiben alkalmaz hírlevelet).</p>	<p>A Kormány a javaslatban foglaltakkal egyetért, a javaslat szerepel a Stratégia tervezetében.</p>	<p>A közbeszerzési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 411/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet – egyebek mellett – módosította az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) szabályait. A Korm. rendelet 1. § (10) bekezdése tartalmazza, hogy a közbeszerzés tárgyával összefüggő tevékenységű kamara vagy érdekképviselői szervezet értesítheti a tagjait a tevékenységükkel összefüggő előzetes piaci konzultáció indításának tényéről.</p>	<p>A 2024–2025 közötti időszakra szóló középtávú Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia, valamint az annak végrehajtására vonatkozó intézkedési terv elfogadásáról szóló 1025/2024. (II. 14.) Korm. határozat 1. mellékletét képező a 2024–2025 közötti időszakra szóló középtávú Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia végrehajtására vonatkozó intézkedési terv (a továbbiakban: Intézkedési Terv) 5.3. pontjában a Kormány felkérte az érintett szakmai kamarákat, hogy vizsgálják meg annak lehetőségeit, hogy milyen módon, illetve eszközök igénybevételével tudják tagjaikat széles körben arra ösztönözni, hogy az előzetes piaci konzultációkon részt vegyenek, és az ajánlatkérő által konzultációra bocsátott dokumentumok vonatkozásában olyan érdemi, szakmai észrevételt tegyenek, amely az adott közbeszerzési eljárás eredményességét, a közbeszerzési szerződés teljesíthetőségét, a verseny növelését, valamint a megfelelő ajánlattételt segíti elő. Határidő: 2025. november 30.</p>	<p>63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet 1. § (10) bekezdés</p>	<p>ütemezett</p>
--	----------	--	---	--	---	---	------------------

<p>konszenzusos javaslat, 2022-re vonatkozó jelentés</p>	<p>3</p>	<p>kkv-k számára közbeszerzési kompetencia megszerzésének elősegítése. A Munkacsoport javasolja, hogy a mikro-, kis- és középvállalkozások számára közbeszerzési kompetencia megszerzése, fejlesztése céljából tartsanak rendszeres képzéseket. Erre a célra javasolt megvalósítani különösen Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervében vállalt legalább 2200 kkv — elsősorban e-learning — eszközökkel történő képzését a közbeszerzésekben való részvétel, EKR használata, jogorvoslati lehetőségek témakörében. A Munkacsoport célszerűnek látja, hogy az említett képzések terjedjenek ki az integritással és a korrupció elkerülésével kapcsolatos témákra is.</p>	<p>A Kormány a javaslatban foglaltakkal egyetért, a javaslat szerepel a Stratégia tervezetében.</p>	<p>A Korm. határozat 12. pontjában a Kormány felhívta a területfejlesztési minisztert, hogy az Új Világ Nonprofit Kft. bevonásával 2023. június 30. napjáig alakítson ki a mikro-, kis- és középvállalkozások számára ingyenesen elérhető közbeszerzési képzési rendszert. A https://kkvkepzes.gov.hu/ oldalon biztosított a regisztráció a mikro-, kis- és középvállalkozások számára ingyenes közbeszerzési szakmai képzést biztosító e-learning felületre. A regisztrációt követően, a felületre történő belépéssel elérhetővé válik a közbeszerzési eljárások szakmai-, valamint az elektronikus közbeszerzési rendszer technikai ismereteit tartalmazó e-learning tananyag. A modulárisan felépített közbeszerzési szakmai tananyag kifejezetten a kkv-k számára került kialakításra, a közbeszerzési eljárásokban történő részvételük elősegítése érdekében. A modulok teljes körű elméleti ismeretanyagot biztosítanak – különösen az ajánlattételhez, a szerződés teljesítéséhez és jogorvoslatához-, valamint az EKR használathoz kapcsolódóan.</p>	<p>A felületen lehetőség nyílik ingyenes közbeszerzési képzésekre való jelentkezésre is, mely képzések online-, illetve személyes formában kerülnek megrendezésre.</p>	<p>https://kkvkepzes.gov.hu/</p>	<p>ütemezett</p>
--	----------	--	---	--	--	--	------------------

<p>konszenzusos javaslat, 2022-re vonatkozó jelentés</p>	<p>4</p>	<p>Az egyajánlattevős eljárások csökkentése, illetve a verseny hatékonyságának növelése érdekében a részajánlattétel lehetőségének átfogóbb ellenőrzése. Tekintettel a Jelentés azon megállapítására, miszerint, az eredményes részek tekintetében az egyajánlatos szerződések számának aránya az uniós eljárásrendben a 2022. évben 32,9296 volt, nemzeti eljárásrendben az egyajánlatos szerződések számaránya 20,196-ot tett ki, a Munkacsoport felkéri az ellenőrzési hatáskörrel rendelkező szerveket, hogy a részajánlattétel lehetőségének ellenőrzése különös körülményekkel történjen meg.</p>	<p>A Kormány a javaslatban foglaltakkal egyetért, a javaslat szerepel a Stratégia tervezetében.</p>	<p>Az ellenőrzési hatáskörrel rendelkező szervek a vonatkozó ellenőrzéseket 2023-ban is folyamatosan végezték.</p>	<p>A Kormány az Intézkedési Terv 5.1. a) pontjában felkérte a Közbeszerzési Hatóságot, hogy fokozza az ellenőrzési tevékenységét az ajánlatkérő részajánlattétel biztosításával összefüggő indokolási kötelezettségének vizsgálatát érintően, valamint a konkrét gyártmányjelzések, túlspecifikált alkalmassági követelmények és értékelési szempontok előírása tekintetében. Határidő: 2025. november 30. A Közbeszerzési Hatóság 2024. február 22-én Közleményt tett közzé a honlapján az ellenőrzési tevékenység fokozásáról, az ellenőrzés fő szempontjairól, valamint a releváns, a közbeszerzések előkészítését érintő lényeges szempontokról.</p> <p>Az európai uniós fejlesztésekért felelős államtitkár 2024. február 29-én levélben felkérte az irányító hatóságok, nemzeti hatóság vezetőjét, hogy a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet, valamint a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet, továbbá a 373/2022. (IX. 30.) Korm. rendelet szerinti ellenőrzési feladatkörük ellátása során – az eddigi szigorú ellenőrzési gyakorlat fenntartása mellett – mind a részajánlattétel lehetőségének ellenőrzése során, mind a konkrét gyártmányjelzések, túlspecifikált alkalmassági követelmények és értékelési szempontok ellenőrzése körében fokozott figyelemmel, különös körülményekkel járjanak el.</p>	<p>https://kozbeszerzes.hu/hirek/a-kozbeszerzesi-hatosag-elnokenek-kozlemenye-a-hirdetmeny-ellenorzesi-tevekenyseg-fokozasarol-a-nemzeti-korrupcio-ellenes-strategia-vegrehajtasaval-osszefuggesben/</p>	<p>folyamatos</p>
--	----------	---	---	--	--	--	-------------------

<p>konszenzusos javaslat, 2022-re vonatkozó jelentés</p>	<p>5</p>	<p>A hirdményellenőrzés/folyamatba épített ellenőrzés szempontjainak szigorítása a konkrét gyártmányjelzések, túlspecifikált alkalmassági követelmények és értékelési szempontok indokolatlan alkalmazása körében. A piaci szereplők korrupciós érzetét nagymértékben növeli, ha a kiírásokban nem objektíven és terméksemlegesen történik a bírálati, értékelési szempontok meghatározása, illetve az egyenértékűségi kritériumok pontatlan meghatározása is csökkenti a versenyt. A Munkacsoport felkéri az ellenőrzési hatáskörrel rendelkező szerveket, hogy a konkrét gyártmányjelzések, túlspecifikált alkalmassági követelmények és értékelési szempontok ellenőrzése körében különös körültekintéssel járjanak el.</p>	<p>Kormány a javaslatban foglaltakkal egyetért, a javaslat szerepel a Stratégia tervezetében.</p>	<p>Az ellenőrzési hatáskörrel rendelkező szervek a vonatkozó ellenőrzéseket 2023-ban is folyamatosan végezték.</p>	<p>A Kormány az Intézkedési Terv 5.1. a) pontjában felkérte a Közbeszerzési Hatóságot, hogy fokozza az ellenőrzési tevékenységét az ajánlatkérő részajánlattétel biztosításával összefüggő indokolási kötelezettségének vizsgálatát érintően, valamint a konkrét gyártmányjelzések, túlspecifikált alkalmassági követelmények és értékelési szempontok előírása tekintetében. Határidő: 2025. november 30. A Közbeszerzési Hatóság 2024. február 22-én Közleményt tett közzé a honlapján az ellenőrzési tevékenység fokozásáról, az ellenőrzés fő szempontjairól, valamint a releváns, a közbeszerzések előkészítését érintő lényeges szempontokról.</p> <p>Az európai uniós fejlesztésekért felelős államtitkár 2024. február 29-én levélben felkérte az irányító hatóságok, nemzeti hatóság vezetőjét, hogy a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet, valamint a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet, továbbá a 373/2022. (IX. 30.) Korm. rendelet szerinti ellenőrzési feladatkörük ellátása során – az eddigi szigorú ellenőrzési gyakorlat fenntartása mellett – mind a részajánlattétel lehetőségének ellenőrzése során, mind a konkrét gyártmányjelzések, túlspecifikált alkalmassági követelmények és értékelési szempontok ellenőrzése körében fokozott figyelemmel, különös körültekintéssel járjanak el.</p>	<p>https://kozbeszerzes.hu/hirek/a-kozbeszerzesi-hatosag-el-nokenek-kozlemenye-a-hirdmeny-ellenorzesi-tevenyseg-fokozasa-rol-a-nemzeti-korruptcioellenes-strategia-vegrehajtásával-összefuggesben/</p>	<p>folyamatos</p>
<p>konszenzusos javaslat, 2022-re vonatkozó jelentés</p>	<p>6</p>	<p>A piac éves tájékoztatása a Közbeszerzési Hatóság együttműködési megállapodásával kapcsolatban. Annak érdekében, hogy a Munkacsoport nyomon kövesse, hogy hogyan segítik ezek a megállapodások a korrupciós kockázatok visszaszorítását, a Munkacsoport felkéri a Közbeszerzési Hatóságot, hogy az Éves Beszámolóik keretében a jelenlegihez képest részletesebben adjon tájékoztatást az együttműködési megállapodásainak az eredményeiről.</p>	<p>A Kormány a javaslatban foglaltakkal egyetért, azonban annak Stratégiába történő beépítése nem indokolt, tekintettel arra, hogy a javaslat címzettje nem a Kormány.</p>		<p>A Kormány az Intézkedési Terv 5.1. b) pontjában felkérte a Közbeszerzési Hatóságot, hogy adjon tájékoztatást a gazdasági verseny tisztasága érdekében kötött együttműködési megállapodásainak eredményességéről az éves beszámolójában. Határidő: 2025. november 30.</p>		<p>ütemezett</p>

<p>konszenzusos javaslat, 2022-re vonatkozó jelentés</p>	<p>7</p>	<p>A megindított eljárások vonatkozásában a közbeszerzési dokumentumok anonimizált elérésének biztosítása. Transzparenciát erősítő javaslat, amely olyan jogszabály módosításra irányul, hogy a közbeszerzési dokumentumok az EKR felületén legyenek a rendszerben regisztrációval rendelkezők számára minden esetben anonim módon elérhetőek.</p>	<p>A Kormány a javaslatban foglaltakkal egyetért, a javaslat szerepel a Stratégia tervezetében.</p>	<p>A Korm. határozat 8. pontjában a Kormány 2024. december 31. határidővel felhívta a területfejlesztési minisztert, hogy gondoskodjon az EKR olyan irányú fejlesztéséről, amely biztosítja az EKR-ben a közbeszerzési dokumentumok anonim módon történő elérhetőségét.</p>	<p>53/2024. (III. 4.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése 2024. decemberétől lép hatályba</p>	<p>424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet</p>	<p>ütemezett</p>
<p>konszenzusos javaslat, 2022-re vonatkozó jelentés</p>	<p>8</p>	<p>Közbeszerzési díjak csökkentése. Készüljön javaslat az ajánlattevői oldalt terhelő, a közbeszerzési eljáráshoz kapcsolódó díjak (pl. jogorvoslat) olyan mértékű csökkentése érdekében, hogy piaci szereplők a jogorvoslati jogukkal hatékonyan élni tudjanak, figyelemmel a mikro-, kis- és középvállalkozások lehetőségeire, ugyanakkor a díjcsökkentés ne legyen olyan mértékű, amely lehetőséget teremt a jogorvoslati kérelmek benyújtási jogának visszaélésszerű (alaptalan, kizárólag a közbeszerzési folyamat alaptalan megakasztását célzó) gyakorlására.</p>	<p>A Kormány a javaslatban foglaltakkal egyetért, annak Stratégiába történő beépítése támogatott.</p>	<p>A Korm. határozat 9. pontjában a Kormány felhívta a területfejlesztési minisztert, hogy a közbeszerzési eljárásokban való szélesebb körű részvétel ösztönzése érdekében 2023. október 31. határidővel vizsgálja felül a jogorvoslati díjak mértékét, és dolgozzon ki javaslatot a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásáért fizetendő díjakat szabályozó jogszabályok módosítására. Az Országgyűlés 2023. december 13-i ülésnapján elfogadta az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény és a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény módosításáról szóló 2023. évi CXVII. törvényt, amelynek 14. §-a állapítja meg a módosult jogorvoslati díjakat.</p>	<p>A módosított igazgatási szolgáltatási díj mérték 2024. február 1-jén lépett hatályba.</p>	<p>A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény 150. §</p>	<p>megtörtént</p>

<p>konszenzusos javaslat, 2022-re vonatkozó jelentés</p>	<p>9</p>	<p>A sikertelen öntisztázással kapcsolatos döntés nyilvánosságának biztosítása, melynek értelmében ezek a határozatok is közzétételre kerüljenek. Javasoljuk, hogy a Közbeszerzési Hatóság és az Integritás Hatóság tegye közzé a sikertelen öntisztázással kapcsolatos döntéseket is.</p>	<p>A Kormány a javaslatban foglaltakkal egyetért, azonban annak Stratégiába történő beépítése nem indokolt, tekintettel arra, hogy a javaslat címzettje nem a Kormány.</p>	<p>Az Országgyűlés 2023. december 13-i ülésnapján elfogadta az illetekekről szóló 1990. évi XCIII. törvény és a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény módosításáról szóló 2023. évi CXVII. törvényt, amelynek 22. § 13. pontja előírta az öntisztázási kérelmet tárgyában a Közbeszerzési Hatóság által hozott minden határozat nyilvánosságra hozatalát (l. a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 187. § (2) bekezdés a) pont ad) alpont).</p>	<p>A Kormány az Intézkedési Terv 5.1. c) pontjában felkérte a Közbeszerzési Hatóságot, hogy a nyilvánosság biztosítása érdekében tegye közzé az öntisztázással felmerülő feladataival összefüggésben, a megbízhatóság megállapítása iránti kérelmet elutasító döntéseit és a közérdekű bejelentések kivizsgálásának lezárását követően, a bejelentő anonimitásának szükség szerinti biztosításával, a bejelentésekkel kapcsolatos főbb információkat. Határidő: 2025. november 30.</p> <p>A Közbeszerzési Hatóság módosította a Kbt. 64. és 188. §-a szerinti öntisztázás gyakorlati tapasztalatairól szóló Elnöki tájékoztatót, amely 2024. február 1-jétől folyamatosan elérhető a Közbeszerzési Hatóság honlapján. A megbízhatóság megállapítása iránti kérelmet elutasító döntéseknek az EKR felületén történő – Közbeszerzési Hatóság általi – közzétételéhez szükséges informatikai fejlesztés is megvalósult.</p> <p>A Kormány az Intézkedési Terv 5.2. pontjában felkérte az Integritás Hatóságot, hogy a nyilvánosság biztosítása érdekében tegye közzé az öntisztázással felmerülő feladataival összefüggésben, a megbízhatóság megállapítása iránti kérelmet elutasító döntéseit és a közérdekű bejelentések kivizsgálásának lezárását követően, a bejelentő anonimitásának szükség szerinti biztosításával, a bejelentésekkel kapcsolatos főbb információkat. Határidő: 2025. november 30.</p>	<p>https://kozbeszerzes.hu/kozbeszerzesek-az/magyar-jogi-hatter/elnoki-tajekoztato/a-kozbeszerzesi-hatosag-elnokenek-tajekoztatoja-a-kbt-64-es-188-a-szerinti-ontisztazas-gyakorlati-tapasztalatairol-2024-02-01/</p>	<p>ütemezett</p>
--	----------	--	--	---	--	--	------------------

<p>konszenzusos javaslat, 2022-re vonatkozó jelentés</p>	<p>10</p>	<p>A közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos adatok rendszeres nyilvánosságra hozatala oly módon, hogy annak teljesítése a bejelentés alapján indult eljárás lezárását követően legyen kötelező a Közbeszerzési Hatóság számára úgy, hogy az ne veszélyeztesse a bejelentő jogos érdekeit.</p>	<p>A Kormány a javaslatban foglaltakkal egyetért, azonban annak Stratégiába történő beépítése nem indokolt, tekintettel arra, hogy a javaslat címzettje nem a Kormány.</p>		<p>A Kormány az Intézkedési Terv 5.1. c) pontjában felkérte a Közbeszerzési Hatóságot, hogy a nyilvánosság biztosítása érdekében tegye közzé az öntisztázással felmerülő feladataival összefüggésben, a megbízhatóság megállapítása iránti kérelmet elutasító döntéseit és a közérdekű bejelentések kivizsgálásának lezárását követően, a bejelentő anonimitásának szükség szerinti biztosításával, a bejelentésekkel kapcsolatos főbb információkat. Határidő: 2025. november 30.</p> <p>A Kormány az Intézkedési Terv 5.2. pontjában felkérte az Integritás Hatóságot, hogy a nyilvánosság biztosítása érdekében tegye közzé az öntisztázással felmerülő feladataival összefüggésben, a megbízhatóság megállapítása iránti kérelmet elutasító döntéseit és a közérdekű bejelentések kivizsgálásának lezárását követően, a bejelentő anonimitásának szükség szerinti biztosításával, a bejelentésekkel kapcsolatos főbb információkat. Határidő: 2025. november 30.</p>		<p>ütemezett</p>
--	-----------	--	--	--	--	--	------------------

civil javaslat, 2022-re vonatkozó jelentés	1	<p>Az előzetes piaci konzultáció hatékonyságának növelése A Kormány tegyen intézkedéseket arra vonatkozóan, hogy az előzetes piaci konzultáció lezárásaként az ajánlatkérő által készített összefoglaló tartalma és az abban a gazdasági szereplőkkel közösen kialakított műszaki tartalom valóban tükröződjön az azt követő közbeszerzési eljárás műszaki dokumentációjában annak érdekében, hogy vonzóbbá tegye a nagyobb arányú részvételt a gazdasági szereplők körében és az ajánlatkérők se tekintsek ezt pusztán adminisztratív tehernek. A javaslat nem átfogóan érinti a műszaki leírás meghatározását. A verseny hiánya, az ajánlatok alacsony száma ugyanis nagymértékben a közbeszerzési dokumentáció hibáira, versenykorlátozó jellegére vezethető vissza. Az előzetes piaci konzultáció hatékonyságának növelése ez ellen hathatna.</p>	<p>A Kormány egyetért azzal, hogy a fenti intézkedés kiegészítéseként az előzetes piaci konzultáció során beérkezett véleményekkel kapcsolatos álláspontról szóló összefoglaló készítése kötelezettség pontosítása megtörténjen azzal, hogy a beérkezett vélemény figyelmen kívül hagyását szükséges szakmailag megindokolni. A Kormány a javaslat további részeivel azonban nem ért egyet. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve szerint a közbeszerzési eljárás megindítása előtt az ajánlatkérő szervek piaci konzultációkat folytathatnak annak érdekében, hogy előkészítsék a közbeszerzést, és e célból az ajánlatkérő szervek például tanácsot kérhetnek, illetve fogadhatnak el piaci résztvevőktől. A tanács a közbeszerzési eljárás megtervezése és lebonyolítása során felhasználható, feltéve, hogy a tanácsadás nem jár a verseny torzulásával, illetve nem vezet a megkülönböztetésmentesség és az átláthatóság elvének megsértéséhez. (40. cikk). A műszaki leírás meghatározza az építési beruházás, a</p>	<p>A Korm. határozat 10. pontjában a Kormány felhívta a területfejlesztési minisztert, hogy az előzetes piaci konzultáció kötelező adattartalmanak alkalmassági követelményekkel és értékelési szempontokkal való bővítése érdekében dolgozzon ki javaslatot az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet előzetes piaci konzultációra vonatkozó szabályainak módosítására, határidő: 2023. október 31.</p> <p>A közbeszerzési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 411/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet – egyebek mellett – módosította az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) szabályait. A Korm. rendelet 1. § (5) bekezdése szerint az előzetes piaci konzultáció során az ajánlatkérő köteles legalább</p> <p>a) a közbeszerzés tárgyát, a műszaki leírás, az alkalmassági követelmények és az értékelési szempontok tervezetét, valamint a szerződéstervezetet vagy a főbb szerződéses feltételeket a konzultáció</p>	<p>2024. március 4-én kihirdetésre került a Kormány 53/2024. (III. 4.) Korm. rendelete egyes közbeszerzési tárgyú kormányrendeletek módosításáról, melynek 6. §-a jelentősen kiterjeszti a 63/2022 (II. 28.) Korm. rendelet előzetes piaci konzultációra vonatkozó szabályainak alkalmazását. A módosítás nyomán az Elektronikus Közbeszerzési Rendszerben folytatott nyilvános előzetes piaci konzultáció alkalmazása vagy a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 75. § (2) bekezdés e) pontjában szereplő eredménytelenségi indok előírása kötelezővé válik valamennyi nyílt, meghívásos és tárgyalásos közbeszerzési eljárásban, a versenypárbeszéd esetében, valamint a saját beszerzési szabályok kialakításával megvalósított nemzeti hirdetményes közbeszerzési eljárásokban, függetlenül a közbeszerzés tárgyától, az ajánlatkérő személyétől, illetve az alkalmazott eljárásrendtől.</p>	63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet	megtörtént
--	---	---	--	--	---	-----------------------------------	------------

			<p>szolgáltatás vagy az áru kívánt tulajdonságait (42. cikk). A fentiekből következik, hogy a Korrupcióellenes Munkacsoport javaslatában foglaltakkal ellentétben az előzetes piaci konzultáció nem arra szolgál, hogy az ajánlatkérő a gazdasági szereplőkkel közösen alakítsa ki a műszaki tartalmat, hanem arra, hogy az ajánlatkérő – szigorú feltételek betartása mellett – tanácsot kérjen, illetve fogadjon el piaci résztvevőktől.</p>	<p>meghirdetésekor közzéteni, b) a közzétett dokumentumok véleményezésének lehetőségét bármely érdekelt gazdasági szereplő vagy a közbeszerzés tárgyával összefüggő tevékenységű kamara vagy érdekképviselői szervezet részére biztosítani, továbbá c) a beérkezett véleményekről, a véleményekkel kapcsolatos álláspontjáról – amennyiben az ajánlatkérő a beérkezett véleményt figyelem kívül hagyja, akkor ennek szakmai indokáról – és a vélemények alapján a dokumentumokban végrehajtott érdemi jelentőségű módosításokról összefoglalót készíteni.</p>		
--	--	--	--	---	--	--

civil javaslat, 2022-re vonatkozó jelentés	2	<p>A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács bővítése olyan nem-kormányzati szereplőkkel, amelyek tevékenysége lefedi a Kbt. preambulumban nevesített közérdekű célokat. A Tanács tagjai a Kbt. 182. § (1) bekezdése alapján az egyes közérdekű célokat, az ajánlatkérőket és az ajánlattevőket képviselik. A Kbt. preambuluma nevesíti a közérdekű célok között a környezetvédelmet és az állam szociális célkitűzéseinek elősegítését is, ahogy a közpénzek átláthatóságát és nyilvános ellenőrizhetőségét is. Az OECD közbeszerzésekre vonatkozó ajánlásai külön pontban (VI.) nevesítik a társadalmi szereplők, köztük civil szervezetek részvételének fontosságát. A Tanács jelenlegi összetételében aránytalanul kevés társadalmi szereplő jelenik meg, és ezek sem tükrözik a Kbt.-ben megfogalmazott célokat és nem biztosítanak kiegyensúlyozott képviseletet a társadalmi szereplők számára. Jelenleg különösen a környezetvédelmi és szociális szempontokat képviselő szervezetek jelenléte hiányzik. Utóbbiaknál azért is tartjuk fontosnak a szervezetek jelenlétét, hogy szakszervezeti oldalról is legyen ellenpólusa az erős munkáltatói képviseletnek. Ugyan léteznek különféle érdegyeztető fórumok, a társadalmi szereplőknek ezeken keresztül sokkal nehezebb az érdekeiket érvényesíteni, mint például az erősebb jogkörökkel felruházott kamaráknak. Ugyanígy felmerül a kérdés az átlátható közpénzfelhasználás és annak nyilvános ellenőrizhetőségére vonatkozóan is: a KEHI-é általában nem, a NAV, az Integritás Hatóság és az ÁSZ működése csak részben jár a nyilvánosság tájékoztatásával. Ugyanakkor nem világos, hogy mi a hozzáadott értéke a Tanács működéséhez mind a négy</p>	<p>A Kormány Magyarország zöld közbeszerzési stratégiájáról (2022–2027), valamint a végrehajtásához szükséges egyes intézkedésekről szóló 1646/2022. (XII. 22.) Korm. határozatban már felkérte a közbeszerzések környezetvédelmi vonatkozásaival kapcsolatos feladatokra magát a Közbeszerzési Hatóságot (zöld közbeszerzési kompetenciacentrumként), valamint a Nemzeti Fenntartható Fejlesztési Tanácsot, akik az érdekeltek bevonásával és a szakértői csoportok összetételére vonatkozó tanáccsal segítik elő a célok érvényesülését. A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács jelenleg már 17 fős, amelyben a munkáltatók országos érdekképviseletai és az országos gazdasági kamarák három szemlélyel képviseltetik magukat, így a szociális célkitűzésekkel kapcsolatos javaslatok is becsatornázhatók. A szakszervezeti oldal képviseletével kapcsolatban felhívjuk a figyelmet, hogy uniós jog értelmében a munkajogviszony kívül esik a közbeszerzési szabályozás hatókörén: a szociáli-</p>				
--	---	--	--	--	--	--	--

		<p>szervezet együttes jelenlétének, a Tanács működése igazolta-e a szervezetek szükségességét. Különösen azért vetődik fel a kérdés, mert az említett szervezetek mind-egyikének van saját eszköze arra, hogy ellenőrzési feladatokat lásson el, vagy akár kezdeményezően lépjen fel szabályozási kérdésekben. Javaslatunk ezért, hogy csupán az ÁSZ és az Integritás Hatóság, mint a legerősebb kapcsolódással bíró szervek képviseltesék magukat a Tanácsban. A másik két szerv helyét pedig a témában releváns munkát végző társadalmi szervezet vegye át.</p>	<p>san felelős közbeszerzés az ajánlatkérői (tehát megrendelői) oldal cselekvési lehetőségeként értelmezhető, nem pedig a munkáltatók és munkavállalók közötti relációban.</p> <p>A Korrupcióellenes Munkacsoportnak tagja és elnöke is az Integritás Hatóság elnöke, aki egyúttal a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács tagja jelenleg is. A javaslatban említett KEHI, NAV, Integritás Hatóság, ÁSZ tagságát értelemszerűen az indokolja, hogy ezek a szervezetek olyan nyomozati, vizsgálati, ellenőrzési hatáskörökkel rendelkeznek, amelyek gyakorlása során közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatban kifejtett cselekményeket is vizsgálhatnak. A Tanács tagjaként ezek a szervezetek megoszthatják a tapasztalataikat, és ezzel is részt vehetnek az egységes közbeszerzési jogértelmezést kifejező útmutatók kidolgozásában, ami a Tanács munkájának hangsúlyos részét képezi.</p>				
--	--	---	---	--	--	--	--

civil javaslat, 2022-re vonatkozó jelentés	3	<p>Ezen felül megfontolandó, hogy a szakmai érdekképviselőteken és kamarákon túl olyan, a kormánytól és állami szervektől független civil szervezetek, amelyek a Kbt. preambulumban nevesített közérdekű célok tekintetében szakértelemmel rendelkeznek, az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívás, a közbeszerzési dokumentumok, illetve ezek módosításának jogsértő volta miatt kérelmet nyújthassanak be a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz. (Kbt. 148 (2) bek.) Az unió vonatkozó irányelvei a jogorvoslat szükségességének megteremtését legalább azon személyek részére kötelezően biztosítja, akiknek érdekében áll a közbeszerzés elnyerése, ezzel lehetőséget ad a tagállamok részére, hogy tágabban határozzák meg azon szereplők körét, akik jogorvoslattal élhetnek. Az OECD közbeszerzési ajánlásainak VI/3. pontja kifejezetten megemlíti annak fontosságát, hogy külső szereplők is közvetlenül részt vehessenek a közbeszerzési rendszerben az integritás és az átláthatóság növelése érdekében. A magyar jog is ismeri a közérdekű per fogalmát, illetve a közérdekű igényérvényesítést (pl. fogyasztóvédelem, egyenlő bánásmód, környezetvédelem területén). Az ilyen eszközök EU-s szinten is egyre nagyobb jelentőséggel bírnak. A koncepció lényege, hogy saját érdekének jogi képviselőjére korlátozottan képes egyének vagy csoport ügyének képviselőjében egy harmadik szereplő érvényesíti a közösség érdekét. Ilyen helyzet könnyen előállhat például olyan beruházások esetében, ahol a helyben lakók igényeit nem veszik figyelembe, nem építik be sérülékeny társadalmi csoport szempontjait (pl. a gyerekekét), a természet védelme sérül,</p>	<p>Az Európai Unió közbeszerzési jogorvoslati irányelvei [(I. pl. 89/665/EGK 1. cikk (3) bek] szerint azoknak a részére kell biztosítani a jogorvoslati kérelem benyújtásának lehetőségét, akiknek érdekében áll vagy állt egy adott szerződés elnyerése, és akiknek az állítólagos jogsértés érdeksérelmet okozott vagy ennek kockázata fennáll", ami a civil szervezetek esetén nem teljesül (az uniós jog alapján nem kell ügyfélképeséget biztosítani számukra), vagyis. az irányelv a javasolt intézkedést nem várja el. Megjegyzendő, hogy a magyar Jog már jelenleg is az irányelvinél szélesebb körben biztosít jogorvoslati jogot a szakmai érdekképviselőtek számára: a Kbt. 148. § (2) bekezdése az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívás, a közbeszerzési dokumentumok, illetve ezek módosításának jogsértő volta miatt biztosítja a jogorvoslati kérelem benyújtásának jogát a közbeszerzés tárgyával összefüggő tevékenységű kamara vagy érdekképviselői szervezet számára is. Ezen túl nem indokolt ezt a jogot kiterjesz-</p>				
--	---	---	--	--	--	--	--

		<p>vagy kulturális örökség forog veszélyben. Ilyen esetekben fontos érdekérvényesítő szerepet játszhatnak a közérdekű érdekérvényesítők, akik olyan esetben is cselekednek, amikor az állam szervei kapacitás, egyértelmű mandátum, vagy valamilyen más okból nem képesek a közérdek védelmére.</p>	<p>teni, mert a közérdek-védelmi szempontok érvényesítésére a hivatalbóli kezdeményezők széles köre szolgál. A közérdek érdekében történő fellépés pedig a közérdekű bejelentés jogintézményén keresztül bárki számára biztosított. Tehát mind a védelemben részesítendő magánérdek, mind a közérdek védelmére megfelelő jogosulti kör áll rendelkezésre. A civil szervezetek nem rendelkeznek törvényi hatáskörrel a közbeszerzési eljárások felügyeletére vagy ellenőrzésére, így hivatalból indított jogorvoslati eljárást "nem kezdeményezhetnek. A panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény 1. § (4) bekezdés alapján a civil szervezetek jelenleg is jogosultak közérdekű bejelentést tenni a tárgykörben eljárásra jogosult szervhez (pl. Integritás Hatóság elnöke, Közbeszerzési Hatóság elnöke felé), amit az adott szerv köteles elbírálni, és a megtett intézkedésről (pl. hivatalbóli jogorvoslati eljárás kezdeményezése) a bejelentő civil szervezetet értesíteni. Lényeges, hogy a közbeszerzési jogorvoslat</p>				
--	--	---	--	--	--	--	--

			<p>kizárólag a közbeszerzési jogszabályokba ütköző jogsértő magatartásokkal vagy mulasztásokkal kapcsolatban értelmezhető. A helyben lakók igényei, sérülékeny társadalmi csoportok szempontjai, a természet vagy a kulturális örökség védelme csak abban az esetben képezheti közbeszerzési jogorvoslati eljárás tárgyát, amennyiben erre vonatkozó szabályt a közbeszerzési jogszabályok tartalmazzák, általános vagy ágazati (de nem közbeszerzési) szabályok megsértésének vizsgálata a Közbeszerzési Döntőbizottságnak hatásköre nincs. A fogyasztók kollektív érdekeinek védelmére irányuló képviselői keresetekről szóló, a Korrupcióellenes Munkacsoport által hivatkozott (EU) 2020/1828 irányelvben az uniós jogalkotó egyértelműen feljogosította a tagállamokat arra, hogy a közérdekű kereset indítására vonatkozó jogot a szervezetek csak olyan körének adják meg, amelyek alapszabályban meghatározott célja a fogyasztók érdekvédelme, valamint igazolni tud 12 hónapnyi,</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--

			a fogyasztók érdekeinek védelme céljából a kijelölés iránti kérelem benyújtását megelőzően kifejtett tényleges nyilvános tevékenységet. Ebből következően az uniós jogi analógiákban sem szerepel elvárásként, hogy szakmai érdekvépviseleteken kívüli civil szervezetek kapjanak bármiféle, közérdekű keresetindítási jogot.				
civil felvetés, NKS	7	A közbeszerzési verseny erősítése Erre vonatkozóan semmilyen konkrét javaslat nincs az intézkedési tervben, javasolt hivatkozni a Korrupcióellenes Munkacsoport és az Integritási Hatóság jelentéseiben foglalt javaslatokra ebben a tárgykörben.	A Stratégia átdolgozott tervezete új intézkedés-csoporttal egészült ki kifejezetten a, Közbeszerzési és gazdasági verseny tisztasága erősítésének céljával. Ez a cso-		A Kormány az Intézkedési Terv 5.1.-5.9. pontjaiban részletezi a kapcsolódó intézkedéseket.	1025/2024. (II. 14.) Korm. Határozat	

			port négy dedikált intézkedést is megfogalmaz a témában.				
--	--	--	--	--	--	--	--

3.2. Közérdekű adatok átláthatósága és transzparencia témában

3.2.1. A közérdekű adatok nyilvánossága: közzététel és közérdekű-adat-igénylés

3.2.1.1. Bevezetés

A Munkacsoport 2023. évre vonatkozó munkaterve¹ alapján a Közadatok nyilvánossága és transzparencia almunkacsoport (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: almunkacsoport)

- **megvizsgálja a közfeladatot ellátó szervek körében a közérdekű adat kiadását elrendelő jogerős ítéletek teljesítésével kapcsolatos tapasztalatokat** és értékeli az ítélet teljesítése következményeinek (végrehajtási eljárás, büntetőjogi felelősségre vonás) hatékonyságát;
- **megvizsgálja a közérdekű adat kiadása érdekében folyó azon peres eljárásokat, amelyekben alperesként központi költségvetési szerv vesz részt**, annak megállapítása érdekében, hogy a bíróság döntése függvényében szükségesnek, indokoltnak és törvényesnek bizonyult-e az adatigénylés teljesítésének a megtagadása;
- a hazai és nemzetközi gyakorlat tükrében **megvizsgálja** a civilszféra szereplői által **felvetett javaslatok és a közérdekű adat kiadása iránti perekre vonatkozó új szabályok gyakorlatban megnyilvánuló változását**.

A Munkacsoport 2022. évre vonatkozó jelentésének (a továbbiakban: jelentés)² az információszabadsággal kapcsolatos szabályozás változásait áttekintő és értékelő vizsgálata bemutatta a szabályozási terület bő 30 éves történetének főbb állomásait, majd részletesen ismertette a jogállamisági kondicionalitási eljárásban, valamint Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervében tett vállalásokból kifolyólag a 2022. évben végrehajtott módosításokat.

A jelentés összegzése szerint *az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény* (a továbbiakban: Infotv.) és a kapcsolódó jogi szabályozás 2022-es változásai sok szempontból hasznosnak és a helyes irányba mutatnak, ugyanakkor számos gyakorlati probléma merül fel, amelyek további vizsgálatot igényelnek.

A további vizsgálat fókuszába a közérdekű adat kiadása iránti perek alakulását állította az almunkacsoport mintegy kiindulópontként. Az almunkacsoport a közérdekűadat-igénylésekkel, a közérdekű adat kiadása iránti perekben meghozott

¹ <https://kemcs.hu/wp-content/uploads/2023/06/Korrupcioellenes-Munkacsoport-2022-evre-vonatkozo-jelentese.pdf>

² <https://kemcs.hu/wp-content/uploads/2023/06/Korrupcioellenes-Munkacsoport-2022-evre-vonatkozo-jelentese.pdf>

ítéletekkel és azok teljesítésével összefüggésben a központi közigazgatást érintően megkereséssel fordult a minisztériumokhoz, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: NAIH), valamint a civil szféra képviselőinek kezdeményezése alapján az új peres szabályokkal összefüggésben az Igazságügyi Minisztériumon keresztül megkereste az Országos Bírósági Hivatalt (a továbbiakban: OBH).

3.2.1.2. A közérdekűadat-igénylések és közérdekű adat kiadása iránti perek

3.2.1.2.1. Tárcákra vonatkozó adatok

A közérdekűadat-igénylésének nagyságrendjének meghatározása, illetve a perek számának feltérképezése és kimenetelének vizsgálata során az almunkacsoport az alábbi, táblázatos formában szemléltetett eredményre jutott a minisztériumok esetében.

Tárcák	Közérdekűadat-igénylések száma		
	2021	2022	2023
AM	39	58	28
BM	105	100	203
EM	138	79	44
EUM	-	-	10
ÉKM	-	6	86
GFM	-	-	33
HM	41	34	54
IM	67	57	63
KIM	239	88	58
KKM	162	80	114
ME	203	133	175
MK	126	68	70
MKI	328	27	30
PM	76	42	48
ÖSSZESEN	1524	772	1016

**Közérdekűadat-igénylések és közérdekű adat kiadása iránti perek kimutatása
(valamennyi minisztériumra vonatkozó összesített adatok)**

Közérdekű adat-igénylések		Folyamatban lévő perek száma	Jogerősen lezárt perek száma			Jogerős ítéletek (2021. január 1 – 2023. október 30.)								
2021	2022		2021	2022	2023 (10. 30-ig)	Keresetet elutasító ítélet	Közérdekű adat kiadására kötelező ítélet	Eljárás megszüntetése és keresetlevél visszautasítása	Egyezség	Minisztériumokat terhelő perköltség	Felperest terhelő perköltség	Közérdekű adat kiadására kötelező ítélet teljesítése	Végrehajtási eljárás az ítélet teljesítésével kapcsolatban	Feljelentés, illetve büntető-eljárás indítása közérdekű adattal visszaélés miatt
1524	772	11	24	24	24	17	38	17	3	6.160.050	2.662.570	36	2	-

3.2.1.2.2. Az OBH összefoglaló adatszolgáltatásának megállapításai

A közérdekű adat megismerésére irányuló igénnyel összefüggő perekben eljáró bírák és tanácsok száma

Az almunkacsoport azt vizsgálta, hogy 2022. december 31. napján hány bíró/tanács járt el az adott ügytípusban, illetve az új szabályok hatálybalépését követően mennyivel nőtt az eljáró bírák/tanácsok száma 2023. január 1. napját követően.

A közérdekű adat megismerésére irányuló igénnyel összefüggő perekben eljáró bírák és tanácsok számát az egyes bíróságok ügyelosztási rendje tartalmazza, ami az adott bíróság honlapján nyilvánosan elérhető. Országos szinten a vizsgált pertípussal kapcsolatban eljáró bírák száma az egyes törvényszékek, ítéltáblák és a Kúria ügyelosztási rendjének különbségei, valamint a törvényszéki bírák első- és másodfokú beosztásának eltérő gyakorlata miatt teljeskörűen nem összesíthető, a járásbíróságokon első fokon eljáró bírák és másodfokon eljáró tanácsok száma adható meg.

2022. december 31. előtt a **járásbírósági** hatáskörbe tartozó ügyeket országosan 164 bíró, azt követően 217 bíró intézte. **Törvényszéki másodfokon** 2023. január 1-je után a korábbi 34 tanács helyett 37 tanács jár el (a Fővárosi Törvényszéken kettővel, a Kecskeméti Törvényszéken eggyel emelkedett az eljáró tanácsok száma). **Ítéltáblai másodfokon** a korábbi 12 tanács helyett 13 tanács jár el (a Fővárosi Ítéltáblán került kijelölése a további egy tanács). A **Kúria** esetében korábban is és jelenleg is 1 tanács intézi a közérdekű adat megismerésére irányuló igénnyel összefüggésben indult pereket. A változást a következő táblázat szemlélteti.

Közérdekű adat kiadása iránti pereket tárgyaló **bírák** és **tanácsok** számának változása:

	2022	2023
Járásbíróságok (bíró)	164	217
Törvényszékek (tanács)	34	37
Ítéltáblák (tanács)	12	13
Kúria (tanács)	1	1

A közérdekű adat megismerésére irányuló igénnyel összefüggő perek számának alakulása

Az almunkacsoport azt vizsgálta, hogy a 2023. január 1. és 2023. október 31. közötti időszakban összesen hány elsőfokú ügy indult, illetve mennyi fellebbezés és felülvizsgálati kérelem érkezett.

A vizsgált időszakban a járásbíróságok előtt összesen 324, törvényszékek előtt összesen 53 elsőfokú ügy indult. Törvényszéki másodfokon összesen 108, ítéltáblai másodfokon összesen 40 fellebbezett ügy érkezett. A Kúriára összesen 63 olyan ügy érkezett, amiben közérdekű adat megismerésére irányuló igénnyel összefüggésben indult perben meghozott jogerős döntés ellen terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet a felek.

Az ügyszámok alakulásáról az alábbi szemléltető összefoglaló adható:

Járásbíróság – I. fok:

- 1.) Fővárosi Törvényszék illetékességi területe – 143
 - 2.) Szegedi Törvényszék illetékességi területe – 50
 - 3.) Budapest Környéki Törvényszék illetékességi területe (Pest vármegye) – 34
 - 4.) Miskolci Törvényszék – 14
 - 5.) Győri Törvényszék – 13
 - 6.) Veszprémi és Egri Törvényszék – 10-10
- a többi járásbíróság esetében elenyésző a vizsgált ügytípusba tartozó ügyek száma (10 ügy alatt)

Törvényszék – I. fok:

- 1.) Fővárosi Törvényszék – 49
- a többi törvényszék esetében elenyésző a vizsgált ügytípusba tartozó ügyek száma (0 vagy 1 ügy)

Törvényszék – II. fok:

- 1.) Budapest Környéki Törvényszék – 26
 - 2.) Fővárosi Törvényszék – 24
 - 3.) Szegedi Törvényszék – 16
 - 4.) Balassagyarmati Törvényszék – 9
 - 5.) Győri Törvényszék – 7
 - 6.) Kecskeméti Törvényszék – 6
 - 7.) Kaposvári Törvényszék – 5
- a többi törvényszék esetében elenyésző a vizsgált ügytípusba tartozó ügyek száma (0-3 ügy)

Ítéltábla – II. fok:

- 1.) Fővárosi Ítéltábla – 39
- 2.) Szegedi Ítéltábla – 1

3.) Debreceni, Győri és Pécsi Ítéltábla – 0

Kúria – felülvizsgálati szak: 63

A határidők tartásának vizsgálata

Az almunkacsoport arra a kérdésre kereste a választ, hogy a vizsgált pertípusba tartozó peres ügyekben az eljáró bírák/tanácsok tartják-e az Infotv. 31/A. §-ában³ rögzített határidőket.

A bíróságok jelzései alapján az Infotv. 31/A. §-a szerinti határidők jellemzően nem tarthatók akkor, ha kézbesítési fikció megállapítása szükséges (az elektronikus úton eljáró fél vagy jogi képviselője az idézést és a kitűző végzést tárhelyről nem töltötte le). A közérdekű adatok megismerésével kapcsolatos perekben is a *polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény* (a továbbiakban: Pp.) általános és az Infotv. speciális szabályai alapján járnak el a bíróságok. A Pp. garanciális szabályai megfelelő biztosítékul szolgálnak a peres felek számára az eljárási határidők esetleges sérelme esetén is az igényük érvényesítésére.

A Kúria eljárására az Infotv. 31/C. § (5) bekezdése irányadó, ami 2022. december 31. napjával lépett hatályba. A rendelkezés szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelmet legkésőbb az iratok beérkezésétől számított hatvan napon belül köteles elbírálni. E jogszabályi rendelkezést azonban a hatálybalépését követően érkezett felülvizsgálati ügyek egy részében – átmeneti rendelkezés hiányában – még nem kell alkalmazni. Mivel a Bírósági Integrált Informatikai Rendszer nem tartalmaz adatot arra vonatkozóan, hogy az adott ügyben alkalmazandó-e a fenti rendelkezés, ezért erre nézve a Kúria nem rendelkezik nyilvántartással.

3.2.1.2.3. Összegzés

A kapott adatok alapján megállapítható, hogy a vizsgált ügytípusba tartozó peres ügyek száma összességében alacsony. Az ügyek döntő többsége a fővárosban és

³ Infotv. 31/A. § (1) Ha a keresetlevél perfelvételre alkalmas, a bíróság legkésőbb a keresetlevél előterjesztésétől számított tizenötödik nappal kitűzi a perfelvételi tárgyalást, amelyre a feleket idézi. Ha a keresetlevél csak a bíróság intézkedését követően válik tárgyalásra alkalmassá, a tárgyalás kitűzésére előírt határidő kezdő időpontját ettől az időponttól kell számítani. A tárgyalási időköz legalább három munkanap.

(2) A bíróság a perfelvételi tárgyalásra történő idézéssel egyidejűleg közli a keresetet az alperessel és felhívja a feleket, hogy az ügyre vonatkozó valamennyi okiratot és egyéb bizonyítási eszközt a tárgyalásra hozzák magukkal, az alperest pedig arra is, hogy a keresetre a tárgyaláson adja elő az írásbeli ellenkérelemnek megfelelő tartalmú nyilatkozatát.

(3) Az alperes a keresetlevél kézbesítésétől számított három munkanapon belül, de legkésőbb a perfelvételi tárgyalás határnapját megelőző három nappal korábban írásbeli ellenkérelmet nyújthat be. Ezzel egyidejűleg az alperes az írásbeli ellenkérelmet tájékoztatás céljából – ha az számára ismert – a felperes elektronikus levélcímére is megküldi, és a megküldés tényét a bíróság számára valószínűsíti. Az e rendelkezések megsértésével teljesített perbeli cselekmények hatálytalanok.

(4) Ha a perfelvételi tárgyalást az alperes elmulasztotta és írásbeli védekezést sem terjesztett elő, a keresetet nem vitatottnak kell tekinteni és a bíróság a perfelvétel lezárását követően ítéletével marasztalja az alperest, kivéve, ha az eljárás megszüntetésének van helye. Ha a jelen lévő alperes korábban írásbeli ellenkérelmet nem terjesztett elő, azt legkésőbb a perfelvételi tárgyaláson szóban köteles előadni.

(5) A perfelvételi tárgyaláson a perfelvétel folytatása akkor rendelhető el, ha a perfelvétel lezárásának elháríthatatlan eljárásjogi vagy a bíróság, illetve a fél körülményeiben, működésében rejlő objektív akadálya van. A folytatólagos perfelvételi tárgyalás időpontját tizenöt napon belüli határnapra kell kitűzni.

Pest vármegyében keletkezik, a vidéki bíróságok jellemzően nem, vagy csak alacsony számban tárgyalnak a közérdekű adat megismerésére irányuló igénnyel összefüggő ügyeket.

Az új szabályok alkalmazása kapcsán rögzíthető, hogy a módosítással bevezetett új, szűkebb határidők nem tarthatók, ha a felek nem töltik le az elektronikusan küldött iratokat.

3.2.1.3. A közérdekűadat-igénylések teljesítésének hazai gyakorlatával kapcsolatos további vizsgálatok

A civil szféra szereplői által felvetett, a jelentésben is említett problémák – jogalkalmazási nehézségek, a veszélyhelyzet miatti nyilvánosság-korlátozás – alaposabb kivizsgálása érdekében az érintett tárgykörökben az almunkacsoport indokoltan találta a NAIH megkeresését abból a célból, hogy folytasson le nemzetközi példák összehasonlítására is alkalmas témavizsgálatot a közérdekűadat-igénylések teljesítésének hazai gyakorlatával kapcsolatban. A NAIH szakmai válaszában a következőket tartotta fontosnak kiemelni.

A NAIH szakmai irányításával 2019–22 között lefolytatott, KÖFOP-2.2.6-VE-KOP-18-2019-00001 azonosító számú „Az információszabadság hazai gyakorlatának feltérképezése és hatékonyságának növelése” c. kutatási projekt a felvetett kérdésekkel igen részletesen foglalkozott – ideértve a nemzetközi jó gyakorlatokat is 6, illetve 3 célország viszonylatában. A kutatási eredmények és megállapítások nyilvánosan elérhetőek az „Információszabadságot támogató online tájékoztató portálon”⁴, valamint az ún. korrekciós mechanizmusokkal foglalkozó jelentés is részletesen kitér a különböző nyilvánosság-korlátokra.⁵

A NAIH véleménye szerint az ezen kutatási projektek által feltárt megállapítások kiindulópontként szolgálhatnak. Továbbá rendkívül fontos az információs jogi tisztviselő kinevezése az adatkezelőknél, hiszen egy felelős szakértő bevonása önmagában segítené a jogalkalmazás nehézségeinek megoldását.

Az Alaptörvény kilencedik módosításával kapcsolatban megfogalmazott NAIH álláspont a NAIH 2020. évi beszámolójának 108. oldalán olvasható, ahogy a 2020., 2021. és 2022. évi beszámolók is részletesen kitérnek a veszélyhelyzet miatti nyilvánosság-korlátozás értékelésére.

A Központi Információs Közadat-nyilvántartással összefüggésben a 2023 március 1. és 2023. április 21. közötti, lezárt időszakra vonatkozóan a NAIH által megindított átláthatósági hatósági eljárásokban 57 határozat született, 3 határozat tartalmaz közzétételre kötelezést, ezeknek a kötelezettek eleget tettek határ-

⁴ <https://infoszab.hu/node/170>

⁵ https://infoszab.hu/sites/default/files/2022-12/NAIH_Helyzetelemzes_4Kutatas.pdf

időn belül. Az első tapasztalatok alapján a törvényes cél – transzparencia növe-
lése a közpénzköltésnél – elérhető az új kötelezettség és hatósági ellenőrzés be-
vezetésével és pozitív fejlemény, hogy a szervek nem csak az adatszolgáltatás
teljesítését pótolják, de belső eljárásaikat, szabályzataikat, nyilvántartási rend-
szereiket is felülvizsgálják, ami az általános közzétételi kötelezettségre is pozitív
hatással van, így a NAIH a kiszabható pénzbírság lehetséges mértékét jelenleg
megfelelőnek tartja.

A KÖFOP-2.2.6-VEKOP-18-2019-00001 projektnek az Igazságügyi Miniszté-
rium részéről megvalósított eredményeit a 2022. évi jelentés 168-169. oldala
tartalmazza.⁶ A megvalósított közadat és közadatkör kereső a <https://kkk.mhk.hu>
weboldalon megtalálható.

3.2.1.3.1. Az átláthatósági hatósági eljárások tapasztalatai⁷

A költségvetési szervek az Infotv. 2022. november 29-től hatályos 37/C. §-a
alapján kötelesek bizonyos gazdálkodási adataikat közzétenni a Központi Infor-
mációs Közadat-nyilvántartás felületén (a továbbiakban: Felület). Az Infotv.
75/D. §-a alapján első alkalommal legkésőbb 2023. február 28-ig voltak kötele-
sek eleget tenni ezen kötelezettségüknek. A NAIH 2023. március 1-től az Infotv.
63/A. §-a és 63/B. §-a alapján átláthatósági hatósági eljárásaiban ellenőrzi a kö-
telezettség teljesítését. Tekintettel arra, hogy a Felület működésének, a szervek
rendszeres adatszolgáltatásának a hiányosságai az európai uniós források kifi-
zetését veszélyeztethetik, a NAIH kiemelt figyelmet fordít az új kötelezettség
teljesítésének ellenőrzésére és a jogsértések megszüntetésére.

2024. február 6-ig 1836 költségvetési szerv 7268 adatszolgáltatást teljesített a
Felületen, ebből 5930 adatszolgáltatás érkezett kitöltött adatlapon, formai hi-
bától mentesen. A NAIH 2023. március 1-től működő Átláthatósági Hatósági
Osztálya 2023. augusztus 28-ig 777 szervezet, 2023. december 28-ig további 312
szervet ellenőrzött és összesen 184 átláthatósági hatósági eljárást indított. Az
átláthatósági hatósági eljárásokban hozott 160 határozatból a NAIH 145 határo-
zatban állapított meg jogsértést, ezek közül 25 határozatban kötelezte a költ-
ségvetési szervet az adatszolgáltatás javítására, kiegészítésére. Eljárási bírság
kiszabására csak 4 eljárásban volt szükség. Anyagi jogi bírságot nem szabott ki a
NAIH, mivel minden eljárásban megszüntette a jogsértő állapotot a költségvetési
szerv, 120 eljárásban kötelezésre sem volt szükség.

A kötelezések kisebb hiányosságok megszüntetésére vonatkoztak, a hiányzó
szerződésekre vonatkozó adatok nagy részét kötelezés nélkül pótolták a szervek.
A megmaradó hiányosságok abból adódtak, hogy a Nemzeti Adatvagyon Ügy-
nökség (NAVÜ) által készített Útmutatóban⁸ foglaltaktól eltérően vagy techni-
kailag hibásan történt az utólagos teljesítés. Az ügyfelek ezekben az eljárásokban

⁶ <https://kormany.hu/dokumentumtar/korrupcioellenes-munkacsoport-2022-evre-vonatkozó-jelen-tese>

⁷ Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

⁸ Adatlap Kitöltési Útmutató, <https://kif.gov.hu/adatszolgáltatások/adatszolgáltatásoknak>

nem válaszoltak a NAIH végzésében feltett kérdésekre. Végül ezekben az eljárásokban sem volt szükség anyagi jogi bírság kiszabására, mivel az ügyfelek a jogsértő állapotot megszüntették még a határozat meghozatala előtt.

Az átláthatósági hatósági eljárások közel egy év alatt összegyűlt tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a költségvetési szervek új közzétételi kötelezettsége hatékony eszköznek bizonyul a közpénzek felhasználásának átláthatóbbá tétele terén. 2023. szeptember 27-ig 324.9 milliárd Ft közpénz felhasználása vált átláthatóbbá a Felületen az átláthatósági hatósági eljárások eredményeként.

3.2.1.4. A Közadatok nyilvánossága és transzparencia almunkacsoport 2024. évi vizsgálatai

A Közadatok nyilvánossága és transzparencia almunkacsoport a 2024. évre vonatkozóan – az almunkacsoport tagjainak javaslatai alapján – a következő kérdések áttekintését tervezi:

- a közérdekűadat-igénylések és közérdekű adat kiadása iránti perek központi és területi közigazgatás egészére vonatkozó 2024. évi tapasztalatai;
- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény, valamint a közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok hozzáférhetőségét szabályozó további törvények 2023. évi módosításainak hatásai;
- az információs önrendelkezési joggal és az információszabadsággal összefüggő, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenes helyzetek kezelési lehetőségei.

3.3. Büntetőjog és büntetőeljárások esetében

3.3.1. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény CV/A. Fejezetében szabályozott külön eljárás gyakorlati érvényesülése

A kondicionalitási eljárással összefüggésben a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény módosításáról elfogadott 2022. évi XLI. törvénnyel az Országgyűlés a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény CV/A. Fejezeteként bevezette az „Eljárás közhatóság gyakorlásával vagy közvagyon kezelésével kapcsolatos kiemelt bűncselekmény esetén” elnevezésű új külön eljárást, amelynek hatályos szövegét az *Európai támogatásokat Auditáló Főigazgatóságról és a kondicionalitási eljárás eredményes lefolytatása érdekében az Európai Bizottság kérésére elfogadott egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi XLIV. törvény* állapította meg.

A új külön eljárás tárgyi hatálya a korrupciós bűncselekményekre, a hivatali visszaélésre, valamint a nemzeti vagy a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok által kezelt vagyonra elkövetett súlyosabb bűncselekményekre, a költségvetést károsító súlyosabb bűncselekményekre, továbbá a pénzmosásra és a „versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban elnevezésű bűncselekményekre terjed ki, amelyek az *Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás elleni büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló (EU) 2017/1371* parlamenti és tanácsi irányelvben meghatározottaknál szélesebb bűncselekményi kört jelentenek.

A 2023. január 1-je óta alkalmazandó külön eljárás lényege, hogy a tárgyi hatálya alá tartozó bűncselekmény miatt tett feljelentés törvényben meghatározott okból történő elutasítása vagy az amiatt már elrendelt nyomozás megszüntetése esetén a sértett, a feljelentő, valamint más természetes vagy nem természetes személy, továbbá az Integritás Hatóság a részletesen szabályozott eljárási rend szerint felülbírálati indítvánnyal fordulhat a Budai Központi Kerületi Bíróság Nyomozási Bírói Csoportjához az elutasító vagy megszüntető, kötelezően közzéteendő végzés hatályon kívül helyezése érdekében, amelynek eredményessége automatikusan a nyomozás megindulását, illetőleg annak folytatását vonja maga után. Az ilyen nyomozás megszüntetése esetén pedig a korábban felülbírálati indítványt előterjesztő személy és az Integritás Hatóság ismételt felülbírálati nyújthat be ugyanazon bírói fórumhoz, amely megállapíthatja, hogy vádindítvány benyújtásának lenne helye. Ebben az esetben az Integritás Hatóság kivételével a felülbírálati indítvány előterjesztője vádindítványt nyújthat be, amely alapján az általános szabályok szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság folytatja le az eljárást.

Erre figyelemmel a Munkacsoport áttekintette a kompetenciáját érintő újszerű külön eljárás alkalmazásának eddigi tapasztalatait is. Ennek érdekében a Munkacsoport elnöke tájékoztatást kért az OBH elnökétől. Az OBH elnökének 2023. október 30-án kelt válaszában alapulón a következők állapíthatók meg.

FELÜLBÍRÁLATI INDÍTVÁNYOK SZÁMA			
érkezett	elbírált	elutasított	eredményre vezető
22	17	15	2

Az elbírált felülbírálati indítványok 88,24%-át tehát az eljáró nyomozási bíró elutasította, amiből azonban a külön eljárások csekély számára tekintettel nem lehet messzemenő következtetést levonni a külön eljárás bevezetésének indokoltságát illetően, már csak azért sem, mert a 11,76%-os hatályon kívül helyezési arány szignifikánsan felülmúlja a hasonló jellegű pótmagánvádas eljárások eredményességét.

Megállapítható továbbá, hogy 4 esetben a kötelező jogi képviselő hiánya miatt (amelyen belül egy felülbírálati indítvány ráadásul elkésetten került benyújtásra is), vagyis alaki okból került sor e felülbírálati indítványok elutasítására, amely mérlegelést nem igénylő döntés.

A további 11 vádindítvány elutasításának okát az OBH elnöke által adott tájékoztatás nem tartalmazza, ezért csak vélelmezhető, hogy arra a megalapozott gyanú vizsgálatának eredményeként került sor, ami viszont már mérlegelést igénylő, de nem fellebbezhető döntése a nyomozási bírónak.

Ismételt felülbírálati indítvány benyújtására csupán egy esetben került sor, amelyet a nyomozási bíró elutasított.

Vádindítványt még nem nyújtottak be 2023 októberének végéig.

Az áttekintés eredményeként a Munkacsoport továbbra is szükségesnek tartja a jogintézmény gyakorlati alkalmazásának figyelemmel kísérését, különös tekintettel az elutasító vagy megszüntető határozatok hatályon kívül helyezéséhez vezető okok beható vizsgálatát annak érdekében, hogy azokból levonható-e a jogalkotás vagy a jogalkalmazás számára hasznosítható következtetés.

3.3.2. a Nemzeti Védelmi Szolgálat feladatai

A Nemzeti Védelmi Szolgálat (a továbbiakban: NVSZ) a rendőrség belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerve kijelöléséről, valamint feladatai ellátásának, a kifogástalan életvitel ellenőrzés és a megbízhatósági vizsgálat részletes szabályainak megállapításáról szóló 293/2010. (XII. 22.) Korm. rendelet szerint vesz részt a **korrupcióellenes tevékenységgel összefüggő kormányzati feladatokban**. A jogszabály fő feladatként ugyan az államigazgatási szervek integritási és korrupciós kockázatainak elemzését és értékelését jelöli, de az NVSZ az állampolgárok körében is rendszeresen végez szemléletfejlesztő tevékenységet.

3.3.2.1. Előzmény

A Nemzeti Korrupcióellenes Program (2015–2018) is megfogalmazta már, hogy a lakosság körében végzendő szemléletformáló tevékenységet nemcsak a felnőtt, hanem a serdülő korosztályra is ki kell terjeszteni az etikus, értékelvű szemléletre nevelés formájában, és amennyiben lehetséges a korrupció társadalmi problematikájával kapcsolatos ismereteket a Nemzeti Alaptantervben is egy szakmai nap formájában el kell helyezni.

Az NVSZ által a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanáccsal egynapos **szemléletformáló iskolai szakmai nap módszertan** került kidolgozásra két változatban: a 7–8. és a 9–10. osztályos tanulók számára. Ezzel párhuzamosan megrendezésre került egy 30 órás tanári felkészítő kurzus is, amelynek elvégzését követően a szakmai napot a tanárok már eredményesen tudják önállóan levezetni. Az akkreditált kurzus hozzájárult ahhoz, hogy a pedagógusok megerősítsék az általuk vezetett szemléletformáló iskolai szakmai napon résztvevő tanulóknak az egyéni felelősségvállalás és az etikus viselkedés helyességébe vetett hitet, illetve az etikátlan/szabályszegő viselkedés elutasítására való hajlandóságot. 2018–2022 között több ilyen kurzust tartott az NVSZ a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanáccsal.

Ugyancsak a fenti korrupcióellenes program keretében a 16–25 év közötti fiatalokat szólított meg az NVSZ a közösségi médián, mozikban és ifjúsági rendezvényeken keresztül 5 eltérő tartalmú tematikus video spottal és a Facebook oldalon megjelenő kvíz és kreatív játékokkal. Az integritás kultúra játékos formában történő népszerűsítésére *Integritás Játék* néven mobiltelefonos alkalmazás készült (osztrák mintára), amelyben feleletválasztós kérdések, dilemmahelyzetek útján kap a felhasználó iránymutatást az életkorának megfelelő élethelyzetekben a követendő helyes magatartásra.

A IAACA (Korrupcióellenes Hatóságok Nemzetközi Szövetsége) által kiírt 2023. évi Nemzetközi Korrupcióellenes Kiválósági Díjra való pályázatán III. helyezést ért el az NVSZ az oktató tevékenységével, amelynek része volt a fenti pedagógusoknak szóló iskolai érzékenyítő programok és a fiataloknak szóló médiakampány is.

3.3.2.2. 2023. évi tevékenység

Bűnmegelőzési tevékenység elsősorban **a védett szervek vezetésének, állományának** tartott oktatások keretében, az egyes konkrét visszaélések, bűncselekmények elkövetését lehetővé tevő körülmények feldolgozásában, ismertetésében, valamint a védett állománnyal történő mindennapi kapcsolattartás útján valósult meg. **2023-ban 693 bűnmegelőzési célú előadást tartottak az NVSZ munkatársai (2022-ben 523), amelyen a védett állományból 23 050 fő vett részt (2022-ben 12 925),** ehhez nagy segítséget nyújtottak az NVSZ által elkészített **bűnmegelőzési célú oktatófilmek és – a korrupciós bűncselekményi**

spirált bemutató – életútfilmek, amelyek a visszaélésre esélyt adó élethelyzeteket szemléletesebbé, érthetőbbé tették.

Szintén nagy segítséget jelentett és hozzájárult a bűnmegelőzési tevékenység eredményesebb végrehajtásához az NVSZ által készített, **a kibertérben megvalósuló csalások főbb módszereit és az elhárításukhoz szükséges tanácsokat összefoglaló kisfilm**. Ezen kívül az online csalások megelőzése érdekében kvízzjáték készült, mely a kisfilmmel együtt valamennyi védett szerv részére elektronikus formában megküldésre került, a honlapokon történő megjelenítés céljából. A visszajelzések alapján mind a kisfilmet, mind a kvízt időszerűnek és rendkívül hasznosnak találták.

Az egyik legfontosabb cél, hogy a védett állomány teljeskörűen ismerje meg az állományvédelmi tevékenységet, és a személyüket érintő veszélyeztető körülmények esetén bizalommal forduljanak az NVSZ-hez. Ezen cél megvalósítása érdekében történt a **„Hogyan mondjunk nemet?” című kiadvánnyal** kapcsolatban folytatott kampány, amely során kiscsoportos előadások keretében a korrupció elleni fellépés üzenete mellett egyértelművé vált a védett állomány tagjai részére nyújtható segítség. Az elmúlt évben e **sajtótermék összesen 4439 személy részére került átadásra. Kiemelendő, hogy a kiadvány, annak 2020-ban történt megjelenését követően már több mint 26 000 fő részére jutott el, továbbá elektronikus változatának elérhetősége az NVSZ honlapján, valamint a védett szervek belső intranetes felületein is lehetővé vált.**

Tovább folytatódott az egészségügyi dolgozóknak és betegeknek szóló **„A hála nem pénz” című korrupció-megelőzési tájékoztató füzet** kiosztása. Ebben – igazodva az egészségügy sajátosságaihoz – bemutatásra kerül, hogy a hálapénz adása és elfogadása büntetőjogi kategóriába esik, megtörténik továbbá a mindennapi életben előforduló jogi kérdések tisztázása, illetve konkrét élethelyzeteken keresztül olyan eszközök, módszerek bemutatása, amelyek segítenek elkerülni a hálapénz adásának–elfogadásának kényszerét. **E tájékoztató 32 055 példány került kiosztásra** a nagy betegforgalmú intézmények területén a páciensek részére. A brosúra elektronikus példánya az NVSZ külső honlapjára, valamint az Országos Kórházi Főigazgatóság weboldalára is feltöltésre került, és a bűnmegelőzési előadásokon bemutatott QR-kód segítségével is letölthető.

3.3.2.3. Stratégia-alkotás

A 2023-as év több szempontból is mérföldkőnek számított a korrupciómegelőzési tevékenység tekintetében. Egyrészt az NVSZ preventív tevékenységének fókuszába helyezte a **„Z” generáció** elérését, megszólítását, másrészt újabb utakat nyitott a **civil szféra** korrupcióval szembeni szemléletformálásának irányába.

A 2023. évben a Nemzeti Korrupcióelleni Stratégia (2024–2025) alkotásának folyamatában a továbbra is cél volt az NVSZ részéről a fiatal generáció szemléletfejlesztése, integritásának erősítése melletti elköteleződését megjelenítése, és a már megkezdett folyamatokat tovább folytatása. Ennek eredményeként a stratégia és annak cselekvési terve egy olyan korrupciómegelőzési témájú ajánlás kidolgozását írja elő, mely hozzájárul a felnövekvő generáció értékvezérelt szemléletének további fejlesztéséhez és amelyet a felsőoktatási intézmények a tananyagukba is integrálhatnak.

3.3.2.4. A korrupció és a hálapénz elleni társadalmi szemléletformálás

A hálapénz történelmileg az államszocializmus alulfinanszírozott, rosszul felszerelt egészségügyében, az ott dolgozók alacsony bérezésén és társadalmi megbecsülésében gyökerezik. A hálapénz káros jelenségének beteg-oldali visszaszorítása, illetve az ehhez szükséges tömeges szemléletformálás ösztársadalmi szemléletformáló kampány nélkül elképzelhetetlen.

Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve I „Állam és közigazgatás” komponens reformjának egyik fontos eleme a „Vesztegetés kiszorítása az egészségügy területén” (RRF-9.2.1-23-2023-00001) elnevezésű vállalás, amelyet – a korrupcióellenes tevékenységgel összefüggő feladatok Belügyminisztériumon belüli felelőse –, az NVSZ 473,92 millió forintnyi vissza nem térítendő, hazai társfinanszírozású európai uniós támogatás segítségével valósít meg.

A projekt keretében megvalósuló országos figyelemfelkeltő televíziós reklámkampány célja, hogy pozitív, értékalapú szemléletformálás útján járuljon hozzá az állampolgárok körében a hálapénz felajánlás/adás, mint káros és – 2021. január 1-jétől már büntetendő – társadalmi gyakorlat visszaszorításához.

A legalább 5 millió fő elérését biztosító reklámkampány célja, hogy hozzájáruljon az egészségügyben tapasztalható korrupciós gyakorlat megváltoztatásához, valamint a hálapénz elfogadottságának csökkentéséhez az egészségügyi közszolgáltatások terén.

A televíziós reklámkampány eredményességének és ismertségének növelése érdekében a célcsoport analízist követően részletes média-, és kommunikációs terv készült. Mindezekre tekintettel két, egymástól teljesen eltérő témájú, hangulatú és tartalmú, 30 másodperces reklám került legyártásra, amelyeket 21 csatornán, két sugárzási ütemben láthatnak a nézők 2024 első felében.

A „Várakozás” c. spotban bemutatott humoros, várótermi szituációval az idősebb generáció tagjai kerültek megszólításra, míg a „RAP-BATTLE” című reklám kifejezetten a „Z” generáció képviselőinek szól. A reklám két, egymással szembenálló szemléletet képviselő rapper szópárbajára épül. Egyikük a hálapénzadás szokásjogát, míg a másik énekes a szemléletformálást képviseli és egyfajta feloldozást

adva e káros szokás további gyakorlása alól. A reklám üzenete azonban túlmutat a hálapénz adás témakörén, valójában muníciót nyújt a „Z” generáció tagjai számára a korrupció elleni küzdelemhez.

3.3.2.5. „Célkeresztben a korrupció, célra tart a „Z” generáció”

A Korrupcióellenes Világnap alkalmából interaktív nemzetközi vetélkedőt rendezett az NVSZ 2023. december 7-én, Budapesten, hat ország rendőr hallgatóinak részvételével. Az eseményen Ausztria, Csehország, Horvátország, Szerbia, Szlovákia és Magyarország rendvédelmi képzésben résztvevő, nappali tagozaton tanuló rendőr hallgatói mérték össze tudásukat a korrupciómegelőzés témakörében.

A vetélkedőn azonban nemcsak a kadétek felkészültségét, tárgyi tudását tesztelték, hanem azt is, hogy fiataloként, leendő rendőrként hogyan vélekednek e káros társadalmi jelenségről, annak romboló hatásairól, miben látják a hatásos, hatékony megelőzés lehetőségét. Az esemény különlegességét növelte, hogy a fiatal generáció a tapasztalatait – személyes megéléseiken keresztül – multikulturális környezetben osztotta meg egymással.

Az úttörőnek számító nemzetközi vetélkedő során a fiatalok értékes tapasztalattal gazdagodtak, és olyan követendő irányokat fogalmaztak meg önmaguk számára, amelyek hosszútávon iránytűként szolgálhatnak a szakmai feladatellátás, illetve magánéletük során egyaránt.

3.3.2.6. Sport konferencia

A „**Játssz tisztán!**” címmel 120 fős konferenciát szervezett 2023. május 24-én az NVSZ edzők, testnevelő tanárok és sportszakemberek részére. A rendezvény célja volt, hogy felhívja a résztvevők figyelmét a sportpályán, és azon kívül mutatott etikus magatartás fontosságára, illetve arra, hogy a szemléletfejlesztést a fiatal sportolók körében minél hamarabb szükséges megkezdeni.

3.3.2.7. Konferencia kis-és középvállalkozások képviselőinek

„Az üzleti élet tisztasága” címmel rendezett konferencián 2023. február 28-án a kis-és középvállalkozások szereplői vettek részt, az „Antikorrupciós képzések – kiemelten a nemzetközi vesztegetés tárgyban” nevű európai uniós projekt utolsó állomásaként. A rendezvény célja az integritási és korrupciós kockázatok kezelése során a belső kontroll és szabályozási megfeleléségi (*compliance*) rendszerekkel összefüggő ismeretbővítés volt. A résztvevők betekintést nyertek az üzleti élet etikai alapelveibe, valamint a kis- és középvállalkozásokat érintő nemzetközi vesztegetés elleni fellépés lehetőségeibe.

3.3.2.8. Módszerek, lehetőségek a korrupció megelőzési küzdelem hatékonyságának növelése

A korrupciómegelőzési tevékenység kiterjesztése céljából az NVSZ kiemelt figyelmet fordít az államigazgatási és autonóm szervekkel, valamint civil szervezetekkel való együttműködés további erősítésére és mélyítésére (pl.: ismeretátadás, közös kampányok, előadások stb.)

A „Z” generáció elérése, megszólítása érdekében tett lépések folytatásaként az NVSZ kiemelt hangsúlyt fektet a közép- és felsőoktatásban résztvevő diákok/hallgatók korrupciómegelőzéssel kapcsolatos ismereteinek bővítésére. A fiatal generációt a közösségi médián keresztül lehet a legjobban megszólítani, hiszen naponta több órát töltenek a telefonjukon történő kommunikációval, a különböző oldalak tartalmainak megosztásával, a videók nézésével, kommentelésekkel. Fontos számukra, hogy az információt gyorsan és viszonylag tömören megkapják. Erre kiválóan alkalmasak pl.: a podcast műsorok, interjúk és rövid (mini) filmek.

A témák rövid, interaktív feldolgozását is kedvelik, ezért célja az NVSZ-nek az egyetemekre a korrupciómegelőzés témakörét több rövid, egymásra épülő foglalkozás-sorozat formájában bevezetni (ajánlani) – a Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia cselekvési tervének megfelelően.

Az idősebb korosztály még előszeretettel olvas, és televíziót néz, ezért hozzájuk a reklámfilmekkel és szórólapokkal, kiadvánnyal, leaflettel is el lehet jutni.

3.3.2.9. Az NVSZ által végzett titkos információgyűjtések / előkészítő eljárások

	2019	2020	2021	2022
Befejezett eljárás	496	594	668	908
Feljelentés/ nyomozás kezdeményezése	40	40	56	100
Feljelentéssel/ nyomozás kezdeményezéssel érintett személyek száma	142	201	178	480

Az NVSZ statisztikai adatai szemléltetik a korrupciós bűncselekményekkel szembeni növekvő felderítési hatékonyságot, hiszen az elmúlt két évben megduplázódott azon személyek száma, akikkel szemben a szervezet feljelentéssel élt. Az eredmény nem csak 1–1 kiugró, több személyt érintő ügyből adódott, hanem ezzel párhuzamosan a befejezett eljárások száma a két és félszeresére emelkedett.

3.3.3. Az almunkacsoport 2023. évre megfogalmazott javaslatai:

Az almunkacsoport a KEMCS 2022-re vonatkozó jelentésében az alábbi főbb javaslatokat tette:

Konszenzussal bíró javaslatok:

1. Az almunkacsoport civil kezdeményezésre meg kívánja vizsgálni, hogy a köznyelvben elterjedt, ún. „magas szintű korrupció” fogalmának meghatározása mennyiben szükséges.
2. Az almunkacsoport – civil kezdeményezésre – megfontolásra javasolja az OLAF igazságügyi ajánlást tartalmazó jelentéseinek nyilvánosságra hozatalát.
3. Az almunkacsoport javasolja a gazdasági (üzleti, civil) korrupció körében kutatások, vizsgálatok elvégzését és annak megállapításaira figyelemmel javaslatok megfogalmazását.
4. Javaslat annak áttekintésére, hogy jelenleg milyen feltételrendszer, szabályozási keretrendszer érvényesül a nemzeti vagyonnal, illetve a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok által kezelt vagyonnal való gazdálkodásra, és mindezek ismeretében javaslatok kifoldozása a célszerűnek vélt, a minél felelősségteljesebb vagyonkezelés támogatására.

Konszenzussal nem bíró, civil oldali javaslat:

5. Az almunkacsoport civil oldali tagjai a Be. CV/A. fejezetével szemben megfogalmazott kritikái alapján a norma tartalmának konkrét javaslatokkal való módosítását terjesztik elő.

Az almunkacsoport, illetve a KEMCS 2023. évi munkája során a fenti javaslatok egyikével sem foglalkozott érdemben, tehát még az állami oldal támogatását bíró, konszenzusos javaslatokban foglalt feladatok végrehajtására sem került sor. Éppen ezért a KEMCS 2023. évre vonatkozó jelentésében található, ettől az almunkacsoporttól származó megállapítások nem tükrözik a korábbi javaslatokat. Az almunkacsoport elhatározta a korábbi javaslatok legalább részleges fenntartását.

3.3.4. Nemzeti Korrupcióellenes stratégia szerinti kapcsolódó feladatok

Fontos kiemelni továbbá, hogy a korábbi pontokban említett feladatok a jövőben is kiemelt szerepet kapnak, ugyanis a Nemzeti Korrupcióellenes Stratégiában számos feladat ellátásáért továbbra is felelős a belügyminiszter. Kiemelendő, hogy a Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia 6.7. pontjában a Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter elsődleges felelőssége mellett a belügyminiszter feladata is lesz tájékoztató kampány lefolytatása

- a párhuzamosan működő bejelentőrendszerek funkcióiról, a bejelentés folyamatáról, hasznosságáról, a bejelentő személyének védelméről, a közérdeket veszélyeztető visszaélések bejelentéséért való állampolgári felelősségről, beleértve a külföldi vesztegetés gyanújának bejelentését, és a
- az egészségügyben jelentkező hálapénz kivezetéséről.

A Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia 4.13 pontja értelmében továbbá 2024. december 31-i teljesítési határidővel, feladata lesz a belügyminiszternek, hogy a megbízhatósági vizsgálatok végrehajtásának eddigi tapasztalatai alapján mérje fel a jogintézmény alkalmazása kiterjesztésének további lehetőségeit.

3.4. Uniós és nemzeti támogatási programok esetében

A Munkacsoport 2022. évre vonatkozó jelentésében (a továbbiakban: 2022. évi jelentés) számos konszenzusos javaslatot fogalmazott meg az Uniós és nemzeti támogatási programok Almunkacsoport (e pont alkalmazásában a továbbiakban: Almunkacsoport) által elvégzendő vizsgálatokra vonatkozóan.

3.4.1. Az európai uniós- és a hazai forrásokból nyújtott támogatások szabályrendszerének közelítési lehetőségei és a hazai támogatási rendszer szervezeti struktúráinak egyszerűsítése

3.4.1.1. Bevezetés

A Munkacsoport 2023. évre vonatkozó munkaterve⁹ alapján az Uniós és nemzeti támogatási programok almunkacsoport (e melléklet alkalmazásában a továbbiakban: almunkacsoport)

- elsődleges feladata **a hazai támogatási szabályozás felülvizsgálata annak fényében, hogy az európai uniós forrásból finanszírozott támogatásoknál működő ellenőrzési típusokból mely ellenőrzési aktusok építhetők be a hazai szabályozásba**, amelyek a közpénz felhasználásának védelmét és a korrupciógyanú csökkentését egyaránt eredményeznék,
- **vizsgálja a hazai támogatások lebonyolításában, kezelésében segédkező szervezetek többszintűségét,**
- **vizsgálja, mely – támogatásokkal összefüggő – eljárási szabályok körében lehetséges további egyszerűsítés**, továbbá
- vizsgálata kiterjed arra **is, hogy a korrupciós kockázatok felmérése érdekében hatékony adatgyűjtést biztosító informatikai rendszerek miképp fejleszthetők tovább** (így például a <https://www.palyazat.gov.hu/> oldalon elérhető projektkereső exportálási lehetőségeinek kibővítésével, a 300 sorban maximalizált lekérdezési korlátozás esetleges megszüntetésével, valamint az adatfrissítés gyakoriságának vizsgálatával).

A Munkacsoport 2022. évre vonatkozó jelentésének (a továbbiakban: jelentés)¹⁰, az európai uniós és nemzeti támogatások körében végzett vizsgálata (a továbbiakban: vizsgálat) részletesen rámutatott, hogy a hazai forrásból, illetőleg az

¹⁰ <https://kemcs.hu/wp-content/uploads/2023/06/Korrupcioellenes-Munkacsoport-2022-evre-vonatkozo-jelentes.pdf>

uniós forrásból nyújtott támogatások tekintetében azok ellenőrzési mechanizmusainak körében számos eltérés mutatkozik. Ennek oka a támogatási konstrukciók és a hozzájuk kapcsolódó szabályozási, jogszabályi környezetből adódik.

Figyelemmel arra, hogy a jelentés rámutatott, hogy egy egységesebb szabályozás következtében átláthatóbbá váló rendszer a korrupciós kockázatokat is csökkentheti, **indokolt az európai uniós forrásból finanszírozott támogatások kezelésére irányadó szabályozás áttekintése és célzottan azon szabályozási elemek, jó gyakorlatok feltárása, amelyek a hazai forrásból nyújtott támogatások kezelésének, lebonyolításának szabályrendszerébe hatékonyan átültethetőek.** Lényeges szempont, hogy a vizsgálat elsődlegesen a korrupciós kockázat csökkentésére kell, hogy szorítkozzék.

Annak megállapításához, hogy az európai uniós támogatások felhasználásának ellenőrzésekor alkalmazott ellenőrzési módszerek, eszközök alkalmazhatóak-e, illetve milyen módon alkalmazhatóak célravezetően a hazai forrásból nyújtott támogatások felhasználása ellenőrzésének folyamatában, ezen eszközöket és módszereket tételesen vizsgálni kell, valamint a hazai szabályozással részletesen össze kell hasonlítani.¹¹

3.4.1.2. A korrupciós kockázatok felmérése érdekében hatékony adatgyűjtést biztosító informatikai rendszerek

Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Informatikai Rendszer

Az uniós forrásból támogatásból megvalósuló fejlesztések központi monitoringjáról és nyilvántartásáról szóló 60/2014. (III. 6.) Korm. rendelet előírja, hogy a költségvetési támogatások adatainak nyilvántartása Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Informatikai Rendszerben történjen meg.

A FAIR-hez kapcsolódó www.palyzat.gov.hu honlap a 2023. évben teljes megújításon esett át, ami nem csak a jelentésben rögzített technikai elvárásnak való megfelelést eredményezte.

Magyarország kiemelten fontosnak tartja az uniós források hatékony, szabályos és átlátható felhasználását. Ennek érdekében minden eddiginél szigorúbb rendszert működtet az uniós pénzek felhasználására és a közbeszerzések ellenőrzésére, amelyek közül a FAIR és a www.palyzat.gov.hu oldal többek között az alábbi eszközökkel járul hozzá:

- összeférhetlenségi nyilatkozattételi rendszer,

¹¹ Így különösen: az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.), az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Ávr.), a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet

- az Európai Bizottság által kifejlesztett Arachne rendszer részére történő adatküldés,
- csalás megelőző funkció,
- adatkapcsolatok közhiteles adatbázisokkal,
- bejelentő felületek: <https://www.palyazat.gov.hu/informacio/atlathatosag>.

A nyilvántartás számos elemzést, jelentést tartalmaz, egyben pedig a lehetséges fejlesztési javaslatok megadására önálló felületet is biztosít a nyilvántartást használó személyek részére.

Országos Támogatási Rendszer

Kiemelendő a Magyar Államkincstár által működtetett **Országos Támogatási Rendszer** (kincstári monitoringrendszer, OTR) is. Az OTR-ben nyilvántartott támogatási adatok bárki számára, ingyenesen elérhetők a szintén Magyar Államkincstár által működtetett ún. Közpénzügyi Portál felületén¹² is.

A portál célja, hogy megteremtse a lehetőséget a közpénzügyi menedzsment folyamán keletkező adatok publikálására és arra, hogy átláthatóbbá, megismerhetőbbé, könnyebben elérhetővé váljanak a közpénzek felhasználásának adatai a lakosság, a vállalkozások és a civil szervezetek számára és a költségvetési végrehajtás és beszámolás során keletkező adatvagyon megfelelő részének közzétételével **növekedjen a kormányzat iránti állampolgári bizalom**.

Az OTR-ben rögzített támogatási adatok naprakész állapotának, a költségvetési támogatások, valamint az ún. de minimis támogatások szabályszerű kifizetésének erősítése érdekében úgy módosult a 2023. évben az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, hogy a támogatók általi adatszolgáltatások (támogatási döntésadatok) elmaradása esetén a Magyar Államkincstár kötelező jellegű pénzbírsággal sújtja a támogatót. E szankció erősíti a támogatások szabályszerű kifizetését és azt, hogy a támogatási döntésadatok ingyenesen, a nyilvánosság számára is elérhetőek legyenek.

Általánosságban elmondható, hogy a hazai és európai uniós forrásból nyújtott **támogatásokkal összefüggésben is létrejöttek olyan hatékony adatgyűjtést biztosító informatikai rendszerek és felületek, amelyek tartalmazzák a támogatásokkal összefüggő és az azokhoz kapcsolódó további dokumentumokat**. Ezek fejlesztése jelenleg is zajlik, és észszerű keretek közötti automatizált folyamatok révén csökkenthetik az emberi közreműködés okozta korrupciós kockázatokat, a támogatásokkal összefüggő bürokratikus terhek csökkentése mellett. Mindezek mellett léteznek a támogatások kezelésében részt vevő (hazai) kezelő szervek által működtetett informatikai rendszerek is (IT alkalmazások).

¹² <https://www.allamkincstar.gov.hu/Koltsegvetes/kozpenzugyi-portal/>

3.4.1.3. Az európai uniós és a hazai forrásokból nyújtott támogatásokra vonatkozó jogszabályi rendelkezések közelítési lehetőségeinek vizsgálata

Általános megállapítások

A hazai támogatásokra irányadó szabályok és az uniós forrásból finanszírozott támogatásokra vonatkozó szabályok közelítése érdekében elvégzett összehasonlítás során számos olyan pont emelhető ki, amelyből az állapítható meg, hogy az európai uniós forrásból nyújtott támogatások szabályainak hazai támogatási rendszerbe való átültetése, beépítése indokolt lehet.

Ahhoz, hogy e megállapítások megfelelően megalapozottak legyenek, illetve, hogy a megállapítások szerint javasolható intézkedések is ne csak általánosak, hanem célzottak lehessenek, szükséges volt a támogatásokkal kapcsolatos főbb szabályozási elemeket különálló pontonként, témákra bontva vizsgálni és következtetéseket levonni.

Ennek megfelelően a vizsgálatok – korrupciós kockázatokat csökkentő – sarokpontjait jelentette a hazai támogatásokra és az uniós forrásból nyújtott támogatásokra vonatkozó jogszabályi környezetben

- az európai uniós- és a hazai forrásokból nyújtott támogatási jogviszonyokra vonatkozó alapvető rendelkezések¹³,
- a jogviszonyok létrejöttére vonatkozó szabályok,
- az összeférhetlenség,
- a támogatások elszámolására vonatkozó szabályok,
- az elszámolásokkal kapcsolatos dokumentumok, továbbá
- a támogatások felhasználásának

vizsgálata.

A 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet (e melléklet alkalmazásában a továbbiakban: Korm. rendelet) elemzése alapján látható, hogy melyek azok a kérdések, amelyeknek a részletes szabályozása biztosítékot ad a szabályos és eredményes forrásfelhasználás megvalósítására, melyek azok a jogintézmények, amelyek bevezetésével a korrupciós kockázat is csökkenthető. Ezek a következők pontok:

- Fogalmi definíciók (ellenőrzési nyomvonal, kockázatkezelés, indikátor, teljesítmény-keretrendszer stb.)
- A pályázati felhívás (kötelező elemek, minőségbiztosítás)
- A támogatási kérelem benyújtása és elbírálása (határidők, jogosultsági vs. tartalmi értékelés, hiánypótlás, tisztázó kérdés, pontozásos bírálat előírás)

¹³ <https://kemcs.hu/wp-content/uploads/2023/06/Korrupcioellenes-Munkacsoport-2022-evre-vonatkozoz-jelentese.pdf>

- Támogatási jogviszony (szerződés típusok, szerződéskötési és megszüntetési eljárás)
- A pénzügyi lebonyolítás szabályozása (alapelvek, hiánypótlás, tisztázó kérdések, költségelszámolási szabályok, előleg finanszírozás, kifizetési kérelmek, elszámolás, hitelesítés, igazolás)
- A kifogáskezelés szabályozása
- A szabálytalanságkezelés eljárási szabályai
- A követeléskezelés eljárási szabályai
- A helyszíni ellenőrzés (kockázatelemzés, mintavételezés, eljárási szabályok)
- Monitoring és értékelés
- Az ellenőrzés (koordináció, első és második szintű ellenőrzés szabályai)

Egy egységes fogalomrendszer, valamint a jogviszony létrejöttére vonatkozó szabályok szintén egységes felállítása **elősegítené az egységes jogalkalmazást**. Az egységesítés célja elsődlegesen a korrupció felmerülésének, valamint az adminisztrációs terhek csökkentése. A főbb témaköröket a jelentés 2. függeléke tartalmazza.

A hazai és az uniós forrásokból nyújtott támogatásokra irányadó jogszabályi rendelkezések közelítése, valamint az európai uniós forrásból nyújtott támogatásokra vonatkozó szabályok átültetése során vizsgálni szükséges, hogy az a támogatók (jellemzően fejezetek) és az Irányító Hatóság között jogszabályban rögzített feladatok ütközését, esetlegesen párhuzamos feladatellátást (így különösen a támogatásokból megvalósuló közbeszerzési eljárásokat) ne eredményezzen.

Összeférhetetlenség

Az összeférhetlenség hatályos hazai szabályozása a hazai és uniós költségvetési alapokból, vagy forrásokból származó támogatások körében egyaránt irányadó.

A hazai támogatásokra vonatkozó jogszabályi rendelkezések jelenleg keretjelleggel határozzák meg az összeférhetlenségre vonatkozó szabályokat. Erre a 2022. évi jelentés is rámutatott akként, hogy az államháztartási jogszabályok rögzítik azokat **a minimális pozitív feltételeket**, amelyeknek való megfelelés esetén költségvetési támogatás nyújtható az adott kedvezményezettnek. (Pl. a rendezett munkaügyi kapcsolatok, közzétételi kötelezettség, átlátható szervezetnek minősülés, esetleges köztartozás-mentesség, továbbá összeférhetlenségi szabályok, amelyek a szabályozás szintjén mind szerepet játszanak abban, hogy a korrupció lehetősége fel se merüljön.)

A jelentés elsődlegesen az Áht. és az Ávr. megközelítéséhez képest az inkább személyhez, bizonyos tisztségekhez tapadó összeférhetlenségi szabályokat megállapító, a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény (a továbbiakban: Knyt.) rendelkezéseit mutatta be.

A jelentésből kitűnt, hogy a két – hazai támogatásokra is kiterjedő – törvényszerinti szabályrendszer párhuzamos. Ezen keretrendszerhez épül az aktuális programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló, felhatalmazáson alapuló kormányrendelet.

Utóbbi azonban

- az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 18-i (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet [a továbbiakban: (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet] 61. cikkével,
- az iránymutatás az összeférhetlenségek költségvetési rendelet szerinti elkerüléséről és kezeléséről szóló bizottsági közleménnyel (2021/C 121/01), valamint
- a fejlesztéspolitikai intézményrendszer munkatársa jogállására vonatkozó jogszabályban – így különösen a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvényben és az állami projektértékelői jogviszonyról, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló – meghatározott összeférhetlenségi szabályokkal

összhangban kell értelmezni és alkalmazni.

E rendelkezések a támogatási folyamatok minden fázisára kitérnek, emellett az összeférhetlenség bármely és bárkiben felmerült gyanúja esetén (anonim) bejelentési felületet is biztosítanak a szabályszerű, pártatlan és elfogulatlan támogatás-kihelyezés biztosítására.

A Knyt., az Áht. és a fenti uniós támogatásokra irányadó szabályok összevetésével javasolható – törvényi szinten – egy jogszabályban rögzíteni a hazai támogatások körében legalább a következőket:

- A támogatási döntés előkészítésében és meghozatalában mely személyek nem vehetnek részt.
- A támogatások ellenőrzése tekintetében dokumentumalapú ellenőrzést, helyszíni ellenőrzést vagy helyszíni szemlét ki nem végezhet.
- Hangsúlyosan rögzíteni kell a hazai szabályozásban, hogy a támogatás rendelkezésre bocsátásában nem vehet részt az, akivel szemben valamely összeférhetlenségi ok fennáll.
- A szabálytalansági ügy elintézésében ki nem járhat el.
- A kifogás vagy a jogorvoslati kérelem elbírálásában kik nem vehetnek részt.

- Biztosítani szükséges, hogy bárki jogosult legyen anonim módon bejelenteni, ha az ügyben összeférhetetlenség vagy annak kockázata fennállását észleli.

A szabálytalansági intézkedésekkel összefüggésben és a hazai költségvetés védelme érdekében az ellenőrzések által garantált szabályos és hatékony végrehajtás kereteinek és a kezelésért felelős szervezetek felügyelete mellett biztosítani kell a megfelelő eljárásokat a szabálytalanságok és csalások megelőzése, felderítése és korrigálása, valamint a követelések kezelése (pénzügyi korrekciók, behajtás) érdekében.

A belső szabálytalanság megelőzését szolgáló eljárásoknak kockázat alapú értékelésen és belső szabályozó eszközön kell nyugodniuk, és cél, hogy a megelőzés megfelelő minőségű legyen, úgy, hogy nem hátráltatja feleslegesen a végrehajtást.

Titoktartás, etikai kódex

A hazai forrásból nyújtott támogatásokban – ahogyan arra a 2022. évi jelentés is rámutatott – több típusú és több jogállású szerv, szervezet is közreműködik. Támogatóként elsődlegesen a fejezetet irányító szerv (jellemzően valamely fejezetet irányító minisztérium) jelenik meg a jogviszonyokban, amely közfeladatot el látó jogi személyként **költségvetési szervnek minősül.**

Erre tekintettel a támogatások munkafolyamataiban résztvevő személyekre a *kormányzati igazgatásról* szóló 2018. évi CXXV. törvény (Kit.) szerinti titoktartási klauzulák irányadók. Mindezek azonban nem a feladatellátáshoz, hanem önmagában a kormányzati jogviszonyhoz kapcsolják az egyes jogokat és kötelezettségeket, így a titoktartási kötelezettséget is.

A hazai államháztartási szabályok a támogatásokat kezelő, lebonyolító szervek a szervezeti jogállására (státuszára) nem tartalmazzak egzakt feltételt. Ezek – jogszabályi kijelölés, megállapodás – alapján **lehetnek gazdasági társaságok, de akár civil szervezetek** is. Így a támogatásokkal összefüggésben tudomásukra jutott, általuk kezelt információkra – a Kit.-től eltérő – szabályok¹⁴ irányadók.

A hazai támogatások körében egységesen, **a feladatellátáshoz kapcsolódóan, a szervezeti jogállástól függetlenül** szükséges megállapítani, hogy a támogatási döntés előkészítésében résztvevőt **az e tevékenysége** során megismert információk vonatkozásában

- titoktartási kötelezettség terheli és
- támogatási döntés előkészítésében résztvevő e tevékenysége megkezdését megelőzően titoktartási nyilatkozatot kell, hogy tegyen.

¹⁴ Így különösen a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvénye

Emellett javasolt, hogy a támogatásokkal összefüggő feladatokat végzők Szakértők Magatartási Kódexében¹⁵ (Expert Code of Conduct, továbbiakban: Kódex) foglalt feltételek betartásával láthassák el a feladataikat. A Kódex rögzíti, hogy az értékelőnek a munkáját és feladatait:

- **függetlenül** kell végeznie,
- **személyes minőségében** kell eljárva, nem pedig bármilyen szervezet vagy országa képviselőjeként,
- **bizalmasan** (titoktartási követelményeket szem előtt tartva) és
- **pártatlanul** kell ellátnia.

A munka bizalmas és pártatlan jellegére külön hangsúlyt helyeznek, ezt a két fogalmat a Kódex bővebben ki is fejt, és részletesen kifejti a bizalmassági, titoktartási szabályokat.

A támogatások elszámolására vonatkozó szabályok és az elszámolásokkal kapcsolatos dokumentumok

A hazai támogatásokra irányadó szabályrendszerben szereplő pénzügyi lebonyolítási rendelkezések elsődlegesen **a hazai, költségvetési forrásból megvalósuló támogatás** összegével és a támogatott tevékenység megvalósításával való elszámolásra, beszámolásra keretszabályokat állapítanak meg, az elszámolásra vonatkozó tartalom és a forma tételes meghatározása nélkül.

A szabályrendszer nem definiálja az elszámolások végső határidejét, nem (vagy csak minimálisan) tartalmaz a pénzügyi lebonyolítás során alkalmazandó, a hiánypótlásra, tisztázó kérdésekre vonatkozó rendelkezést. Az elszámolható költségek tekintetében ún. céljellegű (a költségvetési támogatásokra jellemző célhoz kötöttséget) állapít meg. A hazai támogatásokra irányadó szabályok nem tartalmazzák a támogatási előlegre vonatkozó szabályt.

Markáns részét képezi a támogatási jogviszonynak a jogviszony lezárását megelőző kedvezményezett beszámolója. A beszámolóval kapcsolatos minimális keretszabályokat a hazai támogatási szabályrendszer tartalmazza ugyan, de jelenleg a beszámolóval – ideértve a beszámoló tartalmi követelményeit is –, továbbá az ellenőrzéssel kapcsolatos szabályokat a támogató és a kedvezményezett közösen, egyeztetéssel határozhatják meg a támogatási szerződésben.

A támogatások felhasználásának ellenőrzésére, szabálytalanságra vonatkozó szabályok

¹⁵ Expert Code of Conduct, Funding & Tenders Portal Expert Database 2021–2027 Version 1.1 (15 January 2023)

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/experts/code-of-conduct_en.pdf

Az európai uniós forrásokból nyújtott hazai támogatásoknál az ellenőrzés fajtáit (vagyis a dokumentum alapú- és a helyszíni ellenőrzés, valamint a rendszerauditok szabályait) jogszabály **tételesen rögzíti, az ellenőrzés lefolytatására vonatkozó eljárési szabályok mellett.** Ezzel szemben **a hazai támogatásokra vonatkozóan keretszintű szabályok vannak csak a** mögöttes szabályok alkalmazhatóságával (pl. általános közigazgatási rendtartásról szóló ellenőrzési szabályok, stb.).

A pénzügyi ellenőrzés mechanizmusa klasszikus elemeket tartalmazó többlépcsős folyamat. Ez – vélhetően az uniós forrásokhoz kapcsolódó szabályossági kritériumok biztosítása miatt – a hazai ellenőrzési gyakorlathoz szokott szem számára bizonyos esetekben túlbiztosítottak tűnnek. A pénzügyi ellenőrzés, az utalványozás és az érvényesítés során egyaránt a 4 szem elve érvényesül, azaz összesen legalább hat irányító hatósági munkatárs ellenőriz egy-egy kifizetési kérelmet a kifizetés jóváhagyásáig.

Az uniós támogatások ellenőrzési rendszere (ellenőrzéstípusok, ellenőrzésben részt vevő személyek jogai, kötelezettségei, együttműködési alapelvek, stb.) csak részben jelenik meg a hazai költségvetési támogatásoknál, ezért ennek megerősítése alapvető feltétel a költségvetés megfelelő védelme érdekében.

Hiányoznak a hazai keretszabályozások közül a helyszíni ellenőrzésekkel kapcsolatos alapvető elvárások is, ami az ellenőrzési gyakorlat sokszínű és nem egyenletes szintű megvalósítását eredményezi.

A hazai szabályozási környezetbe az alábbiak beépítése merülhet fel

- az ellenőrzésre vonatkozó általános szabályoké, amelyek elvi éllel rögzítik, hogy a kedvezményezett támogatásra való jogosultságát, a kedvezményezett tevékenységét, valamint a támogatás felhasználását a jogszabályokban, a felhívásban és a támogatási szerződésben meghatározott szervezet, elsősorban a támogató, kezelő szerv ellenőrizheti,
- az ellenőrzésre nyitva álló időtartamé, ami egyértelmű jogi helyzetet teremt a jogszabályban rögzített szankciók alkalmazására,
- az ellenőrző és az ellenőrzött szerv jogai és kötelezettségei,
- az ellenőrző és ellenőrzött szervek jogain és kötelezettségein túlmenően az ellenőrzött személyek jogosultságai (így különösen az együttműködési kötelezettséget, a tájékoztatási kötelezettséget, az iratokba való betekintés lehetőségét),
- az uniós szabályozásban is megjelenő ellenőrzéstípusok és ezek főbb szabályainak, bevezetése,
- az ellenőrzésekről készített éves összefoglaló készítésének kötelezettsége.

Belső ellenőrzések lehetséges kiterjesztése

Az uniós támogatásokra vonatkozó Korm. rendeletben – szűkszavúan ugyan, de – szó esik arról, hogy az uniós források támogatásaival kapcsolatos feladatellátások a belső ellenőrzési terv részét képezik.

A szabályozási keretek alapján a támogatások kihelyezésében résztvevő szervezeteknél az első szintű szabályozás megfelelőségének a hazai forrásból nyújtott támogatásokra irányadó szabályozási környezetben nincsenek meg a kellő garanciái, mivel a belső ellenőrzésen és a szabályszerű működés alapelvein nyugvó első ellenőrzési szint nem a támogatások kihelyezésével és menedzsmentjével, hanem a szervezet működtetésével, fenntartásával, általános feladatellátásával kapcsolatban lett tervezve és kialakítva.

Nincsenek kellően egyértelmű garanciák arra, hogy a második szintű és harmadik szintű ellenőrzések a támogatások kihelyezésének teljes folyamatára kiterjedjenek, és megfelelő részletességgel értékeljék a támogatás menedzsment folyamatok megvalósításának minőségét (eredményesség, szabályosság, hatékonyság).

Szükséges tehát előírni, hogy a hazai támogatásokkal összefüggő belső ellenőrzési tevékenységben a támogatásokkal kapcsolatos feladatok éves ellenőrzési terv részét képezzék.

A hazai támogatások végrehajtásának nyomonkövetése

A 2022. évi jelentés rámutatott arra, hogy **az európai uniós forrásokból nyújtott támogatásokkal szemben a hazai költségvetésből nyújtott támogatások sokrétűek, biztosításuk szempontrendszerre** és így felhasználásuk ellenőrzésének szempontrendszerre sem egységes.

A költségvetési támogatások jelenleg elsősorban a központi költségvetés fejezeti kezelésű előirányzatai terhére kerülnek biztosításra, mely előirányzatok mindig egy jogszabályban foglalt közfeladathoz kapcsolódnak.

Mind a hazai forrásból, mind pedig az uniós forrásból megvalósított támogatásokat **felhasználni, a támogatási célokat megvalósítani minden esetben a jogszabályoknak megfelelően kell, így fontosnak tartjuk a szabályok betartását és azok végrehajtásának ellenőrzését, így a támogatások felhasználásának az ellenőrzését.**

E feladatot az európai uniós források terhére nyújtott támogatásokkal kapcsolatban az egyes operatív programok végrehajtását nyomon követő monitoring bizottságok végzik.

A hazai keretrendszer előírja az eredményességi szempontot a költségvetési támogatások felhasználásával kapcsolatban, ugyanakkor megállapítható, hogy az eredményesség megállapítására szolgáló elvárásokkal (kritériumokkal), az eredményesség méréséhez szükséges eszközrendszerrel kapcsolatban nincsenek egyértelmű szabályok.

A megfelelő mennyiségű és megbízható adatok rendelkezésre állása adja az alapot a projektcélok, a támogatási programok célkitűzéseinek megvalósulása, a pénzügyi előrehaladás nyomon követéséhez, az utánkövetéshez és a visszacsatolás révén a következő évek tervezéséhez. **A támogatások kihelyezésére kialakított online elektronikus rendszerek, valamint a támogatást kihelyező és ellenőrző szervezetek adatrögzítésének, elektronikus nyilvántartásainak megbízhatósága is lényeges támogatást jelent a vezetői funkciók megfelelő ellátásához.**

Ezért, a hazai költségvetés védelme érdekében szükséges egy, a Partnerségi Megállapodáshoz hasonlóan működő Monitoring Bizottság felállítása, amely meghatározott elvek alapján megalkotott ügyrend szerint működne.

Mivel a hazai forrásból nyújtott támogatások fölött nem egy szerv vagy személy diszponál, ezért a Monitoring Bizottsághoz hasonló szerveződés **kizárólag a hazai támogatási rendszer egészét elemző, javaslattevő és eredményességi szempontokat vizsgáló feladat lehet.**

Az európai uniós és a hazai forrásokból nyújtott támogatási jogviszonyokra vonatkozó alapvető rendelkezések, a jogviszonyok létrejöttére vonatkozó szabályok

Az európai uniós források hazai megvalósításának részletes szabályrendszeréről elmondható, hogy az biztosítékot ad a szabályos és eredményes forrásfelhasználás megvalósítására, ezzel szemben a hazai szabályozásban különbséggként kiemelhető, hogy az kevésbé részletekbe menő, a hazai államháztartási szabályok számos helyen „csak” visszautalnak a mögöttes jogszabályok alkalmazására.

Kiemelendő különösen **a fogalmi meghatározások alkalmazása**. Noha a hazai jogszabályok is tartalmazzak konkrét fogalmi definíciókat, a szabályrendszert inkább jellemzi a mögöttes jogszabályok felhívása, aminek következtében a jogértelmezési problémák is nagyobb valószínűséggel fordulhatnak elő.

Például a Korm. rendelet önálló definíciókat alkalmaz – többek között – a csalás, a jogszerű állapot helyreállítása, az ún. négy szem elve, vagy a nyilvánvaló hiba, illetőleg a projekt pénzügyi befejezése fogalmakra. A hazai támogatási szabályokat is tartalmazó, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.), valamint az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.) ilyen fogalmi elhatárolásokat nem rögzít, keretrendszer jellegére tekintettel absztrakt értelmezéseket tartalmaz.

A támogatási jogviszony létrejöttére vonatkozó szabályok – uniós támogatásokra irányadó szabályokkal való – egységesítése **elősegítené az egységes jogalkalmazást**. Az egységesítés célja elsődlegesen a korrupció felmerülésének, valamint az adminisztrációs terhek csökkentése.

A főbb témakörök:

Téma	Az egyes európai uniós forrásokból származó támogatások felhasználásának rendjére irányadó jogszabályok	Hazai támogatásokra irányadó jogszabályok	Konklúzió
Támogatási jogviszony létrejötte	A támogatási szerződés, támogatói okirat megkötése, kiadása előtt is biztosít jogosítványokat (pl. szemle) a támogató (irányító hatóság) részére. Emellett elkülöníti a támogatási döntést a támogatási jogviszonyt létrehozó dokumentumoktól. ¹⁶	A támogatási jogviszony fennállta alatt biztosít jogokat és kötelezettségeket.	A támogatási jogviszony alapvető szabályait célszerű egy helyen szabályozni, emellett biztosítani azon többletjogosítványokat, amelyek alapján a támogató már a szerződéskötés, okirat kibocsátást megelőzően visszavonhatja a támogatói döntést.
Támogatási szerződés megkötésének kizártsága	A Korm. rendeletben meghatározott eseteken kívül olyan szempontok is szabályozásra kerültek, mint pl., hogy azzal sem köthető támogatási szerződés, aki magatartásával arra törekszik, hogy a támogatási rendszer céljaival ellentétesen előnyhöz jusson.	Az államháztartási szabályozás tételesen rögzít azon eseteket, amelyek alapján támogatási szerződés nem köthető. Az uniós támogatásokra irányadó kizáró szabályozást ugyanakkor nem tartalmaz. ¹⁷	Az egyértelmű kizáró feltételeket a hazai támogatások körében is szükséges megállapítani.
A támogatási szerződés megkötésének időpontja, értesítés és a tisztázó kérdések	A szabályok rögzítik a támogatási szerződés megkötésének időpontját, a hatályosulást, az esetleges hiánypótlás, valamint az ún. tisztázó kérdések szabályait. ¹⁸	A hazai támogatások körében a szabályozás lényegében azonos, ugyanakkor a szerződés megkötésére vonatkozó szabályok körében (hacsak az nem hatósági szerződés), a tisztázó kérdések jogintézménye szabályozatlan. ¹⁹	A közpénzek védelme érdekében biztosítani kell a támogatónak azon jogot, hogy a szerződés aláírását megelőzően – a megkötéshez szükséges dokumentumok beszerzése, egyéb kérdések tisztázása érdekében – a jogviszony

¹⁶ Korm. rendelet 132-133. §

¹⁷ Ávr. 81. §

¹⁸ Korm. rendelet 135. §

¹⁹ Áht. 48/A. § (2) bekezdés

			létrejöttét megelőzően is hiánypótlást bocsásson ki, tisztázó kérdést teheszen fel.
Támogatási szerződés létrejöttéhez szükséges feltételek későbbi teljesülése	A támogatási szerződés hatálya nem kizárólag a felek aláírásához köthető, hanem a szerződés valamely feltételének későbbi teljesítése esetére is. ²⁰	A támogatási szerződés tekintetében az Áht. a polgári jog – mint mögöttes szabály – utal vissza, a támogatói okiratok körében rögzíti, hogy annak alkalmazása esetén a támogatási jogviszony a támogatói okirat közlésével jön létre.	Rugalmasságot biztosíthat a hazai támogatási rendszerben is, ha a szerződés, okirat hatálya valamely feltétel későbbi teljesítéséhez igazodik. Garanciális elemként rögzíthető a hazai szabályozásban, hogy a támogatás összege csak a feltétel teljesülése esetén bocsátható rendelkezésre.

3.4.1.4. A támogatások lebonyolításában, kezelésében segédkező szervezetek többszintűségének felülvizsgálata

A 2022. évi jelentés részletesen kitért arra, hogy a hazai költségvetési forrásból nyújtott **támogatások megvalósításában résztvevő szervek jelenleg többszintűek**, hiszen a támogatók munkáját egyaránt segítik kezelő szervek, a lebonyolító szervezetek és az uniós támogatások végrehajtásáért felelős közreműködő szervezetek.

A jelentés bemutatta, hogy ennek elsődleges oka az, hogy a támogatások megvalósításával kapcsolatos feladatokat a hatályos hazai szabályok szerint több típusú szerv is elláthatja, illetve e szervek hasonló feladatokkal bízhatóak meg, azonban közülük nem mindegyiknek azonos a jog- és hatásköre.

E szervek feladat- és hatásköreit a hazai **államháztartási jogszabályok**, valamint az ezek alapján megkötött **megállapodások rögzítik** (pl. kezelő szerv pályázatok, támogatási kérelmek érdemi elbírálásában, hiánypótlásokban, a támogatás meghozatalában, később azok ellenőrzésében a támogató nevében eljár, vagy feladat- és hatáskörük csak formai vizsgálatra, a támogató által meghozott támogatói döntések kedvezményezetteknek való megküldésére korlátozódik).

A többszintűséggel összefüggő jogalkalmazási problémák bemutatása

²⁰ Korm. rendelet 136. §

A hazai támogatások megvalósításában résztvevő szervek **többszintűsége – szemben az uniós támogatásokban közreműködő szervezet egyszintűségével – a vonatkozó jogszabályi rendelkezések gyakorlati végrehajtása során gyakran jogalkalmazási problémákhoz vezethet.**

- A hazai támogatások körében **a kezelő szervezetnek** (függetlenül attól, hogy azok költségvetési szervek, vagy gazdasági társaságok) a támogatások kifizetésére szolgáló fejezeti- vagy központi kezelésű előirányzatokhoz, azok fizetési számlája felett – az államháztartási jogszabályok és fejezetet irányító szerv és a kezelő szerv között létrejött megállapodás²¹ alapján – rendelkezési joguk van.
- A támogatásokkal összefüggő adminisztratív feladatok ellátásával megbízható **lebonyolító szervek** – a vonatkozó államháztartási szabályok alapján²² – azonban kizárólag a lebonyolítási feladatokkal összefüggésben köthetnek szerződéseket.
- A fentiekén túl a hatályos államháztartási szabályok nem tartalmazznak olyan követelményeket, hogy a kezelő szervezetnek, lebonyolító szervezetnek, illetve azok munkatársainak milyen szakmai kompetenciákkal kell rendelkezniük.

Az európai uniós támogatások körében **a közreműködő szervek** feladat- és hatásköre ugyanakkor a közreműködő szerv és az általuk ellátandó feladatok szerint programozási időszakonként jól lehatárolt.²³

A többszintűség bonyolult struktúrája csökkentheti az átláthatóságot mind a támogatást igénylők, mind a kezelő és a lebonyolító (uniós forrású támogatások esetében: közreműködő) szervek számára. A többszintűség megszüntetése átláthatóbbá és könnyebben értelmezhetővé tenné a hazai támogatási rendszert.

Az egyszerűsítés révén a döntéshozatali folyamatok gyorsabbá válhatnak. A kevesebb szintű jóváhagyás és koordináció révén felgyorsulhatnak a támogatási folyamatok, így a projektekhez szükséges forrásokhoz gyorsabban hozzájuthatnak a kedvezményezettek és a támogatással elérni kívánt cél hamarabb valósulna meg. Ezzel egyidejűleg a többszintűség felszámolása csökkentheti a költségeket, amelyek a különböző szervezetek és szintek közötti adminisztrációhoz, ellenőrzéshez és koordinációhoz kapcsolódnak. Az egységesített rendszer hatékonyabbá és költséghatékonyabbá teheti a támogatási folyamatokat.

A támogatások lebonyolításában, kezelésében segédkező szervezetek szakmai akkreditációja

²¹ Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 6/B. § (3) bekezdése, valamint az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Ávr.) 1/B. §-a

²² Az Ávr. 65/C. §-a alapján

²³ A 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 22. §, és 1. melléklet A és D oszlopai

A hazai támogatási folyamatokban támogatói oldalon résztvevő kezelő, lebonyolító és közreműködő szervezetek kiemelt jelentőséggel bírnak a források ki-helyezésében és projektek lebonyolításában költségvetési szervi jogállású vagy akár gazdasági társasági formában működő szervezetek elláthatja ezeket a feladatokat.

E szervek, szervezetek – az alapvető működési feltételeken túlmenően – nem kell, hogy a támogatások kezelésével, lebonyolításával kapcsolatban bármilyen további, a tevékenység ellátásához szükséges feltételekkel, esetlegesen e feltételek akkreditációjával rendelkezzenek.

Az akkreditáció bevezetése lehetővé tenné, hogy

- csak azok a szervezetek láthatnának el kezelői, vagy lebonyolítói tevékenységet, amelyeknek munkatársai a szükséges szakértelemmel és tapasztalattal rendelkeznek. Ez növelné a támogatási folyamatok professzionalizmusát, emellett az akkreditált szervezetek megbízhatóságot sugallnának a támogatást igénylők számára is. A kiszámíthatóbb és standardizált szolgáltatások elősegíthetnék a hatékonyabb projekt-lebonyolítást.
- A minőségi standardok kidolgozása és alkalmazása segítheti az összehangolt és egységes működést a kezelőszervek, lebonyolító szervek körében.

Az akkreditált szervezetekre alkalmazott szabályozás csökkenthetné a korrupció és a hivatali visszaélés kockázatát, mivel a szervezetek szakmai felelősségre vonhatóak lennének az általuk végzett tevékenységeikért.

Ugyanakkor az akkreditációs folyamat bevezetése és fenntartása jelentős adminisztratív terheket róhat a szervezetekre és az államháztartásra is, hiszen ki kell alakítani az akkreditálási rendszert, és folyamatosan fent is kell tartani azt. Az akkreditációs folyamat, beleértve az akkreditáló bizottság felállítását és fenntartását, pénzügyi terheket róna az érintett szervezetekre és az államra is. Emellett az akkreditáció időigényes folyamat lehet, és ez hátráltathatná a támogatási folyamatokat.

Az akkreditáció szempontjainak definiálása és fenntartása is komoly kihívásokat vet fel. Az idővel – és a jogszabályokkal – változó szakmai követelményekhez való igazodás, és a szervezetek folyamatos felülvizsgálata szükséges lehet.

Az akkreditáció bevezetése tehát számos előnnyel járhat, beleértve a professzionalizmus növelését, a megbízhatóság biztosítását és a közös minőségi standardok kialakítását. Ugyanakkor az adminisztratív és pénzügyi terhek mellett figyelembe kell venni az időigényességet és a megfelelési kihívásokat is. Az akkreditáció bevezetése során az érintett érdekcsoportokkal való egyeztetés és a folyamatok folyamatos monitorozása elengedhetetlen a sikeres és fenntartható megoldások kialakítása érdekében.

Jelen jelentés az alábbi akkreditációs szempontokat javasolja figyelembe venni:

- a kezelő szervei feladatok ellátását olyan szervezet végezheti, amelynek állományába tartozik olyan személy, aki a felsőoktatásban szerzett gazdasági szakképzettséggel, vagy legalább középfokú iskolai végzettséggel és emellett pénzügyi-számviteli képesítéssel rendelkezik, és
- a kezelő, illetve a lebonyolító szervei feladatok ellátását olyan szervezet végezheti, amelynek állományába tartozik olyan személy, aki a támogató-sokkal összefüggésben legalább három év, igazolt gyakorlattal rendelkezik.

A többszintűség vizsgálata

A fejezeti kezelésű előirányzatok 2023. évi kérdőíves felmérésébe (a továbbiakban: felmérés) 359 előirányzat került bevonásra, azonban 1-1 előirányzat többféle szakmai-ágazati feladat ellátása forrásának nyújtására szolgál. Ezek szétbontásával a felmérés összesen 429 részelőirányzat vizsgálatát végezte el.

A felmérésbe bevont fejezetek közül az I. Országgyűlés, a XIII. Honvédelmi Minisztérium, a XIV. Belügyminisztérium, a XV. Pénzügyminisztérium, a XVIII. Külügyminisztérium, a XIX. Uniós fejlesztések, a XX. Kulturális és Innovációs Minisztérium, a XXI. Miniszterelnöki Kabinetiroda, a XXXIII. Magyar Tudományos Akadémia, a XXXIV. Magyar Művészeti Akadémia és a XXXVI. Magyar Kutatási Hálózat fejezet kötött megállapodást kezelő szerveivel. A kezelő szervezet igénybe vevő szervek arányát az összes fejezethez képest az alábbi diagram szemlélteti:



A felmérés rámutatott arra is, hogy azon fejezetek, akik kezelő szervei megállapodással nem rendelkeztek, azok lebonyolító szervei megállapodással ugyanakkor igen. Ezen fejezetek a II. Köztársasági Elnökség, a XI. Miniszterelnökség, a XII. Agrárminisztérium, a XVI. Építési és Közlekedési Minisztérium, a XVII. Energiaügyi

Minisztérium és a XXIII. Gazdaságfejlesztési Minisztérium. A kizárólag lebonyolító szervezet igénybe vevők arányát az összes fejezethez képest az alábbi diagram mutatja be:



Külön kiemelendő azonban, hogy egyes fejezetek kezelő szerv és lebonyolító szerv segítségét is igénybe veszik. Ezek a fejezetek a XIII. Honvédelmi Minisztérium, a XIV. Belügyminisztérium, a XVIII. Külgazdasági és Külügyminisztérium, a XIX. Uniós fejlesztések, valamint a XX. Kulturális és Innovációs Minisztérium. A kezelő és lebonyolító szervezet is igénybe vevők aránya az alábbi diagramon látható:



A felmérés adatai alapján tehát megállapítható, hogy a fejezetek nagy számban élnek az államháztartási szabályok adta lehetőségekkel és a támogatói, illetőleg

az adminisztratív feladatok ellátására is megállapodást kötnek kezelő, illetve lebonyolító szervekkel. Tekintettel a fejezetek nagyszámú érintettségére, a többszintűség megszüntetéséről további széleskörű egyeztetés szükséges.

A vizsgálat kitért a hazai és uniós támogatási rendszerek elméleti, jogi és gyakorlati alkalmazására, illetőleg javaslatokat fogalmaz meg az uniós jó gyakorlatok hazai támogatási szabályokba való beépítésére, továbbá a hazai támogatási szabályok egyszerűsítésére. A vizsgálatban a legtöbb, legszélesebb körben támogatást nyújtóknál, fejezetet irányító szerveknél és azok kezelő, lebonyolító szerveinél végeztek kérdőíves interjúkat, túlnyomórészt a támogató és a kezelő, illetve lebonyolító szervek között kötött megállapodásokról, a támogatási cél előrehaladásának vizsgálatáról.

A XI. Miniszterelnökség fejezet szervezeti egységeihez összesen tizennégy olyan fejezeti kezelésű előirányzat tartozik, amelynek kezelése és felhasználása hazai forrásból nyújtott költségvetési támogatások nyújtásához köthető. Mindegyik előirányzat esetében legalább egy (a Magyar Falu Program esetében kettő) szervezet segíti a támogatásokkal kapcsolatos feladatok ellátását, kezelőszervek és lebonyolító szervek is kijelölésre kerültek, ezért összességében tizenöt megállapodást kötött a XI. Miniszterelnökség fejezet különböző kezelő, illetőleg lebonyolító szervekkel.

Az e jelentésben bemutatott vizsgálat szerint a tizenöt megállapodásból hetet a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-vel, hármat a Lechner Nonprofit Kft.-vel, hármat a Magyar Államkincstárral és kettőt az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ Kft.-vel kötött meg a XI. Miniszterelnökség fejezet. Mindezek alapján nagy számban ugyanazokat a kezelő, illetőleg lebonyolító szerveket bízta meg a támogatásokkal kapcsolatos feladatokban való közreműködéssel, így a kezelő, illetve lebonyolító szervek számának csökkentése az egyik lehetséges elvi irány a feladatellátás egyszerűsítésének folyamatában.

Lehetséges fejlesztési irányok

Tekintettel arra, hogy az Almunkacsoport civil és kormányzati tagjaiban is felmerült annak a lehetősége, hogy egyetlen kezelő szerv legyen, az alábbi szempontok mentén folyt a kezelő szervek konszolidációjának vizsgálata.

Az almunkacsoport civil tagjai javasolták, hogy az egyedüli kezelő szerv vezetője hosszabb időre legyen kinevezve, mint a kormányzati ciklus időtartama, a kezelő szerv pedig lehetne egy „kvázi” alkotmányos szerv. A javaslat további szakmai vizsgálata indokolt, ugyanakkor a kezelő szervek a Kormány irányítása alá tartozó fejezetet irányító szervek forrásait kezelik, így a támogatással összefüggő döntéseket nem lehet a kormányzaton kívül elhelyezni és a Kormány nem is finanszírozhat államháztartáson kívülre. Mindezek alapján az egyedülként kijelölt kezelő szerv nem lehet a Kormányon kívüli szervezet.

A felmérésből kiderült, hogy egyes szervezetek több fejezetnél is ellátnak kezelő, illetve lebonyolító (vagy közreműködő) szervei feladatokat. Ezen szervezetek a Magyar Államkincstár, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, illetve a Magyar Fejlesztési Bank Zrt., Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., Lechner Tudásközpont Kft.

Tekintettel arra, hogy a Magyar Államkincstár jelenleg is lát el kezelő szervei feladatokat, illetőleg vezeti a kincstári egységes számlákat, a pénzügyi tranzakciók kezelésében elegendő szakmai tapasztalata van. A többszintűség megszüntetésének tehát az egyik lehetséges módja, hogy az összes kezelő szervei feladatot, vagy legalább ezek jelentős részét a Magyar Államkincstár lássa el. Ez lehetőséget teremthet a centralizáltabb irányításra és egyszerűbb adminisztrációra. A további szakmai vizsgálat során a támogatásban résztvevő összes kezelő szerv funkcióit és hatásköreit át kell vizsgálni, hogy meg lehessen határozni, hogy mely feladatok integrálhatóak és egységesíthetőek a Magyar Államkincstárban, mint kezelő szervben.

A kezelő szervei konszolidáció csak akkor tud megvalósulni, ha az informatikai rendszerek integrációjára is sor kerül, hiszen a hatékony működés feltétele, hogy az adatok egységesen és könnyen hozzáférhetően legyenek elérhetőek.

Az egységesítéshez konzultálni szükséges a támogatókkal és a kezelő szervekkel is, ez segít az új rendszer bevezetésével szükségképpen együtt járó nehézségek közös megoldásában.

Az átállást követően fontossá válik az új rendszer monitorozása és értékelése is, hogy a hatékonyságot biztosítandó szükség esetén be lehessen – akár jogszabály-módosítással – avatkozni a támogatási eljárások folyamatába.

Fontos megjegyezni, hogy az ilyen jellegű változtatások komoly kormányzati és intézményi együttműködést igényelnek. Az átmenet során felmerülő kihívásokat és előnyöket alaposan mérlegelni kell, figyelemmel az elsődleges célokra, a rendszer hatékonyságára és a támogatott projektek fenntarthatóságára.

A többszintűség vizsgálatának összegzése

A többszintű struktúra csökkenti az átláthatóságot mind a támogatást igénylők, mind a kezelő és a lebonyolító (uniós forrású támogatások esetében: közreműködő) szervek számára. A többszintűség megszüntetése átláthatóbbá és könnyebben értelmezhetővé tenné a hazai támogatási rendszert.

Az egyszerűsítés révén a döntéshozatali folyamatok gyorsabbá válhatnak. Ha kevesebb helyen történik a jóváhagyás és a koordináció, akkor felgyorsulhatnak a támogatási folyamatok, így a projektekhez szükséges forrásokhoz gyorsabban hozzájuthatnak a kedvezményezettek és a támogatással elérni kívánt cél hamarabb valósulna meg. Ezzel egyidejűleg a többszintűség felszámolása csökkentheti a költségeket, amelyek a különböző szervezetek és szintek közötti adminisztrációhoz, ellenőrzéshez és koordinációhoz kapcsolódnak. Az egységesített

rendszer hatékonyabbá és költséghatékonyabbá teheti a támogatási folyamatokat.

Az egyszerűsítés csökkentheti a rendszer kockázatait, mivel kevesebb szervezet és szint részvételével csökken a hibák és a félreértések lehetősége. Ez hozzájárulhat a stabilabb és megbízhatóbb támogatási rendszer kialakításához.

Ezek az előnyök hosszútávon hozzájárulhatnak a hatékonyabb és kiszámíthatóbb támogatási folyamatokhoz, ezáltal pedig a projektek sikeres megvalósításához és a gazdasági fejlődéshez.

A vizsgálatok alapján a Magyar Államkincstár kijelölése egyedüli kezelő szervként csak hosszabb távon képzelhető el, további egyeztetést igényel mind a tárcákkal, mind a Magyar Államkincstárral, ugyanakkor a lebonyolító szervek vonatkozásában alkalmazásra kerülhetnek a szakmai akkreditációval kapcsolatban meghatározott irányvonalak. Amennyiben pedig a 2024. évi vizsgálat eredményeként a kezelő szervek a jelenlegi számosságukban segítik tovább a fejezeteket, úgy a szakmai akkreditációs kötelezettséget érdemes kiterjeszteni rájuk is.

A fentiekben leírt centralizált irányítás és az egyszerűbb adminisztráció megvalósításához azonban szükség van informatikai fejlesztésekre, humánerőforrás fejlesztésre, technikai/lokációs fejlesztésre, az azokhoz szükséges források biztosítása mellett.

3.4.1.5. Az eljárási szabályok lehetséges egyszerűsítésének vizsgálata a hazai támogatások körében

A támogatási jogviszonyokban résztvevő személyek mindegyike az adott támogatási jogviszony és a kapcsolódó releváns anyagi és eljárási szabályok mentén köteles a támogatásokkal összefüggő jogait és kötelezettségeit gyakorolni.

A hazai támogatások körében a szabályozási környezet – ami a kedvezményezettekre nézve is kötelező – elsősorban az államháztartási gazdálkodásra, az államháztartási számvitelre irányuló, **pragmatikus, költségvetési szemléletű szabályokat tartalmaz**, és e szabályok fogalomhasználata sem feltétlenül egyezik az egyébként sok esetben uniós támogatásokban is részesülőkre irányadó szabályrendszer fogalmi elemeivel. A kedvezményezett számára így nem feltétlenül egyértelmű, hogy a hazai támogatások körében miért más (adott esetben eleve egyszerűbb) eljárás mentén kell, hogy a támogatott tevékenységét kifejtse, a támogatási célt megvalósítsa, mint az uniós támogatások körében.

Kiemelendő, hogy az operatív programokból származó uniós források elosztása – ellentétben a hazai forrásból nyújtott támogatásokkal – az Európai Unió és annak tagállamai között ún. megosztott irányítási rendszerben működik és az uniós szabályozás (ideértve a nemzeti jogba átültetett szabályozást is) az uniós szervek működéséhez, feladatellátásához is kötődik. **E tekintetben az uniós forrásból**

nyújtott támogatásokra irányadó szabályrendszer nem ültethető át (automatikusan) közvetlenül a hazai forrásból nyújtott támogatásokra. Olyan szabályrendszer kialakítása lehet indokolt a felülvizsgálat révén, amely a hazai támogatások szabályos elköltéséhez feltétlenül szükséges, és amely nem jelent feltétlenül egyet az uniós támogatások felhasználása körében irányadó szabályrendszer leképezésével.

A 3.4.1.3. és 3.4.1.4. alpontokban meghatározott szempontok (felül)vizsgálata és a jó gyakorlatok hazai jogrendbe való ültetése a hazai forrásból nyújtott támogatási szabályozás teljes felülvizsgálatát jelenti. Az újonnan megalkotandó rendelkezések, valamint az Európai Unió forrásból nyújtott támogatásokban működő mechanizmusok egyszerűbb, közérthetőbb jogszabályokat (és eljárásokat) eredményeznek, amelyek segítik és biztosítják az átláthatóságot, könnyebb megértést és betartást az érintettek (elsősorban a kedvezményezettek) részéről.

A kezelő szervei, lebonyolító szervei feladatellátások konszolidációja hatékonyabb és átláthatóbb támogatásintézményi működéshez vezethet, ami könnyebb ellenőrzési mechanizmusokat biztosíthat a hazai támogatások körében is. **Ezen feladatok eredményes ellátása végső soron a korrupció elleni küzdelemben is fontos szerepet játszhat.**

3.4.1.6. A 2022. évi jelentésben megfogalmazott konszenzusos javaslatok, civil oldali javaslatok nyomomonkövetése

A 2022. évi jelentés **számos konszenzusos javaslatot fogalmazott meg az elvégzendő vizsgálatokra vonatkozóan.** A hazai forrásból, illetőleg az uniós forrásból nyújtott támogatások tekintetében az almunkacsoport a 2023. évre vonatkozó munkaterve alapján **négy átfogó témakör szerinti vizsgálat lefolytatását tűzte ki célul,** amelyből három a konszenzusos javaslatokon alapult.

A konszenzusos javaslatok **munkatervbe való beemelésénél, kiválasztásánál elsődleges szempont volt az,** hogy azon javaslatok szerinti vizsgálatokat kell elsődlegesen elvégezni, amelyek a támogatási konstrukciók és a hozzájuk kapcsolódó szabályozási, jogszabályi környezetből adódóan mutatnak rá a nyújtott támogatások ellenőrzési mechanizmusainak körében fellelhető számos eltérésre, és amelyek vizsgálata **a legszélesebb körben érintik és mutatják be a korrupciós kockázatok csökkentésének lehetséges irányait.**

Ennek eredményeként **elmondható, hogy a lefolytatott vizsgálatok valamennyi javaslatot érintették** egymáshoz való logikai viszonyukból és kapcsolódásukból kifolyólag, ezáltal **a munkacsoport a jelentésben megfogalmazott konszenzusos javaslatok mindegyikét érintően vizsgálati eredményeket és megállapításokat tud felmutatni.**

A Munkacsoport jelentésében szereplő almunkacsoportot érintő 2022. évi jelentésben megfogalmazott, konszenzusos javaslatokat az alábbi táblázat foglalja össze és valamennyi javaslat kapcsán szemlélteti, hogy a jelentés mely része fejti ki a témával kapcsolatos megállapításokat:

Javaslat tartalma	A vizsgálat lefolytatásra került
Annak vizsgálata, hogy az európai uniós forrásból finanszírozott támogatásoknál működő ellenőrzési típusokból mely ellenőrzési aktusok építhetők be a hazai támogatási szabályozásba, ami a közpénz felhasználásának védelmét és a korrupciógyanú csökkentését egyaránt eredményezné.	<p style="text-align: center;">Igen</p> <p>az ellenőrzési módok szabályainak kiszélesítése az ellenőrzési esetszámok növekedésével is jár</p>
Felülvizsgálatra szorul, hogy a hazai forrásból biztosított támogatások körében indokolt-e a támogatások lebonyolításában, kezelésében segédkező szervezetek többszintűsége.	<p style="text-align: center;">Igen</p> <p>a többszintűség negatívumainak bemutatását és a többszintűség megszüntetésének lehetséges irányait jelentés 3.4.1.4. alcíme mutatja be részletesen</p>
Az európai uniós forrásból finanszírozott támogatások alapulvételével vizsgálandó a hazai támogatások körében is az ellenőrzések esetszámainak növelésére irányuló intézkedések bevezetése, amikkel a korrupció kockázata csökkenthető.	<p style="text-align: center;">Igen</p> <p>a támogatások felhasználásának ellenőrzését érintő vizsgálatok a hazai és uniós szabályozás közelítésének vizsgálata keretében a jelentés 3.4.1.3. alcímében kerül bemutatásra részletesen</p>
A fejezeti kezelésű előirányzatok terhére nyújtott támogatások esetében a támogatáshalmazódás vizsgálatának, illetőleg módszertan alapján történő kockázatelemzés beépítése a hazai támogatási rendszerbe, ami a szabálytalanságok feltárásában (pl. ellenőrzéssel) és a korrupciós lehetőségek csökkentésében nyújthat támogatást.	<p style="text-align: center;">Igen</p> <p>A 2024–2025 közötti időszakra szóló közép-távú Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia alapján, a támogatáshalmazódással összefüggő felülvizsgálat eredményei figyelembevételével 2025. június 30-áig jogszabályi környezetre irányuló javaslat elkészítése</p>
Indokolt vizsgálni, hogy mi az oka annak, hogy – különösen a pályázati felhívások körében –, elmarad a Támogatásokat Vizsgáló Iroda részére való bejelentési kötelezettség teljesítése.	<p>A 2024–2025 közötti időszakra szóló közép-távú Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia alapján 2024. szeptember 30-éig kell felülvizsgálni</p>
Eljárási szabályok lehetséges egyszerűsítésének vizsgálata.	<p style="text-align: center;">Igen</p> <p>az eljárási szabályok felülvizsgálatának eredményeit és az egyszerűsítés lehetséges irányait a jelentés 3.4.1.5. alcíme ismerteti</p>

3.4.1.7. Az eddig elért eredmények értékelése

Számos olyan, már megvalósult fejlesztés mutatható fel, amely a korrupciós kockázatok felmérését segíti elő és ezáltal a korrupció csökkentését szolgálja.

Ezek közé sorolható a Magyar Államkincstár által működtetett **Országos Támogatási Rendszerben** rögzített támogatási adatok naprakész állapotának elősegítése az adatszolgáltatást érintő bírság bevezetése által, illetve az abban szereplő adatok bárki számára, ingyenes elérést biztosítandóan a Magyar Államkincstár által működtetett Közpénzügyi Portál felülettel való összekapcsolásával.

A Munkacsoport jogállását rögzítő 2022. évi XXVII. törvény 48. § (2) bekezdése szerint „a Munkacsoport különösen nem kaphat megbízást arra, hogy egyéni kötelezettséget vagy felelősséget állapítson meg”. Ezt úgy lehet értelmezni, hogy a Munkacsoport egyedi esetek vizsgálata helyett a statisztikailag kimutatható általános tendenciákkal foglalkozhat. Így különös jelentőséggel bír a támogatási projekteket leíró, meglévő adatbázisokhoz való, adatelemző jellegű hozzáférés biztosítása. Ehhez szükséges az adatbázisok adattartalmának (rekordjainak) teljeskörű exportálhatósága.

Az OTR jelenlegi elérhetősége csak a 2023. évi projektekhez kötődő adatokat tartalmazza, ezek exportálása is lehetséges. A lekérdező felület azonban csak igen korlátozott körű szűréseket tesz lehetővé és ugyancsak szűk körű adatok kerülnek prezentálásra az egyes támogatásokról. Például csak megyei szinten van rögzítve a támogatott címe, nincsen feltüntetve a projekthez szükséges önrészesedés és nem azonosíthatók a megtörtént kifizetések. Emiatt az OTR adatait csak korlátozottan lehet statisztai célokra felhasználni.

Megvalósult fejlesztések közé sorolható továbbá a **FAIR-hez kapcsolódó www.palyazat.gov.hu** honlap teljes körű megújítása, amely többek között az elérhető projektkereső exportálási lehetőségeinek kibővítésével, az adatfrissítés gyakoriságának vizsgálatával, valamint a 300 sorban maximalizált lekérdezési korlátozás részbeni megszüntetésével segíti hatékonyabban elő a megbízható naprakész információátadást.

A www.palyazat.gov.hu/eredmenyek/tamogatott-projektek weblapon jelenleg az alábbi táblázat szerinti exportálási korlátozások vannak. Látható, hogy csak az aktuálisan futó Széchenyi Terv Plusz program esetében történt meg a korlátozás feloldása. Ennek oka, hogy a honlap átalakítása a 2021–2027 programozási időszakkal összefüggő szabályrendszernek, a Korm. rendeletnek megfelelően történt, azaz ennek aktualitása okán erre vonatkozóan lettek a szükséges beállítások átalakítva, az új funkciók kifejlesztve.

Fejlesztési program neve	Összes nyertes pályázat száma	Exportálható pályázatok száma
Összes program	483 575	300
Széchenyi Terv Plusz	9 393	9 393
Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv	456	300
Széchenyi 2020	51 490	300
KTIA	8 627	300

Széchenyi 2020 Pénzügyi eszközök	26 399	300
NFT	18 591	300
EU 2007–2013	70 499	300
Széchenyi 2020 Vidékfejlesztési Program	292 466	300
Brexitkár-enyhítő program	75	75

E két rendszer mellett – bár nem jelenlegi újítként – a nem kizárólagosan pályázati úton elnyerhető támogatások körére nézve kiemelendő a nyilvánosan hozzáférhető adatbázist tartalmazó **Közpénzekből Nyújtott Támogatások honlap** [<https://www.kozpenzpalyazat.gov.hu/srv/>], ami a közpénzekből származó fejlesztési pályázati támogatások odaítéléséről és felhasználásáról döntő intézményrendszer átlátható működéséhez járul hozzá, és biztosítja a pályázatokkal kapcsolatos alapvető információkhoz való széleskörű hozzáférést.

A közpénzek felhasználásának átláthatóságáért a hazai vagy európai uniós forrásból megvalósuló, ötmillió forintot meghaladó költségvetési támogatásokra, szerződésekre, különböző típusú vagyonhasznosításokra és nem alapfeladat ellátására fordított kifizetésekre kiterjedő, ún. **Központi Információs Közadatnyilvántartásnak** (kif.gov.hu) is számos lekérdező funkciójának megléte emelhető ki.

Kiemelendő továbbá, hogy a 2024–2025 közötti időszakra szóló középtávú **Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia**²⁴ (a továbbiakban: stratégia) **érinti a korrupciós kockázatok és korrupciós gyakorlatok kockázatainak kérdéskörét.**

A stratégia **a jelentés megállapításaira támaszkodva kitér arra, hogy a hazai forrásból nyújtott költségvetési támogatások rendszere – a fejezeti-támogatói tagozódás miatt – eltér az európai uniós forrásból nyújtott támogatások rendszerétől.** Ezzel összefüggésben megállapítja, hogy bár a központi költségvetésből nyújtott költségvetési támogatások körében elviekben nincs lehetőség arra, hogy különböző fejezetek azonos céllal, azonos kedvezményezettek részére nyújtsanak (azonos jogcímmel) költségvetési támogatást, azonban a kormányzati struktúraváltások miatt **célszerűnek tartja a megítélt támogatások esetleges halmozódásának vizsgálatát.** Figyelemmel továbbá arra, hogy eltérő jogcímek szerinti támogatások esetében is felmerülhet az azonos kedvezményezettek körében támogatás vagy csekély összegű támogatásként való minősítés²⁵, ennek megfelelően **a Támogatásokat Vizsgáló Iroda részére történő bejelentési kötelezettség szélesítését indokoltnak tartja.**

Ennek megfelelően a pályázati felhívások körére kiterjedően **a kapcsolódó intézkedési tervében javaslat került megfogalmazásra arra vonatkozóan,** hogy

²⁴ 1025/2024. (II. 14.) Korm. határozat a 2024–2025 közötti időszakra szóló középtávú Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia, valamint az annak végrehajtására vonatkozó intézkedési terv elfogadásáról

²⁵ az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSz) 107. cikk (1) bekezdése szerinti támogatás és csekély összegű támogatás

a pénzügyminiszter és az európai uniós ügyekért felelős miniszter felelősségének keretében 2024. szeptember 30-áig **vizsgálja felül az államháztartási szabályokat a Támogatásokat Vizsgáló Iroda részére való bejelentési kötelezettség teljesítésére és a beruházásokra specifikált képzési rendszer kialakítása szempontjából**, emellett előírásra került az is, hogy biztosítani szükséges mindennek az informatikai nyomon követését is.

Az intézkedési tervben 2025. június 30-i határidővel **előírásra kerül továbbá** a felülvizsgálat eredményei alapján **egy olyan jogszabályi környezetre irányuló javaslat elkészítése**, amely a fejezeti kezelésű előirányzatok terhére nyújtott támogatások esetében lehetőséget ad a támogatáshalmazozódás vizsgálatára és módszertan alapján történő kockázatelemzésére, továbbá előírásra kerül Támogatásokat Vizsgáló Iroda részére történő bejelentési kötelezettség teljesítésére irányuló intézkedés meghozatala.

3.4.1.8. Az almunkacsoport általános javaslatai

- a korrupció és a pénzmosás gazdasági vetületeinek oktatása kerüljön bele a középiskolák és a felsőoktatási intézmények tananyagába egy félév terjedelemben (vagy az állampolgári ismeretek tantárgyba),
- a civil tagok részéről felmerült a magántőkealapok tényleges tulajdonosainak kötelező nyilvánossá tétele, amennyiben azok tulajdoni láncában lévő cégek közpénzre pályáznak, vagy közbeszerzésben akarnak részt venni.

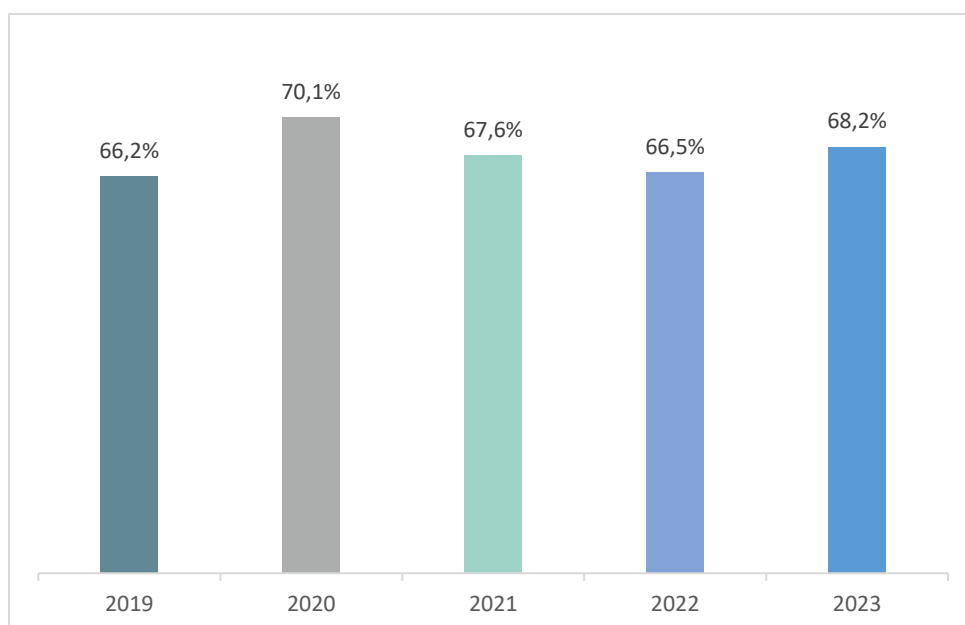
1. függelék

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
A. indikátorok az eljárások előkészítésével összefüggésben:		
01	A részajánlattétel szélesebb körben való biztosítása – egyajánlattevős eljárások nemzeti és uniós bontásban	58–59

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

Az 1425/2022. (IX. 5.) Korm. határozat alapján létrehozott és az 1230/2023. (VI. 16.) Korm. határozat szerint továbbfejlesztett Közbeszerzési Teljesítmény-mérési Keretrendszer (TMK) 2023. év vonatkozásában közzétett eredményei – többek között – az alábbiakat tartalmazzák.

51. Indikátor: A részekre bontott közbeszerzési eljárások darabszám szerinti aránya az eredményes közbeszerzési eljárások körében



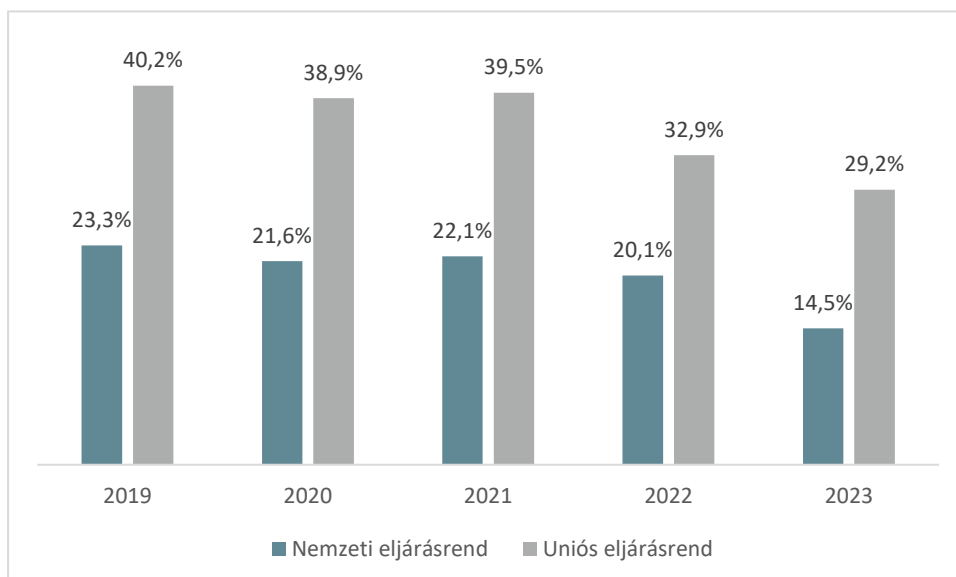
A közbeszerzési eljárásokban az ajánlatkérőnek számos eszköze van a verseny fokozására, az egyik ilyen a részajánlattétel lehetőségének a biztosítása, amely egyben hatékony eszköz a kis- és közepes vállalkozások közbeszerzési eljárásokban való részvételi esélyének növelésére is.

Az ajánlatkérők a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően kötelesek vizsgálni, és ha lehet, biztosítani a közbeszerzés egy részére történő ajánlattételt, melynek vizsgálata az utóbbi években egyre inkább fókuszba került az uniós auditok, majd ennek nyomán a közbeszerzések folyamatba épített ellenőrzése során is. Az ellenőrző szervek nagy hangsúlyt fektetnek annak vizsgálatára, hogy a részajánlattétel kizárása nem valósít-e meg a közbeszerzési alapelvekbe ütköző versenykorlátozást. Ennek megítélése természetesen csak esetről esetre, az egyes eljárások lényeges körülményeit egyedileg mérlegelve lehetséges, általánosan rögzíthető azonban, hogy a részajánlattétel kizárásának indokaként nem elégséges, ha az ajánlatkérő a könnyebb munkaszervezésre vagy az egységes szerződéses felelősségre, mint előnyökre hivatkozik.

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

Mindezekre figyelemmel nem meglepő, hogy az ajánlatkérők – mind az uniós, mind a hazai forrásból megvalósított eljárások tekintetében – a részajánlattétel lehetőségét évek óta széles körben, 2023-ban az eredményes eljárások több, mint 68%-ában biztosították.

58.1. alindikátor: A közbeszerzési eljárások egy ajánlattal zárult eljárásrészeinek darabszám szerinti aránya az eredményes eljárásrészek körében, uniós és nemzeti eljárásrendben



Az egyajánlatos eljárások aránya az elmúlt években a verseny szintjének meghatározó jelentőségű indikátorává vált. Az indikátor szerepe azért is kiemelkedő, mert az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszer-ről szóló ún. kondicionalitási rendelet (2020. december 16-i (EU) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelet) szerinti eljárásban és a Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervében Magyarország az egyajánlatos eljárások arányának csökkentésére vonatkozó vállalásokat tett. Ennek keretében vállalta – 2024 év végéig több ütemben – az egyajánlatos közbeszerzések arányának 15% alá csökkentését a részben vagy egészben uniós és a tisztán hazai forrásból megvalósuló közbeszerzések körében külön-külön. Az egyajánlatos eljárások csökkentésének célja a kormányzati közbeszerzési politikában is meghatározóvá vált, számos intézkedés született ennek érdekében, amelyek közül kiemelhe-

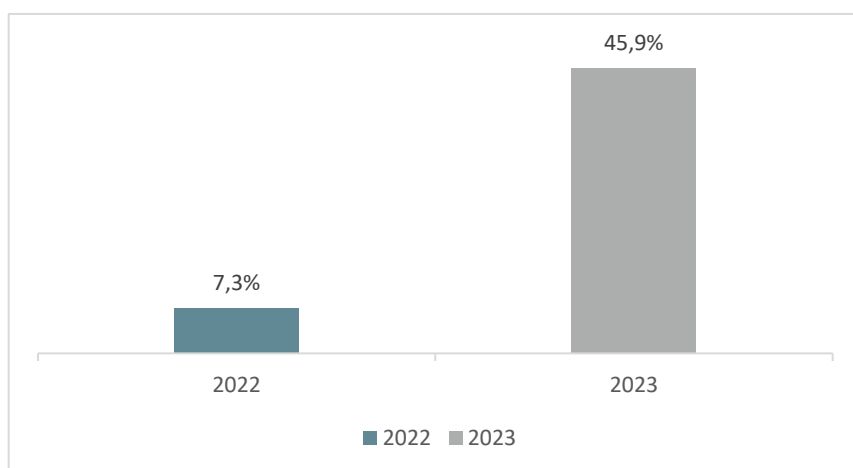
Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

tőek különösen az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet és az 1118/2023. (III. 31.) Korm. határozattal elfogadott, a közbeszerzésekben a verseny szintjének növelését célzó intézkedésekről (2023–2026) szóló cselekvési terv intézkedései.

Az említett intézkedések hatását tükrözi, hogy az egyajánlatos eljárások darabszám szerinti aránya a 2021. évet követően egyértelmű csökkenést mutat: a 2021. évi 30,79 %-ról 2023-ra 21,84 %-ra csökkent ez az arány.

Az egyajánlatos eljárások aránya magasabb a nagyobb értékű, uniós eljárásrendbe tartozó beszerzések körében, a kisebb szerződések elnyeréséért könnyebben alakul ki verseny. A csökkenés üteme ugyanakkor hasonló volt mindkét eljárásrendben.

02	Az előzetes piaci konzultációk száma, a feltett kérdések átlaga egy eljárásra vetítve.	56–57
----	--	-------



A TMK 2023. év vonatkozásában közzétett eredményei – többek között – az alábbiakat tartalmazzák.

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

56. indikátor: Azon közbeszerzési eljárások darabszám szerinti aránya, amelyet előzetes piaci konzultáció előzött meg

57. indikátor: Az egy előzetes piaci konzultáció során érkezett észrevételek átlagos darabszáma:

2022-ben 1; 2023-ban 1,1

Az előzetes piaci konzultációk számának emelkedésében egyértelműen tükröződik, hogy a jogintézmény az egyik központi elemét képezi a közbeszerzésekben a verseny növelésére 2022-ben bevezetett intézkedéseknek. Az előzetes piaci konzultációk során átlagosan egy észrevétel érkezik, amely azt mutatja, hogy jellemzően nem aktív a részvétel a gazdasági szereplők részéről. Amellett, hogy a konzultációk hatékonyságát – illetve általánosabban is az ajánlatkérők és a piac szereplői közötti, a verseny elveivel összhangban álló információmegosztást – a jövőben is érdemes ösztönözni, azt is fontos jelezni, hogy a konzultációk meghirdetése akkor is segítheti a nagyobb részvételt a közbeszerzésekben, ha annak során nem kerül sor érdemi észrevételek megküldésére. A konzultációra közzététel ugyanis segíti a tájékozódást az ajánlatkérő tervezett beszerzéséről, és lehetőséget ad arra, hogy a gazdasági szereplők felkészüljenek a közbeszerzési eljárásban való részvételre.

03	Összeférhetlenség szempontjai: ügyek számának alakulása	9
----	---	---

A TMK 2023. év vonatkozásában közzétett eredményei – többek között – az alábbiak tartalmazzák.

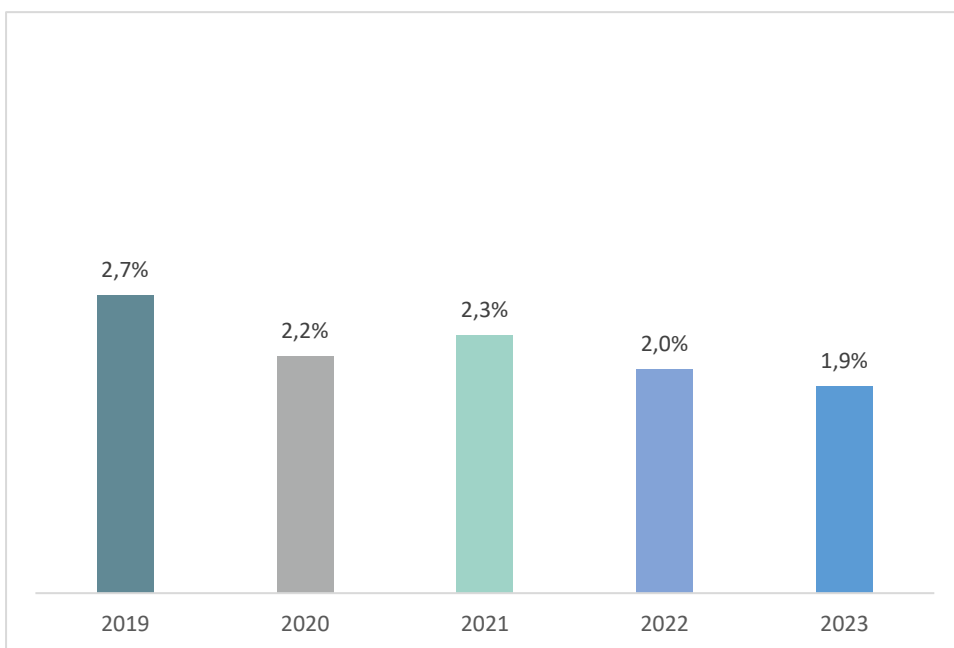
9. indikátor: A Közbeszerzési Döntőbizottság által megállapított jogsértések számának megoszlása a jogsértések következő kategóriáiban:

Az összeférhetlenségre vonatkozó szabályok megsértése 2023-ban: 2 db

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
04	Versenyeztetés nélküli beszerzési formák indokolatlan alkalmazása A hnt. elj. jogsértő alkalmazásának száma.	26–27

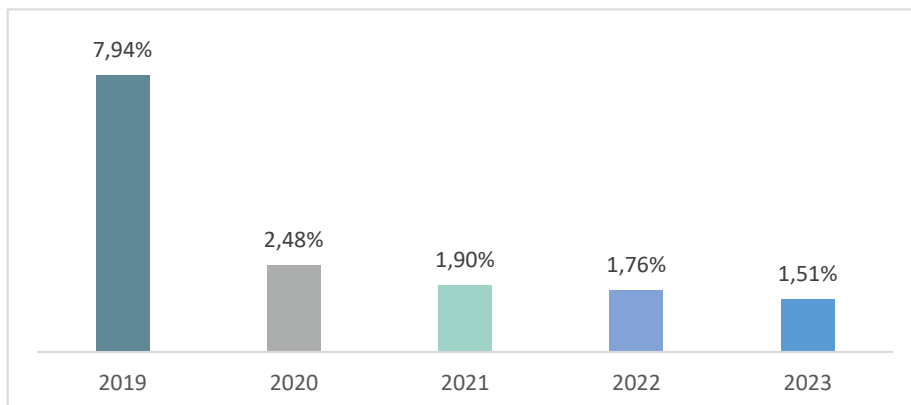
A TMK 2023. év vonatkozásában közzétett eredményei – többek között – az alábbiakat tartalmazzák.

26. indikátor: A hirdetmény nélkül induló tárgyalásos közbeszerzési eljárások eljárásrészeinek darabszám szerinti aránya az eredményes eljárásrészek körében



27. indikátor: A hirdetmény nélkül induló tárgyalásos közbeszerzési eljárások eljárásrészeinek érték szerinti aránya az eredményes eljárásrészek körében

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------



A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárások számaránya mindösszesen a haza közbeszerzések 1,9%-át teszi ki, ami nem nevezhető számottevőnek, illetve további csökkenést jelent a tavalyi évhez viszonyítva. Az alacsony arány is mutatja a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárások kivételes jellegét és a gyakorlati alkalmazásukhoz kapcsolódó szigorú ellenőrzés hatását. A jogszabályi rendelkezések szerint csak kivételes esetben, szűk körben alkalmazható ez az eljárásfajta, amely esetköröket pontosan nevesíti a törvény. Továbbá a lehetséges visszaélések kiküszöbölése érdekében, a Közbeszerzési Hatóság ellenőrzi az eljárásfajta választásának jogszerűségét, esetleges jogsértés esetén azonnal kezdeményezi a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását. A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárások összértékét tekintve szintén alacsony, 1,51%-os az arány és ebben az esetben is további csökkenést tapasztalhatunk az előző évhez mérten.

9. indikátor: A Közbeszerzési Döntőbizottság által megállapított jogsértések számának megoszlása a jogsértések következő kategóriáiban:

A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárások jogalap nélküli alkalmazása 2023-ban: 1 db

A TMK módszertani leírása szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság által megállapított jogsértések számának megoszlása a jogsértések különböző kategóriáiban indikátornál az indikátor számításának módszertana az, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság adott évben hozott, jogsértést megállapító határozataiban az egyes kérelmi elemek tekintetében megállapított jogsértéseket be kell sorolni az indikátor által nevesített jogsértés-kategóriákba. Erre tekintettel ebbe

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

a darabszámba nem tartozik bele a nem az adott évben (2023-ban) hozott döntés, valamint nem tartozik bele a hirdetmény nélküli tárgyalásos közbeszerzéssel kapcsolatos olyan döntés, amely nem kifejezetten az eljárásfajta alkalmazása jogalapjának hiányát állapította meg (pl. a Közbeszerzési Hatóságnak küldendő tájékoztatási kötelezettség elmulasztása a fenti adatba nem került beleszámításra).

A TMK-n kívül a Közbeszerzési Hatóságtól kapott adatszolgáltatásban az alábbi szerepel:

2023-ban összesen az ajánlatkérők 251 alkalommal tájékoztatták a Közbeszerzési Hatóság elnökét – a Kbt. 103. § (1) bekezdés szerinti kötelezettség teljesítése körében – a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás alkalmazását megalapozó körülményekről. 2023-ban a hiánypótlási felhívás kibocsátását követően 25 alkalommal került sor arra, hogy a választott jogalap fennállásának kétsége miatt, az ajánlatkérők az ajánlattételi felhívást jogszerűen visszavonták. A Hatóság elnöke a 2023. évben 9 esetben kezdeményezett jogorvoslati eljárást az ajánlatkérők hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásai ellen. Ebből 4 alkalommal a jogorvoslati eljárás kezdeményezését követően az ajánlatkérő visszavonta a felhívást, és 5 esetben állapított meg jogsértést a Döntőbizottság.

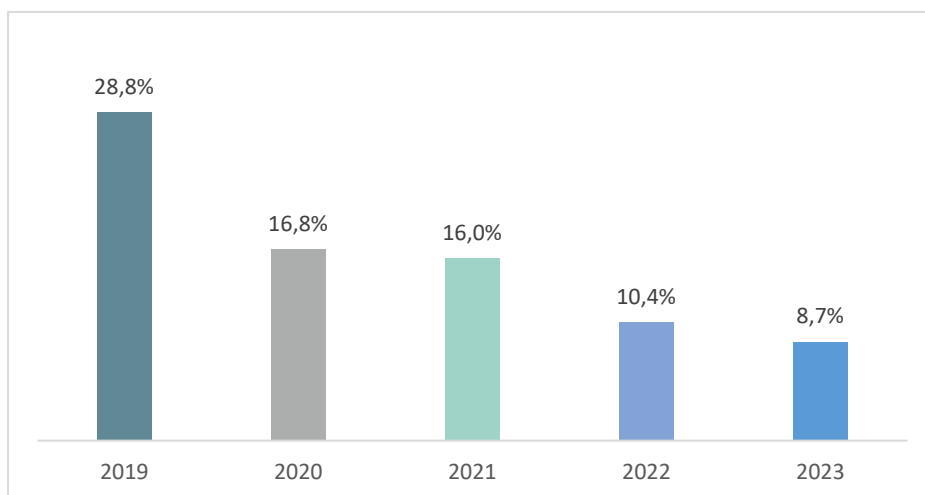
05	Kbt. 115. § alkalmazása (összes). – Mely szektorokban alkalmazzák leginkább a 115. § szerinti eljárást?	28–29
----	--	-------

A TMK 2023. év vonatkozásában közzétett eredményei – többek között – az alábbiakat tartalmazzák.

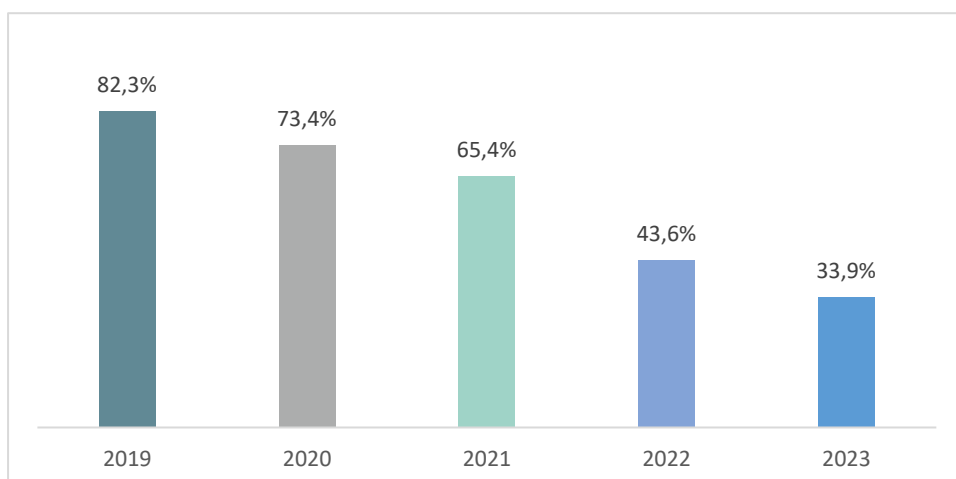
Az eljárásfajta kizárólag a háromszázmillió forintot el nem érő építési beruházás esetén alkalmazható, azaz a nemzeti eljárásrenden belül a relatíve kisebb értékű beruházásoknál.

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

28.1. alindikátor: A Kbt. 115. § szerint lefolytatott közbeszerzési eljárások eljárásrészeinek darabszám szerinti aránya az összes eredményes eljárásrész körében



28.3. alindikátor: A Kbt. 115. § szerint lefolytatott közbeszerzési eljárások eljárásrészeinek darabszám szerinti aránya a nemzeti eljárásrendben lefolytatott, építési beruházás tárgyú, eredményes eljárásrészek körében



A korábbi évekhez hasonlóan továbbra is csökkenő tendenciát figyelhetünk meg a 115. § szerinti eljárás alkalmazása kapcsán, a csökkenés pedig nem csupán

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

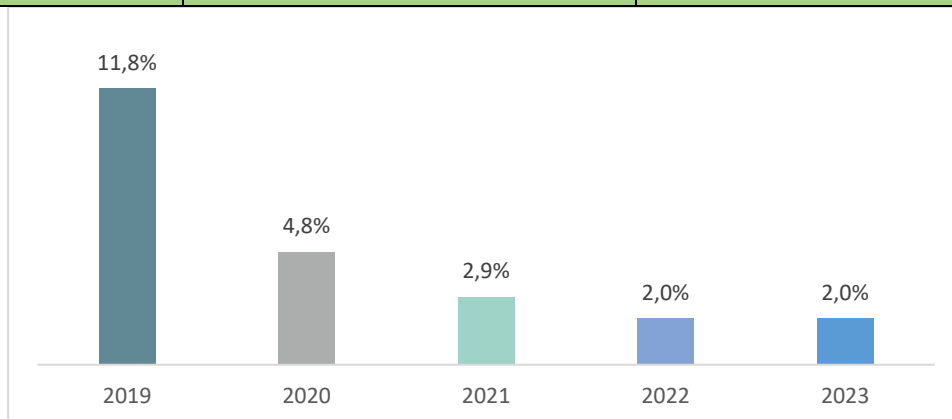
az eljárásfajta alkalmazási aránya, hanem az arányok mögött álló abszolút számok tekintetében is igaz: 2019-es év: 5089 db; 2020-as év: 2527 db; 2021-es év: 2373 db; 2022-es év: 1467 db; 2023-as év 1255 db.

A Kbt. 2021. február 1-től hatályos módosítása a hatályba lépését követően indult eljárásokban nem tette lehetővé a Kbt. 115. §-a szerinti eljárásfajta alkalmazását akkor, ha uniós forrás is bevonásra kerül a finanszírozásba, amely az eljárások eredményének statisztikáiban a 2022. évben már erőteljesebben megmutatkozott. A közbeszerzések összességében az építési beruházások darabszám szerinti aránya 2020-tól kezdődően enyhe emelkedést mutat (22.2. alindikátor), így a közbeszerzések összességén belül a Kbt. 115. §-a szerinti eljárások szám szerinti arányának csökkenése egy valódi csökkenő tendenciát jelöl.

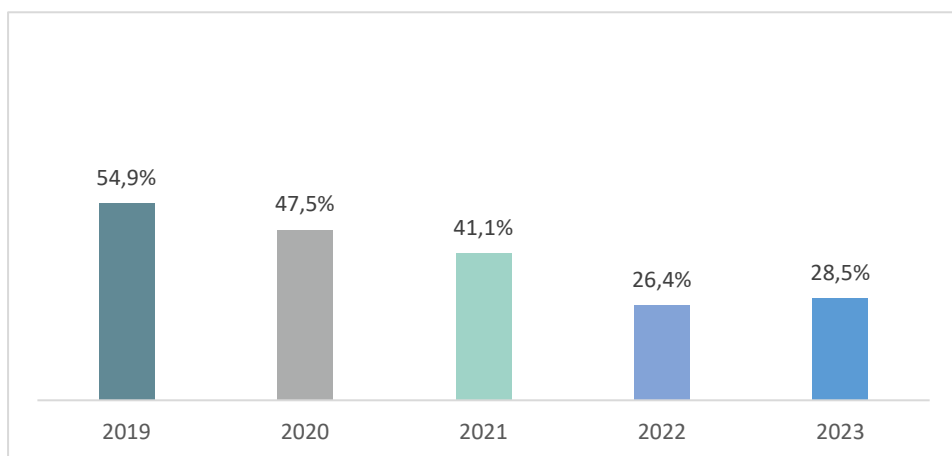
A Keretrendszerben az eljárási hatékonyság szempontjából vizsgálva a Kbt. 115. §-a szerinti eljárások előnye, hogy azok időtartama általában lényegesen rövidebb, mint más eljárástípusoké. A 30.3. alindikátor keretében bemutatott adatok szerint például 2023-ban a Kbt. 115. §-a szerinti, nyílt eljárások szabályainak alkalmazásával lefolytatott eljárások átlagos időtartama mindössze 34 nap volt, míg a nemzeti nyílt eljárások lefolytatása átlagosan 56 napot vett igénybe. Az eljárást megindító hirdetményhez kapcsolódó eljárási cselekmények időigénye mellett az eljárást megindító hirdetményhez kapcsolódó hirdetményellenőrzési díj sem jelentkezik.

29.1. alindikátor: A Kbt. 115. § szerint lefolytatott közbeszerzési eljárások eljárásrészeinek érték szerinti aránya az összes eredményes eljárásrész körében

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------



29.3. alindikátor: A Kbt. 115. § szerint lefolytatott közbeszerzési eljárások eljárásrészeinek érték szerinti aránya a nemzeti eljárásrendben lefolytatott, építési beruházás tárgyú, eredményes eljárásrészek körében



A 115. § szerinti eljárások összértéke a 2023-as évben csökkent: 2019-es év: 355 553 592 700 Ft; 2020-as év: 210 030 990 371 Ft; 2021-es év: 207 980 856 096 Ft; 2022-es év: 117 554 612 343 Ft; 2023-as év 107 370 389 819 Ft, ugyanakkor ezzel egyidejűleg a 2023-as évben általánosságban is megfigyelhető a közbeszerzési eljárások értékének a csökkenése különösen az építési beruházások esetében, ahol a tavalyi értékhez képest közel 2000 milliárddal, azaz megközelítőleg 72%-kal csökkent az eredményes közbeszerzések értéke. Mindez azt eredményezi, hogy a 115. § szerinti eljárások összértékének csökkenése ellenére az érték szerinti arány stagnált vagy éppen növekedett attól függően milyen körben vizsgáltuk. Míg az összes eredményes eljárásrész tekintetében az

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

arány a tavalyi évhez képest nem változott és maradt 2%, addig az építési beruházás tárgyú, illetve a nemzeti eljárásrendben lefolytatott építési beruházás tárgyú eljárások tekintetében az értékarány növekedett. Az építési beruházási tárgyú eljárások körében a 2022-es 4,1%-ról 2023-ban 13%-ra emelkedett, a nemzeti eljárásrendben lefolytatott építési beruházási tárgyú eljárások körében pedig a 2022-es 26,4%-ról 2023-ban 28,5%-ra emelkedett. Az előbbiek mutatják, hogy az építési beruházások összessége körében az uniós eljárásrendben történt változások emelték meg a 115. § szerinti eljárás érték szerinti arányát.

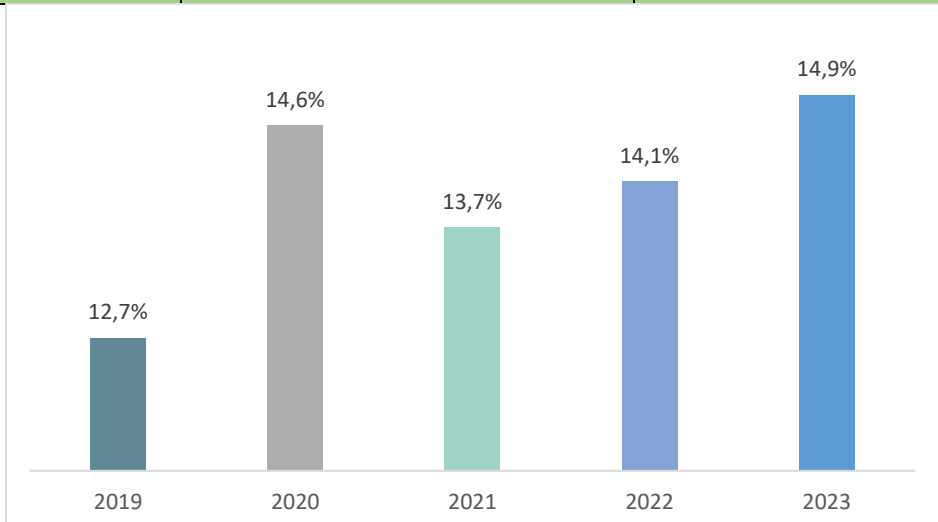
B. indikátorok az eljárások lefolytatásával és a szerződéskötéssel összefüggésben:

06	Érvénytelen ajánlatok aránya az összes ajánlathoz viszonyítva Az érvénytelen ajánlatok száma érvénytelenségi okonként/összes ajánlat száma okok szerinti csoportosításban).	37
----	--	----

A TMK 2023. év vonatkozásában közzétett eredményei – többek között – az alábbi tartalmazták.

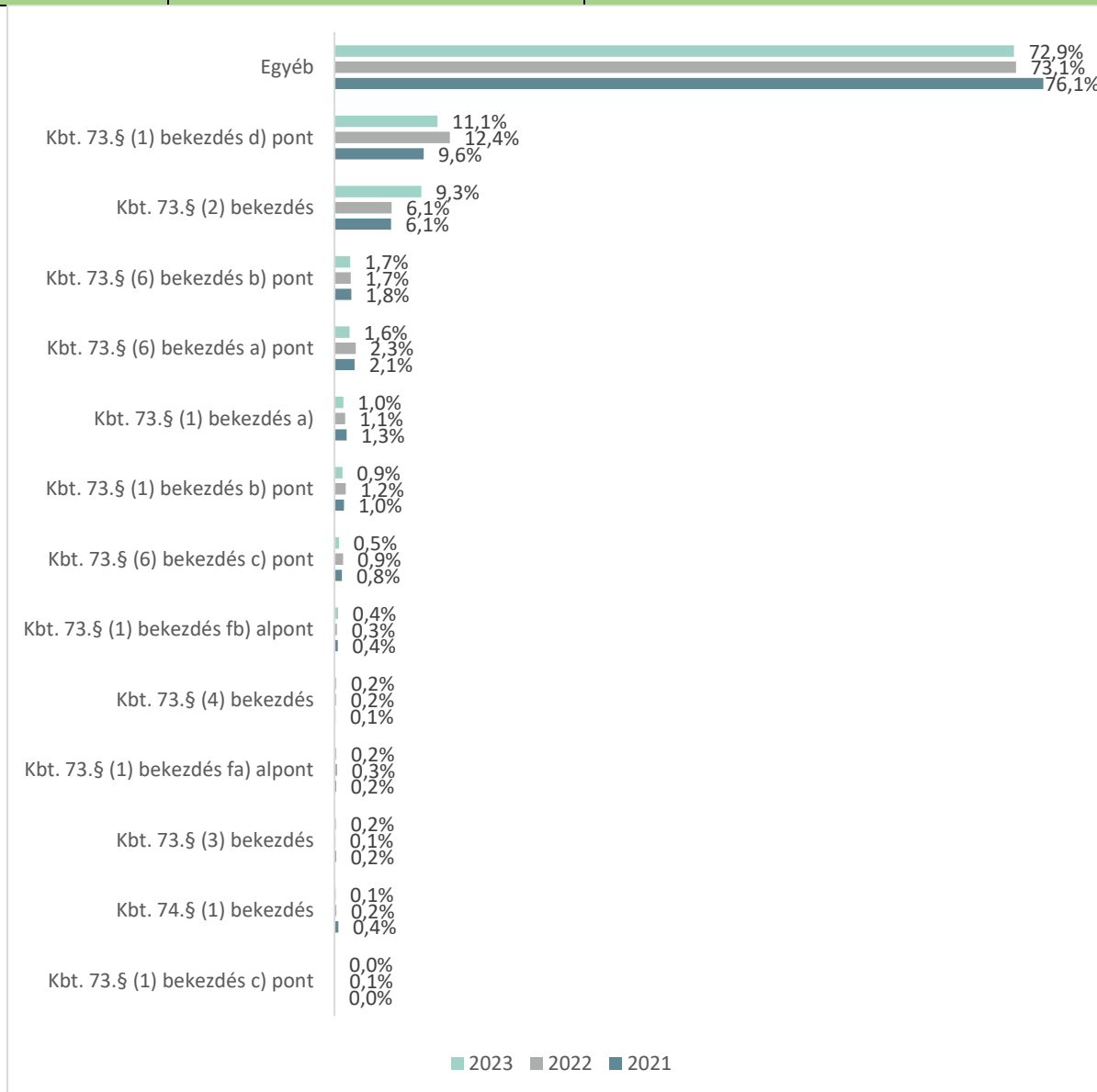
37. indikátor: Érvénytelen ajánlatok darabszám szerinti aránya az összes ajánlathoz viszonyítva

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------



37.1. alindikátor: Érvénytelen ajánlatok darabszám szerinti aránya az összes ajánlat-hoz viszonyítva, az érvénytelenség okai szerinti bontásban

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------



Az eljárásokban az érvénytelen ajánlatok negatívan hatnak a tényleges versenyhelyzetre, azonban az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése érdekében fontos az ajánlatok érvényességének vizsgálata (kivéve, ha ez nem elvárás a Kbt. alapján, pl. fordított bírálat esetén). A közbeszerzési eljárásokban benyújtott összes ajánlathoz viszonyítva megállapítható, hogy 2023-ban az ajánlatok 14,9%-a volt valamely okból érvénytelen, amely valamelyest magasabb arány, mint az azt megelőző két évben, de a változás nem volt jelentős. Az érvénytelenség okai viszont rendkívül sokfélék, amint azt a 37.1. alindikátorhoz tartozó ábra is mutatja. Az EKR-ből kinyert adatok alapján a legtöbb érvénytelen ajánlat az ún. „egyéb” kategóriába tartozott, azaz olyan esetet érintett, amely nincs

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

konkrétan nevesítve a Kbt-ben. Ilyen lehet például a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja (az ajánlat egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek, ide nem értve a részvételi jelentkezés és az ajánlat ajánlatkérő által előírt formai követelményeit) szerinti olyan eset, amelyet nem nevesít a 73. § (6) bekezdés a)–c) pontja. Ilyen lehet például, ha valaki nem hiánypótolható hibát vét az ajánlatában. A Kbt-ben konkrétan nevesített érvénytelenségi indokok külön megjelennek a statisztikában, a 37.1. alindikátor kategóriáiban. Az egyéb kategóriát nem számítva a leggyakoribb indok az elmúlt 3 évben az alkalmassági követelményeknek való meg nem felelés, illetve ezek nem megfelelő igazolása volt (Kb. 73. § (1) bekezdés d) pont), amelyet követett az aránytalanul alacsony ár, illetve teljesíthetetlen feltétel megállapításának esete (Kbt. 73. § (2) bekezdés). A többi érvénytelenségi indok csak kis számban fordult elő a közbeszerzési eljárásokban.

07	Verseny sérelemmel összefüggő (definiálendő) magatartások száma összesen és a KH, IH, GVH előtt indult ügyek száma esetkörökre lebontva és kimenetelük.	1–15, 67–68
----	---	----------------

A TMK 2023. év vonatkozásában közzétett eredményei – többek között – az alábbiakat tartalmazzák.

67. indikátor: A Gazdasági Versenyhivatal által közbeszerzési kartellre vonatkozó versenyfelügyeleti eljárásban adott évben (2023.) hozott jogsértést megállapító határozatok darabszáma: 2 db

67.1. alindikátor: Panasz, bejelentés, versenyfelügyeleti eljárás indítását megalapozó egyéb körülmény alapján indult versenyfelügyeleti eljárás eredményeként hozott határozatok szerinti megoszlásban: mindkét határozat bejelentés alapján született

67.2. alindikátor: A közbeszerzési kartellre vonatkozó versenyfelügyeleti eljárásban hozott jogsértést megállapító határozatok darabszám szerinti aránya az adott évben lezárt, közbeszerzési kartellre vonatkozó versenyfelügyeleti eljárások körében: 2/3

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

68. indikátor: A Gazdasági Versenyhivatalhoz közbeszerzési eljárásban észlelt, versenykorlátozó magatartásra vonatkozóan adott évben (2023.) beérkezett panaszok és bejelentések száma: 38

68.1. alindikátor: a közbeszerzési eljárásban észlelt, versenykorlátozó magatartásra vonatkozóan beérkezett panaszok és bejelentések alapján indult versenyfelügyeleti eljárások száma: 2

68.2. alindikátor: a versenyfelügyeleti eljárások alapjául szolgáló panaszok és bejelentések száma: az egyik eljárás 1 panasz, a másik 2 panasz alapján indult

A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) Versenytanácsa 2023-ban közbeszerzési kartell tárgyában összesen 2 db jogsértést megállapító határozatot hozott, amelyek alapjául szolgáló eljárások 1-1 bejelentés alapján kerültek megindításra. A 2023-as évben további egy ügy került lezárásra kartellügyben, ebben a GVH bizonyíthatóság hiányában nem állapított meg jogsértést és az eljárás (egyéb jogcímen) vizsgálói megszüntető végzéssel zárult. A GVH a panaszok és bejelentések alapján kizárólag akkor köteles elrendelni a vizsgálatot, amennyiben az észlelt tevékenység, magatartás vagy állapot a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény rendelkezéseit sértheti és a közérdek védelme szükségessé teszi a hivatal fellépését. A GVH-hoz 2023-ban versenykorlátozó magatartásra vonatkozóan összesen 38 panasz és bejelentés érkezett. A beérkezett panaszok és bejelentések alapján összesen 2 db versenyfelügyeleti eljárás indult. A 2 db versenyfelügyeleti eljárás közül az egyik eljárásnak 1 panasz, míg a másik eljárásnak 2 panasz volt az alapja.

A TMK-n kívül az Integritás Hatóságtól kapott adatszolgáltatásban 2023. november 30-ai állapot szerint az alábbi szerepel:

2023-ban 164 db bejelentés/panasz érkezett, ebből 22 db esetén ítélte úgy az Integritás Hatóság, hogy hatásköre fennáll, és indított vizsgálati eljárást is (27 db esetén még folyamatban volt a további adat- és információgyűjtés); 3 db bejelentés esetében zárult le a vizsgálati eljárás. A fentiekén túl az Integritás Hatóság „saját kockázatelemzése alapján – piaci és nyílt információk elemzésével – 14 olyan esetet azonosított melyek kapcsán valószínűsíthetően fennáll olyan

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

csalás, összeférhetetlenség, korrupció és egyéb jogsértés vagy szabálytalanság kockázata, amely érinti az európai uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodását vagy az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelmét.” Az Integritás Hatóság kettő esetben tett feljelentést a nyomozó hatóságnak. Az Integritás Hatóság egy esetben kezdeményezett versenyfelügyeleti eljárást a Gazdasági Versenyhivatalnál, továbbá három esetben kezdeményezett Közbeszerzési Döntőbizottsági eljárást.

A TMK-n kívül a Közbeszerzési Hatóságtól kapott adatszolgáltatásban az alábbi szerepel:

Az Integritás Hatóság három kezdeményezése alapján a Közbeszerzési Döntőbizottságnál 11 jogorvoslati eljárás került megindításra.

A Közbeszerzési Hatóság szerződés-ellenőrzési tevékenységével összefüggésben 2023. évben összesen 2 esetben élt jelzéssel a GVH felé a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 11. § (1) bekezdésében foglaltak vélelmezett megsértése miatt. A 2 db jelzés közül 1 esetben szerződés-ellenőrzési eljárás eredményeként, 1 esetben szerződés-ellenőrzési eljárást nem igénylő egyéb vizsgálat alapján került sor a Tpv. szerinti jogsértés valószínűsítésére.

Közérdekű bejelentés alapján indult ügyben a Közbeszerzési Hatóság 1 esetben tett büntető feljelentést, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 420. § (1) és (2) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési vagy koncessziós eljárásban büntette miatt, továbbá 2 esetben kereste meg a Versenyhatóságot tekintettel arra, hogy a két – különböző – közérdekű bejelentés olyan megállapításokat tartalmazott, melyek kapcsán a Gazdasági Versenyhivatal rendelkezik hatáskörrel, illetve melyek kapcsán a Hatóság nem rendelkezik vizsgálati eszközökkel az esetleges versenyjogsértések feltárására (áttétel). A Közbeszerzési Döntőbizottság 2022. évben 3 esetben, 2023. évben pedig 1 esetben élt szignalizációval a Gazdasági Versenyhivatal felé.

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

A Közbeszerzési Hatósághoz beérkezett közérdekű bejelentések, valamint a közérdekű bejelentések vizsgálata nyomán a tárgyévben előterjesztett jogorvoslati kezdeményezések száma az alábbiak szerint alakult.

Év	Beérkezett közérdekű bejelentések (db)	Jogorvoslati kezdeményezések
2019	95	27
2020	88	24
2021	85	15
2022	89	28
2023	76	21

2023. évben Közbeszerzési Anonim Chat információs csatornán a Közbeszerzési Hatósághoz érkezett bejelentések mennyisége: 25 db. A 2023. évben KAC-on érkezett bejelentések közül a közbeszerzési értelemben vett összeférhetlenség kérdésével, vagy korrupciós jellegű magatartásokkal kapcsolatos bejelentések mennyisége vagy más releváns adatai, jellege: A verseny torzítására alkalmas cselekményekkel összefüggő bejelentések száma 2023-ban 6 db volt.

A TMK-n kívül a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóságától (BEII) kapott adatszolgáltatásban az alábbi szerepel:

2023-ban a bűnügyi szervektől 140 büntetőeljárással kapcsolatban 195 bűnügyi megkeresés érkezett a BEII-re. A bűnügyi megkereséseken kívül az együttműködő nyomozó hatóságok ún. büntetőeljárás szignalizáció formájában hozzák a BEII tudomására, hogy a fejlesztéspolitikai intézményrendszer oldaláról indokolt lehet szabálytalansági vizsgálat bevezetése. Ennek alapján, a BEII koordinációjában 108 projekt kapcsán indult szabálytalansági vizsgálat. A BEII Belső Ellenőrzési és Integritási Koordinációs Főosztályra érkezett közérdekű bejelentések száma 2023-ban összesen 33 db volt (ebből 11 nem az Anti-lop beje-

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

lentő felületen, hanem egyéb úton érkezett a BEII-re). A közérdekű bejelentésekből 3 olyan azonosítható be, amelyben a bejelentő hivatkozik közbeszerzési eljárásra.

A TMK-n kívül az Európai Unió Támogatásokat Auditáló Főigazgatóságától (EUTAF) kapott adatszolgáltatásban az alábbi szerepel:

2023. évben EUTAF-hoz érkezett közérdekű bejelentések száma: 13 db

A közérdekű bejelentések közül a közbeszerzési értelemben vett összeférhetlenség kérdésével vagy korrupciós jellegű magatartásokkal kapcsolatos bejelentések száma: 3 db

Az EUTAF által 2023. évben más szerv eljárásának kezdeményezése (pl. büntető feljelentés, GVH panasz vagy bejelentés), különösen az összeférhetlenségi, vagy korrupciós magatartások szempontjából releváns témákban: 4 db büntető feljelentés, melyből 1 db közbeszerzéssel összefüggésben merült fel (*Egy projekt esetében a Kbt. 115. § szerint lefolytatott közbeszerzési eljárás során – melynek eredményeként 14 szerződés került megkötésre – a 3 ajánlattevő által benyújtott ajánlatokban olyan formai hasonlóságok kerültek azonosításra, amely a Btk. 396. § (1) bekezdésének a) pontjába ütköző bűncselekmény gyanúját veti fel).*

Az EUTAF által 2 db GVH bejelentésre is sor került, amelyek közül 1 db közbeszerzéssel érintett probléma miatt történt (*Az említett projekt keretében a fentiekben rögzített bűncselekmény gyanúja mellett a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 11. § (1) bekezdése szerinti jogsértés gyanúja is merült fel).*

A kezdeményezések megoszlása az alapügy forrás szerint (pl. közérdekű bejelentésből, ellenőrzésből fakadóan stb.): az EUTAF-hoz érkezett 13 db közérdekű bejelentés mindegyike áttételre került a hatáskörrel rendelkező szervezethez, a

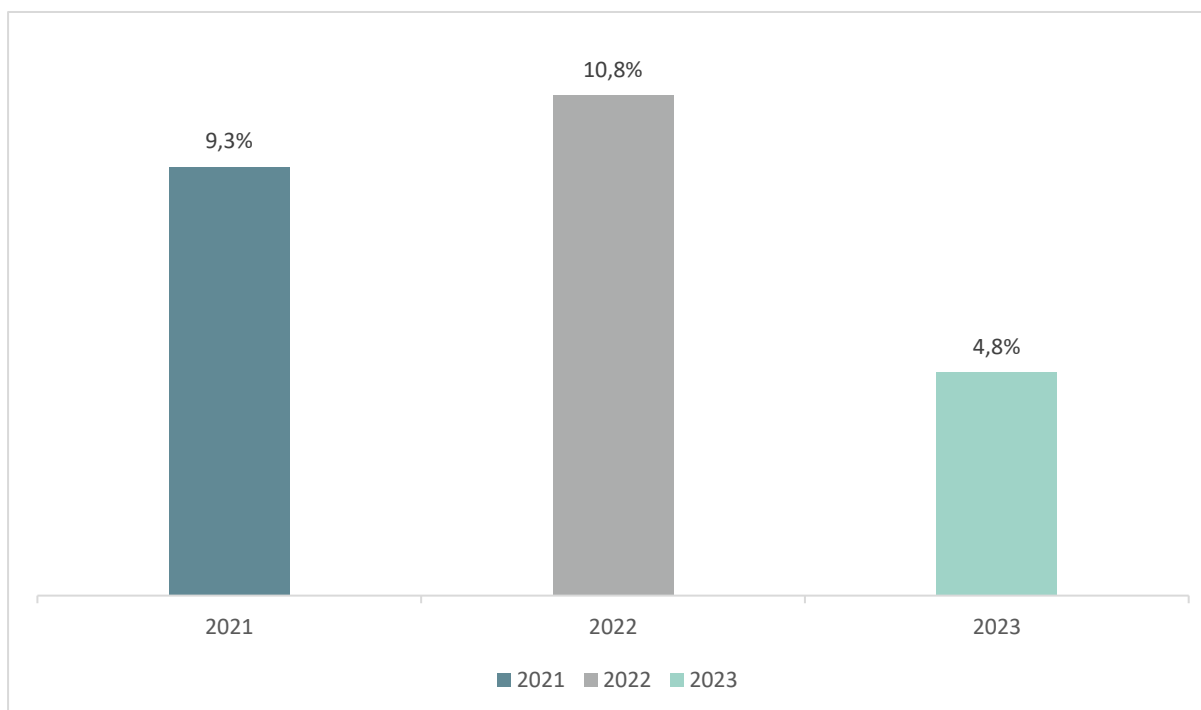
Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

4 db büntető feljelentés és a 2 db GVH bejelentés mindegyike pedig saját ellenőrzésből fakadóan történt.

08	Szerződéses ellenérték és a teljesítés során kifizetett ellenérték aránya összesen, és beszerzési tárgyak szerinti bontásban.	75–77
----	---	-------

A TMK 2023. év vonatkozásában közzétett eredményei – többek között – az alábbi tartalmazzák.

75. indikátor: A költség túllépéssel érintett szerződések darabszám szerinti aránya az összes teljesített szerződés körében



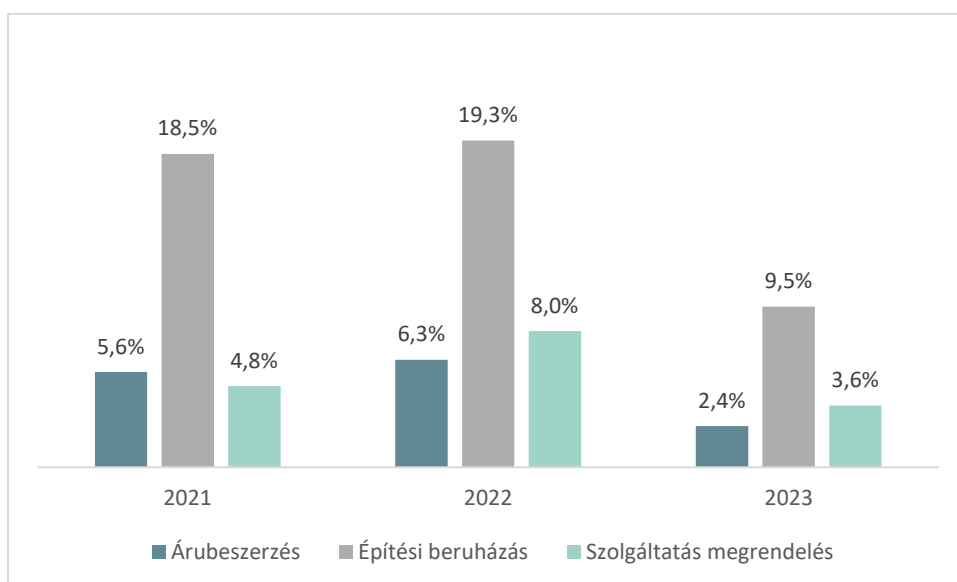
Az indikátor számításánál csak az odaítélt és lezárt szerződések adatai kerülnek figyelembevételre. A költségtúllépés annak a vizsgálatával mutatható ki, hogy

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

az eredeti (eredménytájékoztatóban rögzített) szerződéses érték hogyan viszonyul a szerződés lezáráskori értékéhez, a jogszerű növekményeket is figyelembe véve. (A mutatóban tehát benne foglaltatnak a szerződésmódosítással megnövelt szerződéses értékek.)

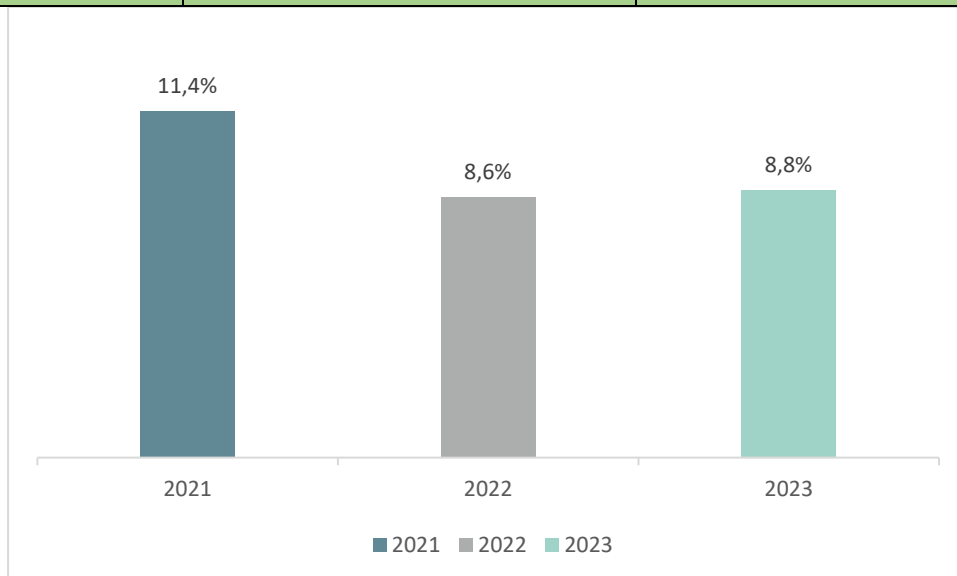
A 2023-as alacsonyabb adat oka vélhetően a szerződések megkötése óra eltelt rövidebb idő, tehát ez az adat még változhat majd az elkövetkező években.

75.1. alindikátor: A költség túllépéssel érintett szerződések darabszám szerinti aránya az összes teljesített szerződés körében, beszerzési tárgy szerinti bontásban

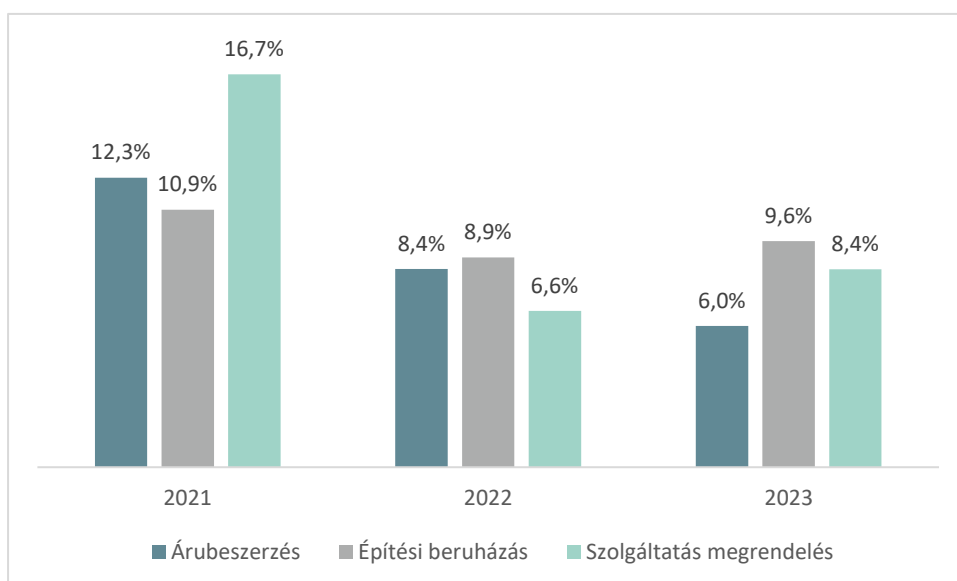


77. indikátor: A költség túllépéssel érintett szerződések tekintetében a költség túllépés mértéke százalékban kifejezve

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------



77.1. alindikátor: A költség túllépéssel érintett szerződések tekintetében a költség túllépés mértéke százalékban kifejezve, beszerzési tárgy szerinti bontásban



A költségtúllépés számításakor az EKR-ben rögzített adatokból a szerződés eredeti (eredménytájékoztatóban rögzített) értékének és a szerződés lezárás-kori értékének különbségéből kerül kiszámolásra a százalékban kifejezett arányszám (A költségtúllépés értéke (HUF) osztva a rész végleges értékkel (HUF) (%)). (A mutatóban tehát benne foglaltatnak a szerződésmódosítással megnövelt szerződéses értékek.)

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

Valamennyi vizsgált év tekintetében az építési beruházások esetén volt legnagyobb mértékben tapasztalható költségtúllépés, amely arány a 2021-ben és 2022-ben odaítélt szerződések esetében megközelítette a 20%-ot. Ez nem meglepő, tekintettel egyrészt az építőanyagok árának elmúlt években tapasztalt jelentős emelkedéseire, másrészt arra, hogy az építési beruházások jellegéből adódóan itt jellemző a pótmunkák felmerülése.

Ha az EKR-ben szereplő adatok alapján a költségtúllépés arányát vizsgáljuk a teljes költséghez viszonyítva, akkor hasonló értékeket tapasztalunk, mint a darabszám szerinti arány tekintetében, azaz nagyságrendileg tizedével növekedtek a költségek. Érdekesség viszont, hogy itt már a 2023. évben odaítélt szerződések tekintetében jelentős költségnövekedési arány tapasztalható, ami még magasabb is mint a 2022-es adat, annak ellenére a 2023. évi szerződések költségnövekményei várhatóan még a jövőben is jelentkeznek majd. Ugyanezt a mutatót beszerzési tárgyak szerinti bontásban vizsgálva látható, hogy százalékos arányban már nem dominálnak az építési beruházások, például a 2021-ben odaítélt szerződések esetén a szolgáltatás megrendelések esetén volt a legmagasabb a költségnövekedés százalékos aránya, és az érték árubeszerzések esetén is magasabb volt, mint az építési beruházások esetén. A 2022. és 2023. év tekintetében a legmagasabb értéket már az építési beruházások mutatták, azonban csak kicsivel megelőzve a másik két beszerzési tárgyat.

09	Központi beszerző szervek keretmegállapodásai – keretmegállapodások száma –	98–103
----	---	--------

A TMK 2023. év vonatkozásában közzétett eredményei – többek között – az alábbi tartalmazták.

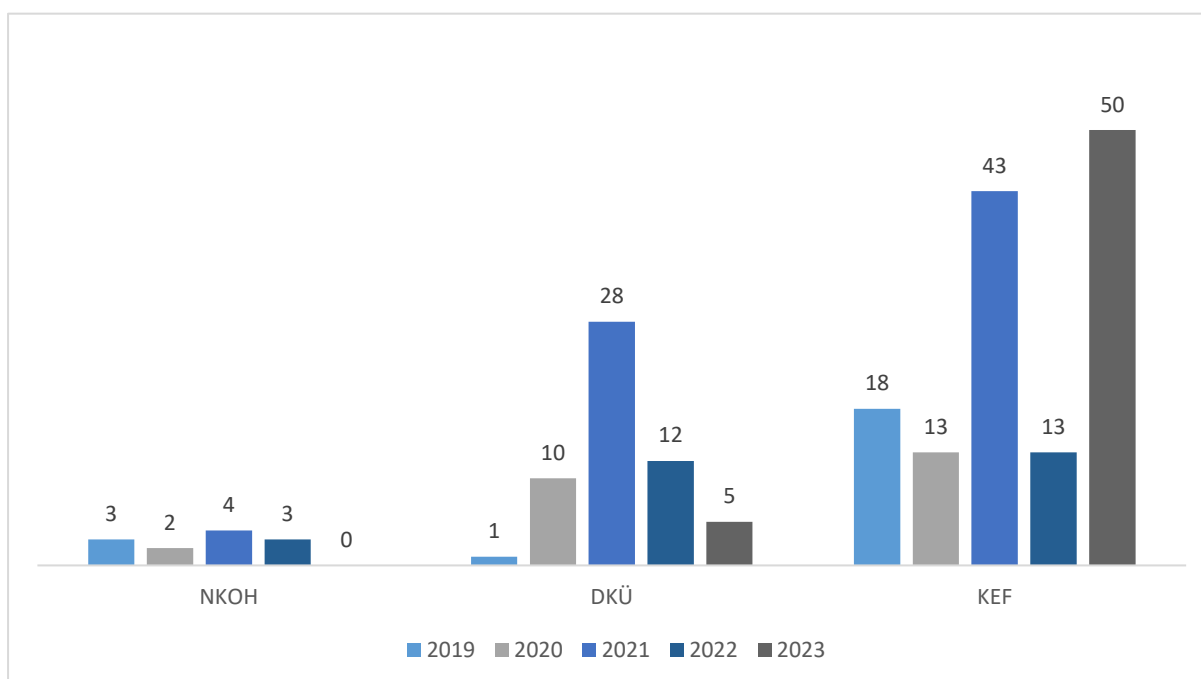
Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

102. indikátor: A központi beszerző szervek által megkötött keretmegállapodások és létrehozott dinamikus beszerzési rendszerek száma

Adatforrás: Elektronikus Közbeszerzési Rendszerben elérhető adatok.

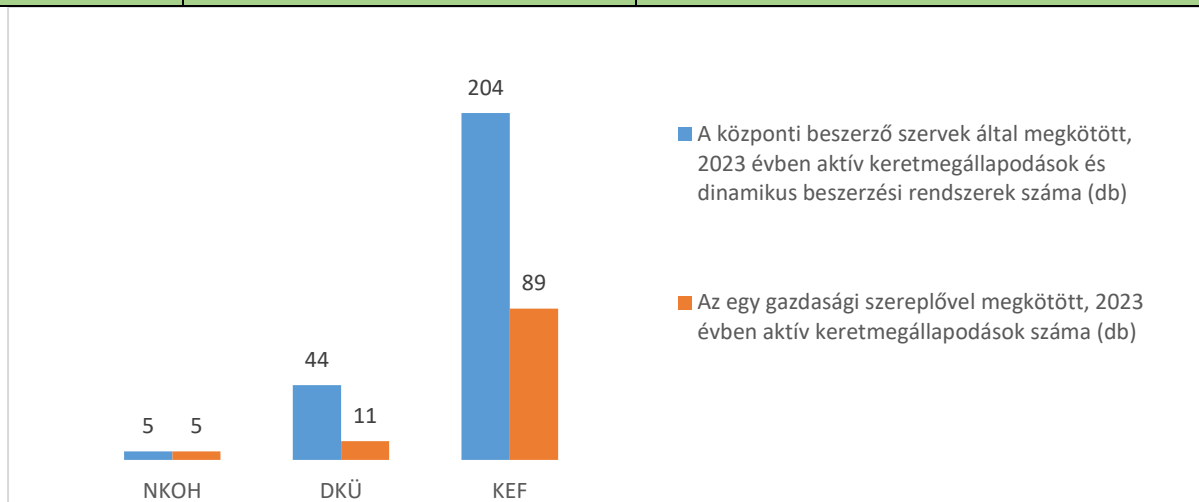
Vizsgált időszak: 2023. január 01. – 2023. december 31.

Az idei kérdőíves felmérés eredményeit a tavalyi adatokkal együtt szemléltetjük, kiemelve a 2023-ra vonatkozó adatokat.



98.1. alindikátor: Az egy gazdasági szereplővel megkötött keretmegállapodások aránya

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------



A KEF vonatkozásában ezen alindikátor kapcsán nem vettük figyelembe a vizsgált időszakban „aktív” 21 darab dinamikus beszerzési rendszert (v.ö.: 98. indikátor és 98.1. alindikátor eredményei). A DKÜ és az NKOH esetében a keretmegállapodásokra és dinamikus beszerzési rendszerekre vonatkozó összesített adatok álltak rendelkezésre.

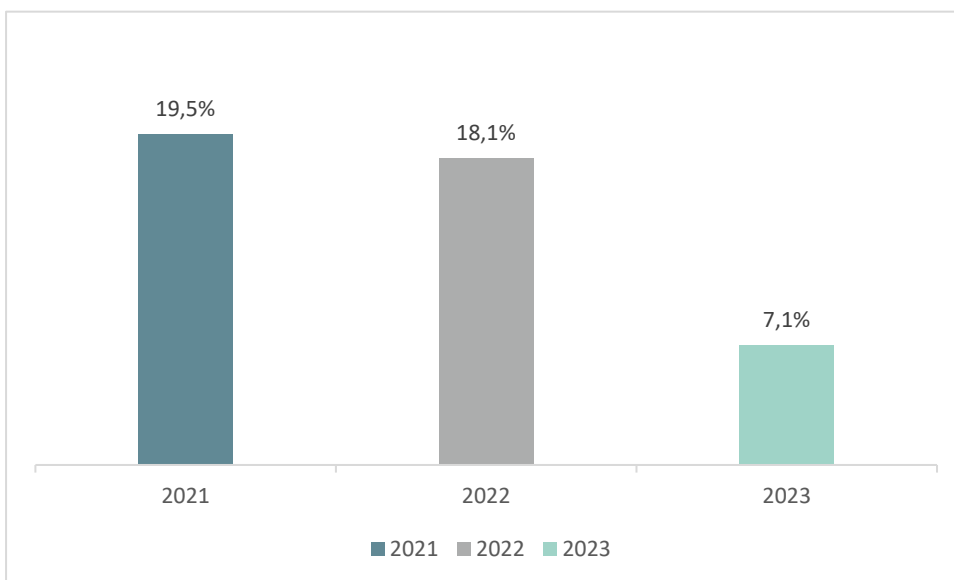
A keretmegállapodások sajátossága, hogy egyfelől a beszerzési igények minél hatékonyabb kielégítését hivatottak biztosítani, másfelől ugyanakkor hosszabb időre (különös tekintettel a több évre kötött keretmegállapodások esetén) „lezárják” a piacot és a versenyt. Különösen igaz ez az olyan keretmegállapodásokra, amelyek egy gazdasági szereplővel kerülnek megkötésre, adott esetben több (gyakran négy) évre. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a keretmegállapodások hosszabb időre történő megkötését indokolhatják pl. a beszerzési tárgyakra vagy azok piacára vonatkozó sajátosságok. A fenti adatok alapján megállapítható, hogy a vizsgált időszakban „aktív” keretmegállapodások több mint 40 százaléka (az összesen 253 darabból 105 darab) egy gazdasági szereplővel került megkötésre. Ki kell emelni, hogy a központi beszerző szervek egyike esetén sem volt jellemző gyakorlatnak tekinthető a keretmegállapodások több évre történő megkötése.

C. indikátorok a szerződés teljesítésével összefüggésben:

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
10	A szerződésmódosítások okai (jogsértő módosítások kiszűrése)	71–73

A TMK 2023. év vonatkozásában közzétett eredményei – többek között – az alábbiakat tartalmazzák.

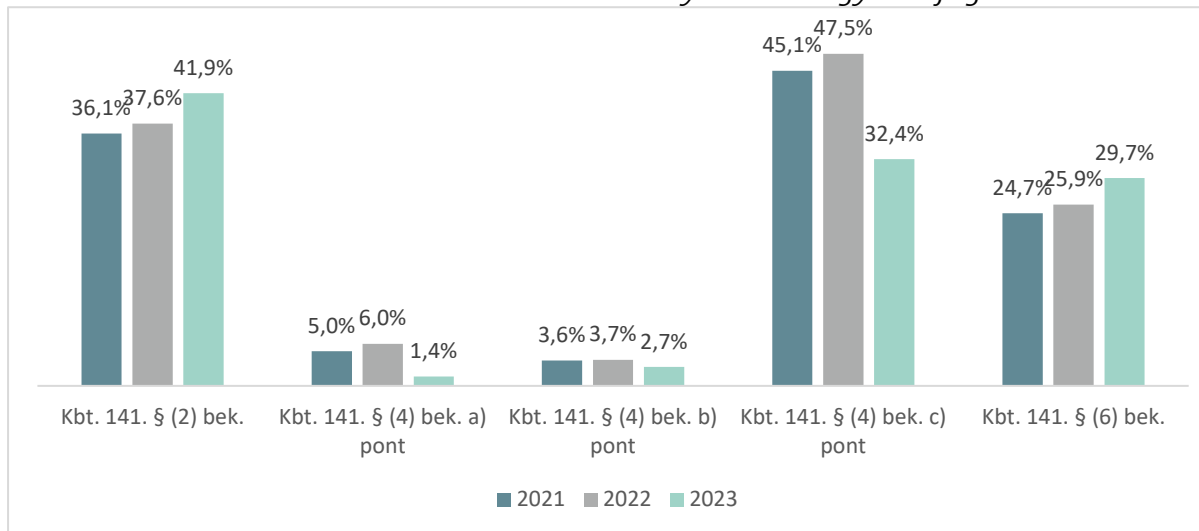
71. indikátor: Szerződésmódosítással érintett szerződések darabszám szerinti aránya



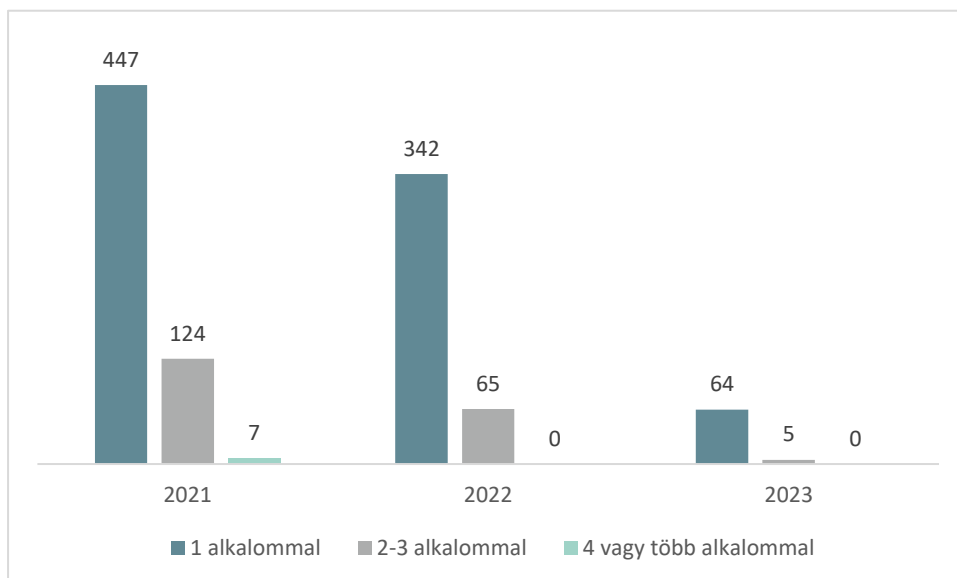
A 2023-ban odaítélt szerződések esetén ez az érték jóval alacsonyabb, azonban ez eredhet a szerződések megkötése óta eltelt rövidebb időtartamból is.

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

72. indikátor: Szerződésmódosítások aránya az egyes jogcímek szerint



73. indikátor: Egy szerződés módosításának gyakorisága



Az ajánlatkérők leggyakrabban a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontja szerinti, előre nem látható események miatt szükséges módosításokra és a Kbt. 141. § (2) bekezdése szerinti de minimis jogcímre hivatkoztak a módosítás jogszerűségének alátámasztásaként. Továbbá a Kbt. 141. § (6) bekezdése szerinti nem lényeges módosítás jogcím alkalmazása is gyakori volt a vizsgált évek tekintetében. A

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

többi, Kbt. szerinti jogcímre való hivatkozások aránya az említett jogcímeknél lényegesen alacsonyabb volt.

Az adatokból látható, hogy a legjellemzőbb volt, hogy egy szerződést csupán egy alkalommal módosítottak, azonban néhány szerződést akár 2-3 alkalommal is módosítottak. Az ennél is több módosítás viszonylag kevés alkalommal fordul elő. Természetesen számos szerződés teljesítése során merülhetnek fel olyan körülmények, amelyek a szerződés módosítását teszik szükségessé, illetve a szerződés eredeti feltételek szerinti teljesítését megnehezítik vagy akár ellehetetlenítik. Az ilyen körülmények lehetnek előre nem látható külső hatásoknak betudhatók, valamint eredhetnek többek között a közbeszerzési eljárások nem megfelelő előkészítéséből is.

9. indikátor: A Közbeszerzési Döntőbizottság által megállapított jogsértések számának megoszlása a jogsértések következő kategóriáiban:

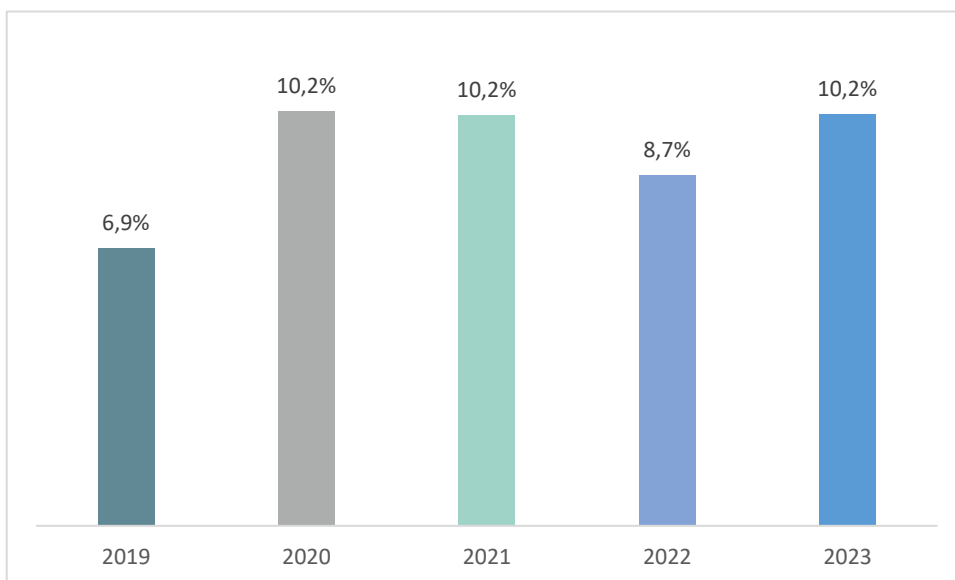
A szerződés teljesítésével és módosításával összefüggő jogsértések; A szerződésmódosítás szabályainak megsértése 2023-ban: 78 db

A szerződés teljesítésével és módosításával összefüggő jogsértések mennyiségének növekedése 2023-ban is folytatódott. 2019-2022 között így alakult: 28, 65, 121, 156 db szerepelt a Közbeszerzés Döntőbizottság adatszolgáltatásában, majd 2023-ban már 239 db megállapítást találtunk. Ebből 214 hivatalbóli kezdeményezési elem származik a Közbeszerzési Hatóság elnökétől, 4 db a kormányzati ellenőrzési szervtől, és 21 db kezdeményezési elem a támogatást nyújtó szervezetektől. A fentiek értelmében ezen a területen folyamatosan nő a jogsértő magatartások megállapításának mennyisége, ami kizárólag az ellenőrző szervezetek tevékenységéből eredt 2023-ban.

D. jogorvoslati indikátorok:		
11	Az előzetes vitarendezések száma	

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

14. indikátor: Előzetes vitarendezési kérelemmel érintett közbeszerzési eljárások darabszám szerinti aránya az összes közbeszerzési eljárás körében: 10,17%



Az EKR-ből kinyert adat szerint 2023. évben 825 db közbeszerzéssel kapcsolatban nyújtottak be az ajánlatkérőhöz előzetes vitarendezési kérelmet, ami a közbeszerzési eljárások 8112 db-os mennyiségére vetítve adja ki, hogy előzetes vitarendezési kérelemmel a közbeszerzések 10,17%-a volt érintett.

12	<p>A Közbeszerzési Döntőbizottság előtt megindult jogorvoslati eljárások darabszáma</p> <ul style="list-style-type: none"> - összesen, uniós és nemzeti lebontásban - hivatalbóli kezdeményezés és kérelemre történő megindítás darabszám szerint. 	1-2
----	--	-----

1. indikátor: A Közbeszerzési Döntőbizottság előtt adott évben lezárult jogorvoslati eljárások száma hivatalbóli kezdeményezésre induló eljárásokban: 187 db.

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

A Közbeszerzési Döntőbizottság előtt adott évben lezárult jogorvoslati eljárások száma kérelemre induló eljárásokban: 214 db.

2023. évben összesen 509 db jogorvoslati eljárás zárult le, az 1. indikátor az ezen az ügyszámon belül ténylegesen megindult (visszautasítással nem érintett) 401 db jogorvoslati eljárás megoszlását vizsgálja abból a szempontból, hogy a jogorvoslati eljárás hivatalból avagy kérelemre indult-e.

1.1. alindikátor: A Közbeszerzési Döntőbizottság előtt adott évben lezárult jogorvoslati eljárások száma uniós eljárásrendben: 149 db, ezen belül hivatalból indult 46 db, kérelemre indult 103 db.

A Közbeszerzési Döntőbizottság előtt adott évben lezárult jogorvoslati eljárások száma nemzeti eljárásrendben: 223 db, ezen belül hivatalból indult 113 db, kérelemre indult 110 db.

Az 1.1. alindikátor alapján a megindult és lezárult jogorvoslati eljárások többsége (kb. három ötöde) a nemzeti eljárásrendhez kapcsolódott, ezen belül a hivatalból és a kérelemre induló jogorvoslatok szinte azonos mennyiséget tettek ki. Uniós eljárásrendben viszont megfigyelhető, hogy kérelemre több mint kétszer annyi jogorvoslat indult, mint hivatalból. A kérelemre indult jogorvoslatok számában a két eljárásrend között nincs számottevő mennyiségi különbség.

(A számítás módszertanának eltérései okán a fenti adatok a Közbeszerzési Döntőbizottság statisztikai számadataitól eltérnek, eltérhetnek.)

13	A jogorvoslattal érintett ügyek sorsa <ul style="list-style-type: none"> - a KDB összes érdemi döntést tartalmazó határozatainak darabszáma - a KDB által végzéssel visszautasított kérelmek darabszáma 	1-12
----	---	------

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
	<p>(jogcímek szerinti bontásban, uniós, nemzeti)</p> <ul style="list-style-type: none"> - a kezdeményezések összevetése a KDB előtt érdemben megindult jogorvoslatok darabszámával - a KDB döntésinek bíróság előtti megtámadása darabszám szerint - a bíróság által helybenhagyott és megváltoztatott döntések száma - mely fellebbviteli szinten születik meg az eljárást lezáró határozat? - meddig tart átlagosan egy KDB + bírósági eljárás, ha megtámadják az ajánlatkérő eljárást lezáró döntését vagy egyéb eljárási cselekményét? 	

1.3. alindikátor: A Közbeszerzési Döntőbizottság előtt adott évben lezárult jogorvoslati eljárások száma érdemi döntéssel végződő esetben: 327 db, ezen belül hivatalból indult 161 db, kérelemre indult 166 db.

A Közbeszerzési Döntőbizottság előtt adott évben lezárult jogorvoslati eljárások száma nem érdemi döntéssel végződő esetben: 74 db, ezen belül hivatalból indult 26 db, kérelemre indult 48 db.

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

Az 1.3. alindikátor alapján a megindult jogorvoslati eljárások 18,45%-a került érdemi döntés meghozatala nélkül megszüntetésre, ami arányaiban gyakoribb, ha kérelemre indult az eljárás (az összes kérelem 22,43%-a), mint amikor hivatalból (az összes hivatalbóli 13,9%-a). A megindult eljárások több mint négyötöde tehát – legalább egy kezdeményezési vagy kérelmi elem, vagy hivatalbóli kiterjesztés alapján – érdemi döntéshez vezet.

4. indikátor: A Közbeszerzési Döntőbizottság által a jogorvoslati kérelmet vagy kezdeményezést visszautasító végzések darabszáma: 108 db.

Visszautasítás indoka	darab- szám
a jogorvoslati kérelem /kezdeményezés határidejének elmulasztása	3
a jogorvoslati kérelmet benyújtó ügyfélképességének hiánya	5
a kérelem/kezdeményezés a Kbt. 149. § (1) bekezdése szerinti adatokat nem tartalmazza	7
a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat nem fizették meg	51
egyéb jogszabályi feltétel hiánya	5
eljárást megindító felhívás visszavonása	18
kérelem/kezdeményezés visszavonása	19
<i>Összesen</i>	108

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

Visszautasításra leggyakrabban az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének hiánya miatt kerül sor, amelyet a kérelmező a Közbeszerzési Döntőbizottság hiánypótlási felhívása ellenére sem pótol. Ez az 51 db ügy okozza a visszautasítások közel felét 47,22%-át. 7 db ügyben a kérelem vagy kezdeményezés ettől eltérő hiányosságban szenvedett, amely nem került pótlásra.

Hozzávetőlegesen 17-17%-os arányban kerül sor egyrészt a kérelem vagy kezdeményezés visszavonására, másrészt a jogorvoslattal érintett közbeszerzési eljárást megindító felhívás ajánlatkérő általi visszavonására, amely két esetkör szintén a jogorvoslat okafogyottságát eredményezi, és – ha még nem indult meg a jogorvoslati eljárás – a kérelem vagy kezdeményezés visszautasításához vezetnek. (Amennyiben a jogorvoslati eljárás már megindult, akkor ezek megszüntetési okként fordulnak elő.)

Nagyon alacsony számban okozza a kérelem vagy kezdeményezés visszautasítását a benyújtás határidejének elmulasztása vagy az ügyfélképesség hiánya, azonban ebből nem következik, hogy ritka jelenségekről lenne szó, mivel számos esetben a jogorvoslat megindulása után kerül sor a határidő megtartottságának vagy az ügyfélképességnek a részletes vizsgálatára, és ennek eredményeként is sor kerülhet nem érdemi döntés meghozatalára, a jogorvoslati eljárás megszüntetésére (l. 1.3. alindikátor adatai).

Az egyéb jogszabályi feltétel kategóriába olyan esetek kerültek mint például, amikor a Közbeszerzési Döntőbizottság a hatáskörének hiányát állapítja meg, vagy közérdekű bejelentést utasít el jogorvoslati kérelemként, vagy amikor a benyújtott kérelem idő előtti.

20. indikátor: A bírósági perrel támadott közbeszerzési döntőbizottsági határozatok aránya: 14,15%

A Közbeszerzési Döntőbizottság 2024. február 27-es tájékoztatása szerint „a mai napig [2024.02.27.] a 2023. évi ügyekben hozott döntések ellen 72 db keresetlevél került benyújtásra a Döntőbizottsághoz”. A Közbeszerzési Döntőbizottság adott évben hozott döntéseinek feldolgozásával a Teljesítménymérési Keretrendszer keretében végzett adatgyűjtés szerint a 2023. évben meghozott határozatok és végzések darabszáma együtt 509 db (l. 1. indikátor). A két adat (72 db kereset és 509 db döntés) ugyan nem pontosan ugyanarra az időszakra

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

vonatkozik (a kereseteknél ez a 2023-as iktatószámú ügyek, a döntéseknél a 2023-as keltezés), azonban mindkét adat kb. egy éves mennyiséget fejez ki, egymást át is fedik az időszakok, így ezek egymáshoz viszonyítása alkalmas lehet a vizsgálatra. Figyelemmel a módszertani bizonytalanságokra, ezek az arányszámok nem közvetlenül vethetőek össze a 2019–2022. évek vonatkozásában az előző elemzésben közzétett adatokkal, mivel korábban a bírósági felülvizsgálatok számának a „jogorvoslati eljárásokhoz” viszonyított aránya szerepelt az adatszolgáltatásban, ami a határozatok mellett a végzések elleni bírósági felülvizsgálatokat is magában foglalhatta. Ugyanakkor az adat nagyságrendileg beleillik a korábbi évek 10–14% közötti arányszámainak sorába. Ez tehát továbbra sem tekinthető magas aránynak.

19.1. alindikátor: A közbeszerzési ügyben hozott bírósági ítéletek darabszáma, a kereset elutasítása: 36 db

A közbeszerzési ügyben hozott bírósági ítéletek darabszáma, megváltoztatás: 1 db

A közbeszerzési ügyben hozott bírósági ítéletek darabszáma, hatályon kívül helyezés/megsemmisítés: 0 db

A közbeszerzési ügyben hozott bírósági ítéletek darabszáma, hatályon kívül helyezés/megsemmisítés és új eljárásra kötelezés: 23 db

A közbeszerzési ügyben hozott bírósági ítéletek darabszáma, keresetlevél visszautasítása vagy megszüntetés: 4 db

A Közbeszerzési Hatóság megküldte részünkre „a Közbeszerzési Döntőbizottság által összeállított mappát, amely a 2022. és 2023. évi keresettel támadott jogorvoslati ügyek tekintetében a Közbeszerzési Hatóság honlapján közzétett adatokkal egyezően tartalmazza az eddig [2024. február 8.] jogerősen lezárult bírósági felülvizsgálatok során hozott valamennyi bírósági határozatot.”

A Közbeszerzési Döntőbizottság 64 db közbeszerzési jogorvoslati ügghöz kapcsolódó összesen 71 db bírósági határozatot küldött meg (64 db Fővárosi Törvényszéktől, 1 db Fővárosi Ítéltáblától, 6 db Kúriától származik). A megküldött bírósági döntések 2022., 2023. és 2024. évekből származnak. A fentiekre tekin-

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

tettel a 19. indikátorban nem a 2023. évben született ítéletek darabszáma szerepel, hanem a Közbeszerzési Döntőbizottság által a fenti ismérvek szerint megküldött ítéletek darabszáma.

18. indikátor: A Közbeszerzési Döntőbizottság előtti jogorvoslati eljárások átlagos időtartama: 30 nap.

Módszertani szempontból megjegyzendő, hogy a számadat nem a 2023. lezárt, hanem a 2023. évben előterjesztett jogorvoslatokra vonatkozik, azon belül is nem a jogorvoslati kérelem/kezdeményezés beérkezésétől, hanem a Kbt. szerinti ügyintézési határidő kezdetétől került számításra.

21.1. alindikátor: A bírósági felülvizsgálat időigénye az elsőfokú döntésig: átlagosan 179 nap

21.2. alindikátor: A bírósági felülvizsgálat időigénye a másodfokú döntésig (amennyiben volt): átlagosan 91 nap

A megküldött bírósági döntések között ebből egy darab volt, annak időigénye (az elsőfokú és másodfokú ítélet keltezése között) kb. három hónap, statisztikailag nem tekinthető reprezentatívnak.

21.3. alindikátor: A bírósági felülvizsgálat időigénye a felülvizsgálati eljárás során: átlagosan 188 nap

14	A KDB által megállapított jogsértések száma (jogcímszerű bontásban) és a bírságolás rendje, mértéke <ul style="list-style-type: none"> - összes bírság értéke nemzeti, uniós - átlagos bírság mértéke 	10–12
----	---	-------

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

7. indikátor: A Közbeszerzési Döntőbizottság jogsértést megállapító határozatainak darabszáma: 245 db

8. indikátor: A Közbeszerzési Döntőbizottság jogsértést megállapító jogorvoslati határozatainak darabszám szerinti aránya: 74,92%

A megindult (visszautasítással nem érintett) összesen 401 db jogorvoslati eljárásból 2023. évben 327 db zárult le érdemi döntéssel, a 8. indikátor az ezen az utóbbi ügyszámon belül vizsgálja a jogsértés megállapítását tartalmazó határozatok arányát a 7. indikátor adata alapján.

10.1. alindikátor: A Közbeszerzési Döntőbizottság által kiszabott bírság összértéke nemzeti, uniós eljárásrend szerinti bontásban:

	Ajánlatkérővel szembeni bírság összértéke	Ajánlattevővel/gazdasági szereplővel szembeni bírság összértéke	Összesen
Nemzeti eljárásrend	206 300 000 Ft	79 100 000 Ft	285 400 000 Ft
Uniós eljárásrend	229 350 000 Ft	55 250 000 Ft	284 600 000 Ft
Nincs adat	178 200 000 Ft	32 000 000 Ft	210 200 000 Ft
Összesen	613 850 000 Ft	166 350 000 Ft	780 200 000 Ft

11. indikátor: Egy eljárásra jutó átlagos bírságmérték: 3 184 490 Ft

A 10. indikátor szerinti teljes bírságösszeg és a 7. indikátor szerinti összes jogsértést megállapító határozat darabszámának hányadosa. (A jelen indikátor és alindikátorai szerinti átlagokba azok a határozatok is beletartoznak, amelyekben jogsértés megállapítása történt, de bírság kiszabása nem.)

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
15	Igazgatási szolgáltatási díj mértéke <ul style="list-style-type: none"> - a befizetett igazgatási szolgáltatási díj mértéke - a befizetett igazgatási szolgáltatási díjak számtani átlaga. - Egy eljárásra vetített, befizetett igazgatási szolgáltatási díj összege nemzeti és uniós bontásban. 	13,17

13. indikátor: Egy jogorvoslati eljárásban átlagosan befizetett igazgatási szolgáltatási díj: 2 188 110 Ft

13.1. alindikátor: Egy jogorvoslati eljárásban átlagosan befizetett igazgatási szolgáltatási díj nemzeti eljárásrendben: 715 191 Ft

Egy jogorvoslati eljárásban átlagosan befizetett igazgatási szolgáltatási díj uniós eljárásrendben: 3 687 505 Ft

A 214 ügy közül 12 esetben az ajánlatkérő saját maga ellen nyújtott be jogorvoslati kérelmet, 4 esetben elkülönítés történt, 2 esetben pedig új eljárást folytatott le a Döntőbizottság. Mivel ezekben az ügyekben nincs igazgatási szolgáltatási díj fizetési kötelezettség, ezért ezeket az átlag kiszámítása körében figyelmen kívül hagytuk.

Az így fennmaradó 196 db ügyben befizetett díj összesített mértéke 428 869 606 Ft, amely az átlagszámítás alapján képezte, az egyes ügyekhez kapcsolódó egyedi díjösszegek 200 000 Ft-tól 25 000 000 Ft-ig terjedtek.

A 13.1. alindikátor alapján uniós értékhatárban lefolytatott közbeszerzéshez kapcsolódóan egy nagyságrenddel magasabb a befizetett átlagos igazgatási szolgáltatási díj mértéke, illetve a befizetett legmagasabb egyedi díj összeg is, de mindkét eljárásrendben előfordulnak százezres és milliós díjak egyaránt. Az 1.1.

Nr.	Indikátorok elnevezése	Átfedés a TMK-vel
-----	------------------------	----------------------

alindikátor adatai szerint uniós eljárásrendhez kapcsolódóan nem indult számottevően kevesebb jogorvoslati eljárás kérelem alapján, mint nemzeti eljárásrendhez kapcsolódóan. Az 5.1. alindikátor alapján azonban az igazgatási szolgáltatási díj be nem fizetése tekinthető a jogorvoslati kérelmek alapján történő jogorvoslati eljárás indítás fő akadályának. A jogorvoslati kérelem visszautasításával zárult 96 db ügyből 51 db esetén volt a visszautasítás indoka az igazgatási szolgáltatási díj be nem fizetése. Ebből az 51 ügyből 35 db (68,63%) érintette az uniós eljárásrendet, 16 db (31,37%) a nemzeti eljárásrendet. Látható tehát, hogy a jellemzően magasabb összegű (átlagosan ötszörös mértékű) igazgatási szolgáltatási díj befizetésére gyakrabban nem került sor az uniós eljárásrendet érintő ügyekben, mint a nemzeti eljárásrend esetén.

2024. február 1-jén lépett hatályba a Kbt. szabályainak felülvizsgálata az igazgatási szolgáltatási díj mértéke vonatkozásában. A jövőben indokolt lesz nyomon követni, hogy a díjmaximumok felülvizsgálata, illetve az eljárást megindító közbeszerzési dokumentumokkal szembeni jogorvoslat díjának megfelelése milyen hatást gyakorol, csökken-e azon esetek aránya, amikor a díjfizetés hiányára tekintettel nem kerül ténylegesen megindításra a kérelmezett jogorvoslati eljárás.

2. függelék

Téma	Az egyes európai uniós forrásokból származó támogatások felhasználásának rendjére irányadó jogszabályok	Hazai támogatásokra irányadó jogszabályok	Konklúzió
1. Elvi fogalmak, alapvetések	A Korm. rendelet a támogatásokkal, azok ellenőrzésével kapcsolatban tartalmazza többek között a bizonylat, csalás, jogszerű állapot helyreállítása, négy szem elve, nyilvánvaló hiba, projekt fizikai befejezése, projekt pénzügyi	A hazai támogatásokra irányadó jogszabályokban ^{26, 27} keret-jellegű, elsősorban gazdálkodási feladatokkal összefüggő fogalmak kerültek definiálásra. A támogatásokkal össze-	Az uniós szabályozás segíti az egységes jogértelmezést, míg a hazai szabályozás keretszintű, pragmatikus szabályokat tartalmaz. Ezért egyes fogalmak tételes, az

26 az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. §

27 az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.) 1. §

	befejezése, szabálytalanság, szabálytalansági gyanú meghatározásokat	függésben a főbb értelmező rendelkezések kapnak helyt.	uniós szabályozáshoz hasonló módon történő áttemelése, és az ezekhez kapcsolódó jogintézmények hazai támogatási szabályrendszerbe való beépítése szükséges.
2. Főbb támogatói feladatok összevetése	Az uniós szabályozás részletesen meghatározza az irányító hatóság feladatait, így különösen a támogatási programmal, a felhívások tervezetével, adatszolgáltatásokkal, a monitoring bizottság működtetésével és csalásellenes intézkedésekkel összefüggésben.	A hazai támogatások esetében az irányító hatóságnak a támogató, a kezelő szerv feleltethető meg. Ugyanakkor a kezelő szervi feladatok elsősorban gazdálkodási feladatokkal összefüggésben szabályozottak csak. A feladatok megosztása, felelősségi rendje, a fejezet irányító szerv jogszabályban rögzített jogosultságai megállapodásban kerülhet rögzítésre.	Az uniós támogatásokhoz hasonlóan a hazai támogatásokra irányadó jogszabályokban is egyértelmű meghatározás indokolt a kezelő szerv által ellátható és ellátandó támogatási feladatok tekintetében.
3. Összeférhetetlenség, titoktartás	Az uniós szabályozás részletesen meghatározza a támogatási döntéshozatal eljárásai tekintetében, hogy kik azok a személyek, akik valamely okból a tevékenységben nem járhatnak el. ²⁸	Az államháztartási jogszabályok rögzítik azokat a minimális pozitív feltételeket, amelyeknek való megfelelés esetén költségvetési támogatás nyújtható az adott kedvezményezettnek.	Az összeférhetetlenségi szabályok tételes felülvizsgálata indokolt, így az összeférhetetlenségi kizáró körülmények jogszabályi rögzítése is. Indokolt továbbá az egységes titoktartási szabályrendszer kialakítása is.
4. A pályázati felhívás (kötelező elemek, minőségbiztosítás)	Az uniós szabályozásban rögzítésre került a felhívások kötelező tartalma ²⁹ , a felhívások elkészítésének a rendje ³⁰ , az irányító hatóság fel-	Az Áht. tartalmazza, hogy ki jogosult dönteni a pályázat vagy kérelem alapján nyújtott támogatás esetén a támogatási igényről ³⁶ .	A hazai támogatások sokszínűsége miatt egységes szabályozás kialakítása csak a pályázatok tartalmával, elbírál-

28 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 42/A. § – 52/A. §

29 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 72. §

³⁰ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 86–87. §

³⁶ Áht. 48. §

	<p>adatait a felhívással kapcsolatban, például biztosítja a felhívásnak a programhoz való illeszkedésének biztosítása³¹ és egyes szempontokat arra nézve, ha a felhívás feltételeken vissza nem térítendő támogatási formát alkalmaz³².</p> <p>Emellett rögzítésre került a felhívás meghirdetésének módja³³, módosításának lehetőségének esetei³⁴, valamint a felüggesztésének vagy lezárásának menete³⁵.</p>	<p>Az Ávr. részletesen tartalmazza a pályázati kiírások kötelező tartalmát³⁷, valamint a módosításának lehetőségét és eseteit³⁸, illetőleg a pályázat beérkezéssel összefüggő támogatói feladatokat³⁹.</p>	<p>lásával összefüggésben állapítható meg, de példalózó („legalább”) szintű szabályozással. Kizárólagosan a felülvizsgálat és a jó gyakorlatok átvétele indokolt.</p>
<p>5. Támogatási kérelmek benyújtása, a jogosultság ellenőrzése, értékelés és támogatási döntés</p>	<p>Az éves fejlesztési keret elfogadására irányuló javaslat szabályait rögzítő 26. alcím, valamint a felhívás előkészítésére irányadó szabályokat rögzítő 30. alcím és a 34. alcím rögzíti a támogatási kérelmekkel és azok benyújtásával szemben támasztott követelményeket⁴⁰, meghatározásra kerül a jogosultság ellenőrzésének rendje és hogy az mire irányulhat⁴¹, a hiánypótlás szabályai, a tartalmi értékelés, megkezdésének</p>	<p>Pályázati úton nyújtott támogatás esetén a pályázati kiírásra irányadó szabályok határozzák meg a benyújtandó pályázat, kérelem alapján nyújtott támogatás esetén pedig a benyújtott támogatási kérelem tartalmi és formai követelményeit⁴⁴, a befogadás, döntéselőképzés szabályait⁴⁵.</p>	<p>A hazai forrásból nyújtott támogatásokra irányadó szabályozás kevésbé részletes, nem tételes, csak minimum tartalmi és formai követelményeket rögzít.</p> <p>Az uniós támogatások esetében szabályozott a kérelmek tartalmi értékelése, a hiánypótlások részletesebb rendelkezéseket</p>

³¹ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 87. §

³² 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 88. §

³³ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 89. §

³⁴ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 91. §

³⁵ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 93. §

³⁷ Ávr. 66. §

³⁸ Ávr. 67. §

³⁹ Ávr. 70. §

⁴⁰ Rendelet 82. § (1) bekezdés e) pontja, 87. § (2), (3) és (3a) bekezdése, 88. § c) pontja, 95–98. §-a

⁴¹ Rendelet 100–102. §

⁴⁴ Ávr. 66–69. §

⁴⁵ Ávr. 70–71. §

	rendje, kérelmek pontos rendszerben való értékelésének előírása ⁴² , a döntés előkészítésének és a döntés meghozatalának szabályai ⁴³ .		rögzítenek, a jogkövetkezmények egyértelműbbek. Ezen eljárási pontok – specifikus – átvétele a hazai támogatási rendszerbe indokolt.
6. Támogatási jogviszony fogalma, támogatási szerződés megkötésének folyamata, a támogatói okirat kiadása	<p>Az uniós forrásból nyújtott támogatások körében – többek között – a szerződés megkötésének folyamata tételesen rögzítésre került⁴⁶, a szerződés megkötésének határidejét⁴⁷ is beleértve, azzal, hogy meghatározták, hogy mi történik akkor, ha feltételhez van kötve a szerződés megkötése, illetőleg mikor köthető meg a feltételek hiányában is a szerződés⁴⁸.</p> <p>A támogatási szerződés módosításának esetei rögzítésre kerültek, azzal kezdődően, hogy mikor kell kötelezően bejelenteni a kedvezményezettnek a változást⁴⁹, mi történik akkor, ha ez a bejelentés hiányos vagy hibás⁵⁰, az irányító hatóság határidejét a bejelentéssel összefüggő intézkedésre⁵¹, egy tételes listát arról, hogy mikor nem kell a támogatási</p>	<p>A keretszabályokat részletesen tartalmazza az Áht.⁵⁵ és az Ávr.⁵⁶ is, azonban a támogatási jogviszony fajtájára (polgári jogi vagy közigazgatási jogi) mögöttes (Ptk., Ákr.) szabályok irányadók. A mögöttes szabályok általános jellegű, keretdiszpozíciók és egyáltalán nem támogatás-specifikus rendelkezések.</p>	<p>A mögöttes jogszabályok (pl. a Ptk. vagy az Ákr.) felhívása a jogviszony létrejöttének, módosításának és megszűnésének egyes fázisaiban jogértelmezési problémákat okozhat. A mögöttes jogszabályok használata helyett tételesen meg kell határozni az egyes folyamatokat az uniós szabályozáshoz hasonló módon az egységes jogértelmezés érdekében.</p>

⁴² Rendelet 103. § (1), 103–116. §

⁴³ Rendelet 117–131. §

⁴⁶ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 132. §-tól

⁴⁷ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 135. §

⁴⁸ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 136. §

⁴⁹ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 149. §

⁵⁰ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 150. §

⁵¹ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 152. §

⁵⁵ Áht. 48. §-tól

⁵⁶ Ávr. 65. §-tól

	<p>szerződést módosítani⁵², azokat a feltételeket, amelyeket figyelembe kell venni a támogatási szerződés módosításához⁵³.</p> <p>Végezetül rögzíti a támogatási jogviszony megszűnésének és megszüntetésének az eseteit is⁵⁴.</p>		
7. A biztosítékok köre	<p>Rögzíti a biztosítékok fajtáit⁵⁷, kitér arra, hogy meddig kell rendelkezésre állnia a biztosítéknak⁵⁸, kifejti a biztosítékcseré lehetőségét⁵⁹, és azt, hogy mikor nem kell biztosítékot nyújtani (ez kvázi tárgyi mentesség, értékhatár szerint⁶⁰).</p> <p>Emellett bizonyos alanyi kört mentesít a biztosítéknyújtási kötelezettség alól, így például a költségvetési szerveket, az egyházi jogi személyeket (ez alanyi mentesség⁶¹) és rendelkezik a biztosítéknyújtási kötelezettség megszűnéséről, megszüntetéséről⁶².</p>	<p>Az Áht. rögzíti⁶³, hogy mikor kell biztosítékot kikötni, illetőleg azt, hogy nemteljesítés esetén a visszafizetési kötelezettség érvényesítése elsősorban a biztosítékkal történik⁶⁴.</p> <p>Az Ávr. részben példálózva, részben általános jelleggel rögzíti⁶⁵, hogy mi lehet biztosíték és hogy mikor kell a biztosíték kikötéséről rendelkezni. Rögzíti továbbá, hogy milyen értékű biztosíték kérhető⁶⁶.</p>	<p>A biztosítékok kikötésének keretszabályai igen hasonlóak az uniós szabályozás előírásaihoz. Ennek megfelelően lehet az uniós szabályokhoz hasonlóan szigorítani a biztosíték intézményét, annak érdekében, hogy nemteljesítés esetén a támogatás visszafizetése minél inkább biztosított legyen.</p>

⁵² 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 153. §

⁵³ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 154. §

⁵⁴ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 175. §

⁵⁷ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 140. §

⁵⁸ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 141. §

⁵⁹ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 142. §

⁶⁰ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 144. §

⁶¹ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 147. §

⁶² 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 148. §

⁶³ Áht. 50/A. §

⁶⁴ Áht. 53/A. §

⁶⁵ Ávr. 84. §

⁶⁶ Ávr. 85. §

<p>8. Pénzügyi elszámolások</p>	<p>Meghatározza a beszámoló benyújtásának határidejét.⁶⁷</p> <p>A beszámoló alátámasztásaként benyújtott dokumentumok az elszámolható költségekről szóló útmutatóban részletesen meghatározásra kerülnek.⁶⁸</p> <p>Lehetővé teszi az egyszerűsített kiválasztási eljárásrendet és ahhoz kapcsolódóan egyszeri elszámolást, amely mellőzi a dokumentumalapú ellenőrzést.⁶⁹</p> <p>A záró kifizetést követő 60 napon belül az irányító hatóság (dokumentumalapú ellenőrzésként megvalósuló) pénzügyi zárást végez a monitoring és információs rendszerbe feltöltött ellenőrzési lista alapján.</p>	<p>A hazai szabályrendszer csak a főbb keretszabályokat határozza meg, rendelkezik magáról a beszámolási kötelezettségről⁷⁰ és a beszámoló általános tartalmáról és céljáról. Ugyanakkor a beszámolás határidejét, formáját, részletes tartalmát a támogatási szerződés tárgykörébe utalja.⁷¹</p>	<p>Javasolt a beszámolóra vonatkozó hazai jogszabályok uniós jogszabályoknak megfelelő részletezése felé való elmozdulás (pl. beszámolás határidejének rögzítése).</p>
<p>9. Kifogáskezelés, jogorvoslat, eljárások</p>	<p>A kifogás a támogatási döntésekkel szembeni jogorvoslat. Tartalmi és eljárási (tartalma, benyújtása, elemei, elbírálása) szabályokat is tartalmaz az uniós jog.⁷²</p>	<p>A hazai szabályozás szintén tartalmazza ezen elemeket, részletesen meghatározza az eljárási szabályokat is.</p>	<p>A kifogás jogintézményének célja a támogatások körében azonos (jogorvoslat), így azonos szabályrendszert is követel meg függetlenül attól, hogy a támogatás forrása európai uniós vagy hazai költségvetés. Az azonos célú eljárásoknak a kiszámíthatóság és a</p>

⁶⁷ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 294. §

⁶⁸ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 234. §

⁶⁹ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 299. §

⁷⁰ Áht. 53. §

⁷¹ Ávr. 92. §

⁷² Rendelet 372–382.§-ai, 48.§-a, 31/B.§-a, 127.§-a, 135.§-a, 152.§-a, 502.§-a, valamint 525.§-a

			jogbiztonság tekintetében azonosnak vagy közel azonosnak kell lennie. Ezért indokolt a hazai szabályozás felülvizsgálata, közelítése az uniós joghoz.
10. Szabálytalanságok kezelése, a csalás megelőzése	Rögzíti – többek között – a szabálytalanság, illetve a szabálytalansággyanú fogalmát. ⁷³ Részletesen rögzíti a szabálytalanságkezelésre vonatkozó alapvető szabályokat: általános szabályok ⁷⁴ , szabálytalansági eljárásra ⁷⁵ ; jogorvoslati kérelemre vonatkozó szabályok. ⁷⁶	Az államháztartási jogszabályok nem tartalmazznak a kifejezetten a szabálytalansággal összefüggő fogalmakra, sem a szabálytalanságkezelési eljárásra vonatkozó rendelkezéseket.	A szabálytalanságok egységes, vagy azonos elveken történő kezelése a korrupciós kockázatok csökkentését eredményezheti, így indokolt a hazai támogatások körében ennek rendelkezéseit beiktatni.
11. Az ellenőrzés	Az uniós forrásból nyújtott támogatások szabályai rögzítik – többek között – a kötelező helyszíni szemle eseteit ⁷⁷ és annak módját (megbízólevél, jegyzőkönyv stb.). Emellett a beszámolót és az alátámasztó dokumentumokat is ellenőrzi a vonatkozó jogszabályok, a felhívás és a támogatási szerződés szerint ⁷⁸ .	Az Áht. rögzíti ⁸¹ , hogy ki jogosult a költségvetési támogatás felhasználását ellenőrizni, illetőleg mire terjedhet ki az ellenőrzés, milyen kötelezettségei vannak a kedvezményezettnek az ellenőrzéssel kapcsolatban (együttműködési kötelezettség). Az Ávr. tartalmazza ⁸² az ellenőrzés részletszabályait, úgy, mint az ellenőrzésre jogosultak adatigénylését, a szűrőpróbaszerű ellenőrzést az összesítőnél és a	A támogatások felhasználásának ellenőrzésére irányuló szabályok az uniós szabályozásban kidolgozottabbak, széleskörűbbek, ezek közül különösen a helyszíni ellenőrzés szabályai azok, amelyek át-emelhetők a hazai szabályozásba, különös tekintettel arra, hogy az uniós szabályozásban a helyszíni ellenőrzésnek kötelező esetei is vannak,

⁷³ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 3. § 18–19. pont

⁷⁴ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 383–386. §

⁷⁵ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 389–396. §

⁷⁶ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 403–416. §

⁷⁷ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 99. §, 278. §, 442. §

⁷⁸ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 295. §

⁸¹ Áht. 54. §

⁸² Ávr. 100. §

	<p>A dokumentumalapú ellenőrzés elemeit teljeskörű felsorolással rögzítik⁷⁹, illetőleg a fenntartási jelentés formai és szakmai szempontból történő ellenőrzésének kötelezettsége⁸⁰ is rögzítésre került.</p>	<p>helyszíni ellenőrzés vagylagos lehetőségét.</p> <p>Emellett az Ákr.-nek a VI. fejezet Hatósági ellenőrzés szabályai az irányadóak, mögöttes jogszabályként.</p>	<p>míg nálunk az az ellenőrzési típus csak eshetőleges.</p> <p>Emellett a hazai támogatások körében nincs önálló (támogatás-specifikus) meghatározás arra, hogy milyen jogai és kötelezettségei vannak az ellenőrző szervnek, az ellenőrzött szervnek, illetőleg az ellenőrzésben részt vevő személyeknek.</p>
--	---	--	--

⁷⁹ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 301. §

⁸⁰ 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 360. §